



శ్రీరస్తు

శ్రీ వైఖానస భగవచ్చాస్త్రగ్రంథమాలా

సప్తమానుబంధమ్

# శ్రీ మద్ధన్వంతరిప్రతిష్ఠాకల్పః

(మహామంత్రాయంతోద్ధార సహితః)

విద్వద్భిః పరిష్కృతః



ఆయంకిల శ్రీ మచ్ఛోక నగరీ చాస్తవ్యానామ్, ఉభయశేధాస్త ప్రవర్తతానామ్.

శ్రీమతామ్ వేదాంతం లక్ష్మణాచార్య వర్యాణామ్

ద్రవ్యసహాయేన ముద్రాపితో విజయతేరరామ్

గ్రంథమాలా సమ్పాదకః

ఉ. బే ప్ర. శ్రీమాన్ విషగ్రాజ

దివి వేంకట నృసింహాచార్యః

నల్లూరు



# భగవాన్ శ్రీ పద్మనాభ



శ్రీమద్విష్ణుజ్ఞేయో నామోగోర్ధ్వే  
 భక్తత్రయైచైవైవ్యో భక్తగృహే...  
 ఉత్తమం భక్తనాథాయ భవంతిత్కార్యయోహరి  
 శ్రీమద్విష్ణునామోగోర్ధ్వే





శ్రీమదిత్థాది స్థామన్  
 శ్రీ వై॥ ఓ॥ గ్రంథమాలా సంపాదకులు  
 దీని పేర్కొన వ్యసింహాచార్యులు గారు  
 నల్లూరు



ఆచార్యులైరి  
 శ్రీ శ్రీ ఆయుర్వేద మార్గాన్ని వివరించిన వైద్యులైన  
 పండిత డి. గోపాలాచార్యులు గారు

శ్రీ మాన్ పైలెంట్  
 శ్రీ చిట్టాంబుల లక్ష్మీ నారాయణ శాస్త్రి పైలెంట్



శ్రీమాన్ పైలెంట్ వివాన్ డి. పి. ఎస్. శ్రీమాన్ పైలెంట్ వివాన్. పి. కె. ఎస్.  
 తిరునామి నీతారామానుజాచార్యులుగారు. వేదా సం. అక్షరశాస్త్రాచార్యులుగారు

శ్రీమైనమః

శ్రీ ధన్వంతరే నమః

గ్రంథ ముద్రాపక ప్రశంసా

శ్లో॥ కృష్ణాతీరే కంకగిరిజాలవానిరమ్యేన్ద్రకీలా  
నానాదేశాగత జనగణైర్మణ్డితాః గారమాలా  
ధూమోద్ధారైశ్శిఖటసంచయైర్వన్రికాభిర్వశాలా  
ఆస్తే చాంధ్ర్యాం భువి విజయవాఢాభిధాణాజఘానీ॥

శ్లో॥ తస్మాత్సకాశే పురమస్తి చోడవరాభిధం కేశవదేవ పాలితం  
చకార తస్మిన్ వసతిం భృగుద్భవో లక్ష్మీనృసింహో హృత  
వైరిరంహః ॥

శ్లో॥ అగ్రాభిచ్ఛీశపాదాఽర్చనరతకులజం శ్రీనృసింహోర్యసూరిం  
ఆర్తాన్సాక్షాత్సురాణాం భిషగితి విబుధా మేనిరేగీష్వతిం తమ్  
చాత్రాశ్రీసూత్రకారన్వతిధిగణ మహోవింతితార్థప్రదం శ్రీ  
లోకంమారంసుతన్రికృణన గణమమృతంబురం నారదం వా॥

శ్లో॥ స వేంకటాభిధాం లక్ష్మీముపయేమే బుధోత్తమః  
సుశీలాం పతిషు శూషారతాం సీతామివాపరామ్॥

శ్లో॥ తయోరభూతాం తనయా రమ్యా లక్ష్మణవేంకటే  
జ్యేష్ఠ శ్రేష్ఠ గుణైర్యుక్తో వేదాఽఽయుర్వేద పారగః

శ్లో॥ గౌతమాన్వయ సంజాతాం మంగమాంబాం క్షమోపమాం  
లక్ష్మణ శోచపయేమే తా మలిమేలు పదోపధామ్॥

శ్లో॥ విఖనసదసేవా జీవనో సత్స్వభావో  
విమలేజన విహీనో శ్రీశ సేవారత స్సః  
ఆనుదినమపి వెద్యాఽఽచార్య సేవా తచితో  
మధురవచనజాలా బద్ధ మన్దస్మితాస్యః॥

శ్లో॥ గరుడ పవనజాఽహింద్ర ప్రతిష్ఠాప్రసిద్ధో  
దశరథసుత కేశాధీశమన్త్రి ప్రసిద్ధః  
శ్రీరజనగణబాధా వారణే చానిరుద్ధో  
గురుపదరత చిత్తో లక్ష్మణోఽభూత్ప్రబుధః॥

శ్రీ॥ అతాప్రతానోద్గమ గుచ్ఛసుందరం  
ప్రసూనజాలోద్భవ గంధబన్ధురం  
నివీతపుష్పాసవ మత్తబంధరం  
విరాజతే లక్ష్మణసూరి మద్దిరమ్॥

శ్రీ॥ అభ్యస్తరాస్తీర్ణ సురత్నకమ్బులం  
దిగంత రాయాత సతార్త ముణ్డలం  
ఖల్వాస్తరాఽపూరిత గ్రదసాయనం  
విరాజతే వైద్యమణే ర్నికేతనమ్॥

శ్రీ॥ ధన్వస్తరి పదోపేతం రామశేషాఖ్య మాత్మజం  
లేఖేశ్రీ లక్ష్మణాచార్య స్వాంగవిద్యా విశారదమ్॥

శ్రీ॥ సూనునా రామ శేషేణ పత్న్యా మంగాంబయూ యుతం  
పాత్వ్యమం లక్ష్మణాచార్యం సదా ధన్వస్తరి వర్హిః॥

శ్రీ॥ సోఽభూ ల్లక్ష్మణాఽణితస్య భగినీసూను ర్మృసింహాత్మజో  
భారద్వాజ కులోద్భవ స్త్రీసునగ ర్యాఖ్యాన్వయే సంభవః  
సీతారామ భీషగ్స్వరి స్సురభీష క్షుల్య శ్చికిత్సావిధౌ  
నమో మాతులమాతులీ ముఖజనే శ్రీరాజ్యలక్ష్మీసుతః॥

శ్రీ॥ పరిణయే సమవాప స భార్గవీం కమలకోమల మన్దహసన్ముఖీం  
వినుత తాయమనామ విభూషితాం స్మరవధూరివ సుందరసుందరీమ్॥

శ్రీ॥ అమౌఘిశ్శశినం రమామనసిజం రామందశస్యస్తనో  
వై డేహీ సుషువేలవం శరభవం శంభు ర్యథా జాహ్నువీ  
భీష్మం చానకదుస్థుభిర్మురరిపుం భూ ర్భారతీ జహ్వరుం  
తౌశ్రీరాఘవకృష్ణనామకసుతం వీరోపధాహ్వాం కృతిమ్॥

శ్రీ॥ ఏతన్మద్రాపణే మూల్య దాయినో రనయో ర్భృశం  
శుభం దదాతు సర్వత్ర సుధాపాణి ర్భిషజ్జుణిః॥

ముత్తేవి అనన్త పద్మనాభాచార్యులు  
దేవరపల్లి (కృష్ణాశిలా)

శ్రీధన్వంతరీ నమః

## కృతజ్ఞత

శ్రీ॥ అమృతకలశహస్తం కాంతిసంపూర్ణ దేహం ।  
సకలపిబుభుషద్వ్యం జేదశాస్త్రైస్త్రివిధైః ॥  
గుచిరవిమలపార్శ్వం శంఖచక్రయుధాఢ్యమ్ ।  
సకలగదావినాశం చింతయేద్వైద్యదేవమ్ ॥

మహాశయా ।

ఈ గ్రంథము ను గూర్చి కొలది విషయములం జెప్పవలసియున్నది. పూర్వకాలమునందు శ్రీ మన్నారాయణుని అంశముతో సర్వవృజల యొక్క ఆయురారోగ్యములను కాపాడుటకు శంఖచక్ర ఓషధీయమ్మత కుంభముల తన దివ్యహస్తములం ధరించి వద్రాననాసీచుండై యీ రా బ్ధిచుండి శ్రీ ధన్వంతరి భగవానుడవతరింపె. ఈ యవతారము ఏకవింశ త్యవతారములలో నొకటై విరాజిల్లుచుండు. శ్రీధన్వంతరిరూపియగు పుండరీకాక్షుని తొలుత నాయుద్వేదమును సంక్షేపముగ చతుర్ముఖున కుపదేశించె, నాయనవలన ఇంద్రాదిదేవతలు, భృగ్వాదిచుహర్షులవర ప రగా నుపదేశములబొంగుచుగ్రహించి లోకానగ్రహకాములైయావిగ్య ను శాఖోపశాఖలుగ విభజించి సన్నిగణములవారికి సులభసూక్ష్మముగ నుండులాగున నేర్పఱచి ప్రజాభివృద్ధి గంచుటకు అనుగ్రహముతో ప్రబలపచారమునకుం దెచ్చుచుండెను. ఆ ధన్వంతరియవతారిమ శ్రీమహా విష్ణువుయొక్క ప్రాదుర్భావానతామై యున్నాడని. ఇట్టి ధన్వంతరి భగ వానుని విగ్రహరూపమున ప్రతిష్ఠించి నిత్యము పూజించుట భారతావని యం దెచ్చట నోనుండియు భక్తకోటికి నందుబాటులో లేకుండుట జూడ కడు విచారకరము. మృత్యునాశంకరుడగు నా ధన్వంతరిమూర్తిని మానసోల్లాసముగా నర్చించుటకు నివాసయోగ్యమనందగు ఆయు గోపుర మంటపద్వజపతాకప్రాకారనిలయ నిర్మాణములును యావ ద్భారతభూమియందచ్చటచ్చటనిర్మించి యందులోహదారు శిలాదూ

లచే ధృవకౌతుక ఉత్సవ స్పదన బలిబేర అను పంచబేరాత్మకముగ శిల్పకళానైపుణ్యముతో చిత్రవిచిత్రములుగా శాస్త్రోక్తవిధముగా సిద్ధపరచి, శ్రీ భగవదాగమశాస్త్ర విధివిధానము లచే నాలయ బింబాదులు ప్రతిష్ఠింపించి పూజించుచు శ్రీ వారి పరిపూర్ణకటాక్షమునకు పాత్రికలై లోకకల్యాణము చేకూర్చుటకు నెన్నియో సులభనూత్న మార్గముల నిందు సమకూర్చబడినవి. వీనిని నియమనిష్ఠాగరిష్ఠులై యాచరించి, జ్ఞానతేజము ప్రకాశింప భజించుచు భక్తాగ్రేసరులై నిత్యానంద తృప్తులగుదురుగాత యని సర్వదా ప్రార్థించుచున్నాడను.

శ్రీ ధన్వంతరి ప్రతిష్ఠా కల్ప గ్రంథ సంపాదన పరిశ్రమయందు సర్వవిధములతోద్వజిన మహాశయులకు కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించుట నా విధియై యున్నది. బహుకాలము క్రిందట మద్గురు వర్యులగు శ్రీమాన్ రాజవైద్య పంత్ దీవి వేంకటాచార్యులుగారు (వణుకూరు) కడుపుత్రవాత్సల్యముతో నన్ను శ్రీధన్వంతరిభగవానుని కృపకు పాత్రునిగా జేసిరి. సలతపరిణామియగు దేవభిషక్ జ్ఞాని బ్రహ్మ రుద్రేంద్రాది నారదతపోమహిమాన్విత యక్షరతుంగణములనుండి చరకఋష్యాది మానవులవరకు సుస్మృత మహాధన్వంతరి యనపాంచ భౌతిక దేహధారియై వ్యాప్తిజెందుచు యీ కలికాలమున కుపకరించుచుం గ్రమాగతముగ పుణ్యభారతమునందు దశదిశలు వెలుగొండ పరమపురుషుడై అపరధన్వంతరియోయన యశఃకాంతులు చెలరేగ ఆయుర్వేదమార్గాండ భిషక్జ్ఞాని వైద్యరత్న పండిత దీవి గోపాలాచార్య స్వరూపియై ఉద్భవించి ఆయుర్వేదమును పునరుద్ధరించెను. వీరి కాలమునందు శ్రీ ధన్వంతరి భగవానుని పూజాకల్పము నొకదానిని సంపాదించి సంస్కరించి ముద్రించి మనలోకమున కనుగొనించిరి. వారి యశోదీపికలను నిచట స్థిరస్థాయిగనుంచి మానవ పాంచభౌతిక దేహమును వడలి దివ్యదేహధారియై స్వర్గము నలంకరించిన శ్రీ ఆచార్య పాదారవిందములకు ప్రణామకుసుమము లర్పించుట మనవిధియై యున్నది ||

ఇంతట శ్రీ వారసుగ్రహించిన పూజావ్రత కల్పమునందలి విషయముల నాచరించుచు నింకవైదుక వివిధాగమ భగవచ్చాస్త్రములయందును శ్రీధన్వంతరి భగవానుని యంత్ర మంత్ర తంత్ర ఆలయ విగ్రహప్రతిష్ఠాఽర్చనాది విశేషములందెలిపెడి సన్మంధములెచట లభించునా యని ధ్యానించుచుండ కొలదికాలమునకు నూజవీడు సంస్థాన పండిత వంశజులు బ్రహ్మశ్రీ వైద్యవిద్యాన్ గంటేల వేంకటప్పయశాస్త్రిలవారు నాయొడఁగిదారమనస్థులై శ్రీధన్వంతరి యంత్రము నొసంగిరి. వారికిని యీ యంత్రమునకు ఉద్ధారమును శ్రద్ధతో సంపాదించి, మంత్రసిద్ధులు బ్రహ్మశ్రీ చెరుకుపల్లి నరసింహశాస్త్రిలవారిచే సంస్థరింపజేసి, అందించిన బ్రహ్మశ్రీ పండితశిరోమణి చివుకుల సత్యనారాయణవారికిని, ధన్వంతరి మహావిద్య పూర్వ ఉత్తరామూయ ఖండ ముహూర్తముల నిచ్చిన (బె॥ తా॥) ఆకెళ్ళవారి గొడవయ్య నివాసులు మంత్రనిష్ఠులు బ్రహ్మశ్రీ నిమ్మగడ్డ లక్ష్మీనరసింహ ఘనాపారిగారికిని, గుడివాడతాలూకా కురుమద్దాలి గ్రామవాసులు, మంత్రవిద్యా గురువులు శ్రీమాన్ ముత్తేవి చలమాచార్యులుచే సముపార్జిత తాళపత్ర గ్రంథములనుండి శ్రీధన్వంతరి సాపస పూజా ధారణ యంత్రోద్ధారములును, షడక్షరి, అష్టాక్షరి, ద్వాదశాక్షరి, ద్వావింశాక్షరి, గాయత్రీ మంత్రోద్ధారములను ఆదరాభిమానులై అనుగ్రహించిన గురువుత్రులకును యీమంత్ర యంత్రోద్ధారముల నెప్పటికప్పుడు శ్రీమయనక, శిష్యవాత్సల్యముతో సవరణసంస్కారములు గావించి, పూజోపాసకుల కనుగ్రహించిన తెనాలిపట్టణవాసులును, మంత్రనిష్ఠాగరిష్ఠులును వేదమూర్తులును అయిన బ్రహ్మశ్రీ భాగవతుల డక్షిణామూర్తి శాస్త్రిలవారి ప్రియపుత్రరత్నమును శ్రీరామ పంచముఖ అంజనేయోపాసక నిరతులు, శ్రీవారి పదసరోజ సేవాతత్పరులకును ఆనంతప్రణామము లర్పించుచుంటిని. శ్రీభగవచ్చాస్త్రగ్రంథములలో పసిదిగొందిన భృగుసంహిత అర్చనాధికారమునంగల శ్రీధన్వంతరి ప్రతిష్ఠాకల్పాధ్యాయమును అనుగ్రహించిన తిరుపతిక్షేత్ర శ్రీవేంకటేశ్వర సంస్కృత కళాశాలోపాధ్యాయులును



అగమశాస్త్రపండితులును, అయినశ్రీమాన్ వైయాకరణపంచానన రొంపి  
 చర్లభట్టర్ పార్థసారథి కృష్ణ కూచాప్యులు గారికిని ఈ కల్పానుగుణముగా  
 అర్షసంహితలు కల్పములను సమ్మేళన మొనరించి ప్రతిష్ఠా ప్రయోగా  
 ర్చనావిధులను సుబోధకముగ శ్రమయచకవ్రాసి, ప్రసాదించిన  
 యీపూరుగానువాసులును, ఒహుశాస్త్రామూయ పండితవ ర్ణ్యు  
 లగు శ్రీశూన్ దేవయజ్ఞనం వేంకటరామాచార్య సుధీనులులకును శ్రీ  
 ధన్వంతర్యక్షోత్తర శతగామస్తోత్రాని మంగళాచరణశ్లోకముల రచి  
 యించిన (బె॥ తా॥) దేవరచల్లి నివాసులు శ్రీమాన్ కవితాతిలక,  
 ముత్తేవి అంతఃద్భవాభాచార్యులవారికిని శ్రీధన్వంతరి సహస్రగామ  
 స్తోత్ర కరావలంబ సుప్రభాత మంగళాచరణ ప్రాతస్తరణ శ్లోకము  
 లను శ్రీధన్వంతరిమూర్తికి ప్రీతిగా రచనచేసి సంస్కరించి నాయొక  
 వాత్సల్యాభిమానులై పాసిన (రే॥ తా॥) ఉల్లిపాలెం నివాసులును  
 శ్రీ భగవచ్ఛాస్త్ర విద్వాంసులును పండితాతిలకులునగు శ్రీమాన్  
 నాగామూం గామా - జాచార్యవర్యులవారికిని శ్రీధన్వంతరి చరణ  
 పంచక శ్లోకములను భక్తిపురస్కరముగ సమకూర్చి యుండించిన  
 (కృ॥ జి॥) బల్లిపడ్రపురవాసులును శ్రీ లక్ష్మీహయగీర్వ పాదసేవా  
 నిరతులయిన పండిత వేదాంతం అనంతపరమరాభాచార్యుల వారి  
 కిని, శ్రీధన్వంతరి సహస్రగామముల పూర్వవ్రాతప్రతిని దయతో  
 పంపిన (తే॥ తా॥) అంగలకుదురు పురవాసులు రాజవైద్య శ్రీముత  
 బలభరణిశాత్రుని భుజంగరావుగారికిని, అశేష కల్పగాధ లుపదేశించిన  
 శ్రీమాన్ డాక్టరు భిషగ్వర గంకింబ శ్రీనివాస రావుగారికిని, శ్రీధన్వం  
 తరి మహామంత్రములు ప్రకారాంతరములుగానున్న ప్రతుల నను  
 గ్రహించిన యోగసిద్ధపండితులు బ్రహ్మశ్రీ దంటు పార్థసారథిశరత్రి  
 గారికిని, ఈ గ్రంథమునకు అత్యంత ఉదారమనస్కులై పీరికను వ్రాసి  
 యిచ్చిన శ్రీమాన్ కవిరాజ ప్రతివాది భయంకరం కృష్ణమాచార్య  
 పర సుశ్రుతమూర్తివారికిని, నాకింకన నేకవిషయములయందు, సత్సలహా  
 లొసంగిన విజయవాడ త్రిలింగ విద్యాపీఠ పండితోపాధ్యాయ వర్యుల  
 వారికిని, ఒహుపండిత ప్రకాండులగు మహానీయులకును యీ గ్రంథ

సంస్కరణమునకు శిష్యవాత్సల్యతతో శ్రమజెంది సవరణగావించి ఆశీస్సులతో నొసంగిన శ్రీ భగవద్వాక్త్రపండిత వరేణ్యులగు శ్రీమాన్ ఉత్తర తాళపాక చక్రవర్తుల శ్రీనివాసభగవాన్యలవారికిని నిరతిశయ ప్రోత్సహముల నుపజీశించు ప్రసిద్ధపండితులును గురువరేణ్యులు నగు (బె||తా||) పోరంకి పురవాసులు శ్రీమాన్ పండిత వేదాంతం రాజగోపాలాచార్యులువారు, శ్రీమాన్ పండిత వేదాంతం శ్రీనివాసాచార్య ఘనపారివార్లకును ఈ గ్రంథమును తమ శ్రీనైఖాసన భగవద్వాక్త్ర గ్రంథమాలముందు సప్తమానుబంధముగా ప్రకటన మొనర్చుటకు శ్రద్ధంబూని కార్యసామకూల మొనరించిన రే|| తా|| నల్లూరుపురవాసులును విద్యానైపుణ్య సంపన్న యశస్కులగు శ్రీమాన్ భిషగ్రాజ దీవి వేంకటనరసింహాచార్యులవారికిని ముద్రణ కార్యములలో సాయమొనర్చిన పరమమిత్రులు పెదరావూరిగ్రామ వాసులు శ్రీమాన్ తమిళ శ్రీనివాసాచార్యులువారికిని, నాబంధు సుహృద్భక్తులకును యీ గ్రంథమునకు తమ తమ పండితాభిప్రాయముల కృపచేసిన మహాపండిత పామరశ్రేష్టులగు వారలకును నిరంతర కృతజ్ఞతా నమోవాకములర్పించుచున్నాను.

నింక తెనాలి ఓరియన్ట్ పబ్లికేషన్స్ యజమానులకును పండిత వర్కులకును, కార్యనిర్వాహకులకును ఏతన్ముద్రణా సందర్భమున సౌకర్యముకల్పించి శీఘ్రముగా నందించినందున కృతజ్ఞతలం దెల్పుకొనుచున్నాడ.

ఇందు సమకూర్చిన విషయములయందు ప్రవేశ ప్రచారములేని కొత్తవాడనగుటయు, ఇదియే తొలిప్రవేశమగుటచేత గ్రంథమునందు లోపములెన్నెన్నో ఉండినవనియే తలచెను. అట్టిలోపములను మహానీయులగువారు శ్రద్ధాదరములతో పరిశీలించి నాకందచేసినవానిని శిరసావహించి పునర్ముద్రణమున సవరించుకొందునని వేవేల ప్రార్థించుచుంటిని,

శ్రీధన్వంతరి భగవానుని ఆమోఘకటాక్షవీక్షణ భాగ్యముచేనింత  
 శీఘ్రకాలములో యీగ్రంథమును ప్రజా హస్తరాజములయందు విరా  
 జిల్లచేయంగలిగినందులకు ఆ తేజోమూర్తిని ప్రార్థిస్తున్నాడను,

‘లోకాస్సమస్తా స్సుఖీనోభవంతు’

మంగళం సాగరోద్ధారాయ పీయూషకలశాయచ  
 ఆయుర్వేద స్వరూపాయ మంగళం శుభ హేతవే॥

సర్వధారి సం॥

మాఖ బ ౧౧

బుధవారం

డి 23—2—49.

ఇట్లు

భవత్పదరేణువు

వేదాంతం లక్ష్మణాచార్యులు.

చోడవరం (కృష్ణాజిల్లా)

శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకుండును, నిరవధిక కరుణా పరిపూర్ణ హృదయుండను, సకలచరాచర లోకావళి దీక్షాసరితుండును, ఆపరిమిత కల్యాణ గుణాకరుండును, పరాత్పరుండును నగు శ్రీమన్నారాయణుండు నానారీతుల బాధల ననుభవించుచు దుఃఖాంబుధినిమునిగి తేలుచుండు దేవ మానవ తిర్యక్ స్థావరాది సకలజీవుల కష్టంబుల నాలోకించి కరుణాతిరేకంబున నోర్వంజాలక పరపూహ విభవాంతర్యామ్యర్పరూపంబుల నానారీతులగు నాకృతులనంది తత్తదుచిత కృత్యంబుల నిర్వర్తించుచు జీవకోటుల గాపాడుచుండును.

అందు పరాత్పరుండై పరాకృతినందియుండు శ్రీమన్నారాయణుండు ప్రకృత్యతీతంబును దివ్యంబునునగు త్రిపాద్విభూత్యుండుండి అచ్చటి నిత్యముక్తాదుల గాపాడుచుండును. త్రిపాద్విభూతికి భిన్నంబగు నేకపాద్విభూత్యుంగలి దేవ దానవ యక్ష రక్షో గంధర్వాదులగు దేవ యోనుల కాత్రిపాద్విభూతి అగమ్యంబై యుండుటచే నాయాది దేవుండు వారియందలి కరుణాతిరేకంబున స్రావహాకారంబున పాల కడలికరుదెంచి శేషశయ్యంబరుండి నారి కష్టసుఖంబుల నాలకించుచు వారికి అండయై యుండుచుండును.

పరపూహంబులు రెండును మానవాళికి అలభ్యంబులై యుండుట నెఱింగి యాదేవదేవుండు రామకృష్ణాద్యవతారంబుల ధరించి మానవులకు సరిసమానంబుగ వారితో కలిసిమెలసి తిరుగాడుచు వారితోపాటు కష్టసుఖంబులబొందుచు తనదయాతిరేకంబున వారిం గాపాడుచుండును. ఈయాకృతిని విభవాకృత్యుందురు. విభవావతారంబులును ఆ కాలము వారికితప్ప తక్కినవారికి అలభ్యంబైయుండుటచే నాపరాత్పరుండు ప్రతిజీవియందును అంతర్వ్యాప్తికలిగి చేరియుండి ఆజీవి సరియగు మార్గంబున నడచి బాగుపడు ప్రయత్నముల నాచరించుచు కాపాడుచుండును. దీనిని అంతర్యామి స్వరూపమని యందురు.

పైచెప్పబడిన మొదటి మూడరీతులగు భగవదాకృతులును ఆయా ప్రదేశములవారికిని కాలములవారికినితప్ప తదన్యుల కలభ్యంబులై యుండుటచేతను అంతర్యామిరూపంబును అవ్యక్తంబై అజ్ఞుల కగోచరంబై యుండుటచే సర్వసులభమై యుండకుండుటచేతను సర్వకాలములయందును సర్వదేశములయందును సర్వసులభంబై యుండరీతిని నా భగవానుడు అర్చారూపంబున నేర్పడియుండి అందరిచేతను పూజల నందుచు అందరిని కాపాడుచు మానవులు కోరినచోటుల నంతటను నధిపానంబు నంది యుండును.

ఆ భక్తాధీనుడగు దేవుండు చెట్టునందో పుట్టయందో మానునందో తాతీయందో లోహంబుననో యంత్రంబుననో వారివారికి ఇష్టము కలిగిన రూపంబులతో “ మంత్రాధీనంతు దైవతమ్ ” అనునట్లు మంత్రబద్ధుండై యుద్ధిష్ఠింబియుండి వారేర్పరచిన యావాసంబును తమ కావాసంబుగా గ్రహించి వారి వారి కర్మముగనో ప్రియముగనో దోచిన యాహారంబుల స్వీకరించుచు పూజోపచారముల నందుకొనును. సంతృప్తుండై యింకీ వారి వారి కష్టసుఖంబులకు తోడు నీడయై యుండును.

ఇట్టి యీ రూపంబును అర్చారూపంబందురు. యీ అర్చారూపము సర్వసులభమై సర్వప్రాప్యమై సర్వగమ్యమై యుండుటచే మన దేశంబున నన్నిచోటులను వెలసియున్నది.

మున్ను కృతయగంబున దేవకార్యమును సాధింప పాలకడలి ద్రచ్చునెడల నందుండి యమృతకుండికనందుకొని శ్రీధన్వన్తరి రూపంబున నాయాదిదేవుండవతరించి యుండుట నిగమాగమేతిహాస పురాణ ప్రసిద్ధమగు విషయమై యున్నది. ఈ యవతారము విభవావతారము ఆవిభవ ధన్వంతరిమూర్తి అమృతకార్యమును నిర్వర్తించిన పిమ్మట ‘ దేవభిషక్కు ’ గ నేర్పడి యుండినట్లు కన్పట్టుచుండినది. ఈ యవతారమునకు నేదములయందు “ దేవానాంభిషక్ ప్రథమో దైవ్యోభిషక్, భిషగ్తోహామీవదత్తభ్యేవజం ఆవాతవాహి భేషజమ్ ” అని నిగమాగమ బహు ప్రమాణములచే దేవభిషక్ష్వామము ప్రసిద్ధి

నంది యుండునట్లు కాననయ్యెడిది. సుప్రసిద్ధ పురాణముల యందీ యవతారమునకు “ధన్వంతరి” యనునామము కలిగినట్లు కాననయ్యెడిది.

శ్రీరామకృష్ణాద్యవతారంబులకువలె నిధన్వంతర్యవతారమునకును ఆ యవతారకాలమునకును దేశమునకును భిన్నములగు దేశకాలముల యందుండు వారికిసూడా ప్రత్యక్షరాధన సంభవమగుట కనుకూలములుగ అర్చారూపమును, ప్రతిష్ఠయు, ఆలయమును, యంత్రములు, పూజలును, ప్రతాదులును ఏర్పడియున్నవి వీని విధానము లన్నియు వేదముల యందును, ముఖ్యముగ ఆగమగ్రంథముల యందును, మంత్రశాస్త్రములయందును కనపడుచున్నవి, ఈవిధివిధానము లన్నియు సంపాదించువారు లేవందున అవి ఇంతవరకును ఆలభ్యములై కానరాకుండినవి. ఆయాలయ మంత్ర తంత్రములు లేవని భ్రమచెందు స్థితి కలిగియుండి యున్నది.

ఇట్టి స్థితియందు కృష్ణాజిల్లా చోడవరంగరామ నివాసులు శ్రీమాన్ వేదాంతం లక్ష్మణాచార్యులవారు బహు శ్రమలకు లోనై వేదముల నుండియు, ఆగమములనుండియు, మంత్రశాస్త్రముల నుండియు సంపాదించి శ్రీ ధన్వంతరి భగవానుని ఆలయాది అర్చా విగ్రహ ప్రతిష్ఠలు, యంత్రమంత్రోద్ధారములు, అర్చన పూజాపురస్కార జపహోమ తర్పణధ్యానాది విధానములు, శతసహస్రనామ స్తోతాదికములు మొదలగు సర్వాంగములను సమకూర్చి ఆయాపండితవర్త్యులచే సంస్కరింపజేసి లోకోపకారము కొరకు ఈ గ్రంథరూపమున ప్రకటించి యున్నారు.

ఆ శ్రీధన్వంతరి భగవానునియందు శ్రీమాన్ ఆచార్యులవారికి కలిగియుండు అనతిశయ భక్తియొక్క ప్రభావమువలననో, శ్రీధన్వంతరి వారికి ఆచార్యులగారియం దేర్పడియుండునట్టి అపార కరుణా మహిమ వలననో వారికి యతిరహస్యవిషయ గముదాయము లన్నియు నతిశీఘ్ర కాలములో లభ్యములైనవని నేను పూర్తిగ తలచుచున్నాను.

శ్రీ) ఆచార్యులవా రిదివిరళు శ్రీ ధన్వంతరిపూజా వ్రతకల్పమును గ్రంథము నొక చానిని ప్రచురించి ధన్వంతరి భక్తబృందమున కుపకృతి యొనరించి యున్నారు. ఇప్పుడీ గ్రంథమువలన అశేషజనమునకును ఆయురారోగ్య భాగ్యములు కలిగి మహాపకార మేర్పడగలదని గట్టిగా చెప్పచున్నాను.

ఈ గ్రంథప్రచురణమువలన శ్రీ ధన్వంతరి దేవాలయములు సుక్రమమగు పద్ధతిని ప్రతిష్ఠింపబడి వానియందలి విగ్రహములు యంత్రమస్త్ర జప ధ్యాన ప్రభావములవలన భక్తబృంధము యొక్క ఆయురారోగ్యములు సంరక్షింపబడి దేశసౌభాగ్యము పెంపొందుగాకయని యాశాించుచున్నవాడను.

విజయవాడ }

కవిరాజ ప్రతివాది భయంకర కృష్ణమాచార్యులు

శ్రీ

శ్రీశ్రీనివాసపరబ్రహ్మణే నమః

శ్లో॥ ధన్వంతరి ర్నిఖిలగిర్జర మాళిరాజ

నాణిక్య రజ్జితపదామ్ముజయుగ్మ రుకటః ।

దత్వాముదా సకల భాగ్యనిధాన భూత

మారోగ్య భాగ్యమవతాద్దయయా సదా సః॥

అయిభోః అస్తి కాస్యర్వే శ్రేయోభిలాషిణస్సుధియః సువిదితమే వైతత్తత్ర భవతాం ప్రమాణమార్ధశ్యేషు క్రుతి స్మృతి పురాణాదిషు భగవాన్ సర్వేశ్వర శ్రీమన్నారాయణ సత్త్వసంకల్పలబ్ధనాగ్ని దుఃఖసముద్రమగ్న సకల చేత నోద్ధిగ్ధిర్నయావిగృహీత ధన్వంతరి రూపస్సకల సురాసుర మన్యమాన సుఖామ్పురా శేరవతతాశత్యాఖ్యానం ప్రసిద్ధమాస్త ఇతి (యథా) అధర్వవేదే తృతీయ కాండే యజుర్వేదామ్నాయ మస్త్రబ్రాహ్మణే తృతీయాష్టకే సప్తమప్రపారకే చతుర్థాను వాకేచ, వర్తమాన శ్రీధన్వంతరి పదక్షరాష్టాక్షర ద్వాదశాక్షర ద్వాత్రింశాక్షర నాయత్రీః మృతసంజ్ఞేవనీ మహామస్త్ర జాతం సర్వం, గ్రంథేఽస్మిన్ దరిద్రశత్రుకవేవ, “విఖనామునినా” మితిక్రుతి ప్రసిద్ధమహిమ్ను భగవతా విఖనోమహామునినా ప్రణీతే శ్రీవైఖానస గృహ్యసూత్రే “యద్వైకేచ్ఛ మసురవదత్తద్భవజ” మితివేద ప్రతిపాదిత మహాప్రభావే విరచితే, మానవేధర్మ కాస్త్రీచ, వైశ్వదేవ ప్రకరణే “ధన్వంతరయేస్వా”హేతి ధన్వంతరేః ప్రాధాన్యం ప్రత్యపాది. అపిచ, శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే ద్వితీయస్కంధే సప్తమాధ్యాయే భగవత ఏకవింశత్యవ తారవర్ణనః:

శ్లో॥ ధన్వంతరిశ్చ భగవాన్ స్వయమేవకీర్తిర్నామ్నానృణాం ।

పురుషాణాం రుజ ఆకుమాన్తి । యజ్ఞేవభాగమమృతాయురవా వరున్ధ ॥

అయమ్యవేదమను కాస్త్యపతీర్మలాకే ఇతి

ఏతదథావివరణం వ్యాఖ్యానేషుద్రష్టవ్యం దిదృక్షు ఖిరితి విస్తరభియా న లిఖ్యతేఒత్ర. శత్రైవపద్యస్కంధేఽష్టమాధ్యాయే నారాయణ వర్ణితదేవే “ధన్వంతరి భగవాన్ పాత్యపధ్యా”దితిచ

అన్యచ్ఛుధన్వంతర్యవ తారతిథివారనక్షత్రాదికం తజ్జయన్తీ పూజామస్త్రకలాదికంతత్కథాప్రస్తానాదికంచ శ్రీమద్భాగవతే పురాణాంతగతం సర్వం తత్సృజాన్యతే.

అథచ ధర్మాధికామమోక్షాణాంచకుర్ణామపి పురుషార్థానామదిమసాధనత్వే ననిరీకతమిదమ్మనవశరీరమనామయే నాను వర్తమానమేవహి పూర్వోక్త పురుషార్థోపకరణంభవిష్యతితి ప్రత్యాక్షాదేవగమ్యతే తతస్తామృతారోగ్యస్యసకల శరీరి సమభిలష్యమాణ స్యావశ్య సాధనభూతమైవ యజ్ఞ ప్రతిపాదక మాయోర్వేనమితి,



తమపక్షకకత్పనిరవధిక కృపానిస్తు భగవాన్ సకల జగదుద్దిభీషు శ్రీధన్వంతరి రితి విజానతాం సర్వేషామస్మాకం స ఏవసమారాధ్య ఇతినిశ్చయతే. అతస్తత్సమస్తతా సంపాదనాను తత్సమారాధనమే వాసవరతం శ్రద్ధాభక్తిపూర్వకం యథోక్త మారణ కర్తవ్యమితి, మహాపక్షయః ప్రతిపాదయన్తి. తర్వన్తిచైవమేవ మహాస్త సుగ్వదేశేషు పారమ్యర్యణ విద్యదగ్రసరాః॥

తత్సమారాధనంచ తత్ప్రతిమాచానధ్యాన జప తర్పణ హోమ విప్రభోజన జయస్తుత్యత్సవాదికమేవభవతి. తత్ర ప్రతిమాచకా నంతు యథోక్తకమేణ శిలాస జ్జగ్రహణ విగ్రహనిర్మాణ భూపరిక్షాఽలయనిర్మాణ పూర్వక మహాప్రతిష్ఠా పూర్వక మేవ సమాచరణీయమితి విదాంతుర్వస్తు విద్యాంసః॥

తత్ప్రతిష్ఠాచకా నమహోత్సవ స్తుపనవిశేష పూజావిధానస్తు శ్రు “భృగుర్శ్మే హృదయమస్తు. సర్వే అశ్రీయమునయోఽజ్ఞ భూతాః” “భృగుః కపీనా” “మహా షీకాణాం భృగురహ” మిత్యాదివచన జాతనువిదిత ప్రభావేన శ్రీమతాభగవతా భృగుణాఽను గృహీతే భగవచ్ఛాస్త్రేఽర్చనాధికారే సమ్యక్ప్రతి పాదితమ్. తత్త్వేతద్రథమధ్యే సంయోజితం పశ్యన్తు పణ్డికవరణ్యాః॥

భగవతి ధన్వంతరేణ భక్తిమద్భక్తైశ్చి చాస్తికశిరోమణి భిర్మహతా ఉత్సా హేనముద్రాపితోఽయంగంభ ఇతినితరాంమోదావహోఽసా విషయః, ఆపీతు యత్ర క్వాప్యస్మద్దేశే యథావిధి శ్రీధన్వంతరేరాలయ నిర్మాణ ప్రతిష్ఠాసహోత్సవాదికం విధాయ సోత్సాహం కృతకృత్యాస్సన్తో భగవతోధన్వంతరేః కృపాయాః పాత్రతా ముపగచ్ఛేమసర్వేషమమ్. ఏవంచేదే వముద్రితస్యా స్యగ్రంథ స్యచరితార్థతా స్యాదత ఏతదేవముఖ్య కర్తవ్యమితిచ ఆస్తికాగ్రసరాః ముహుర్ముహుర్ని వేదయామః॥

అథచ, అనేకభ్యః సకాలాంతాంస్తాకవిషయాకామహతా ప్రయాసేన సంపాద్య యథాశక్తి విద్యద్భిస్సంశోధయిత్వా స్వోయేన ధనేన గ్రంథమిదం సర్వజనాపకారకం ముద్రాపయిత్వా మహాశ్రమ మనుభోక్తే శ్రీమద్భృగుకులామ్బుధి రాకాసు ధాకర (వేదాంతం) శ్రీవైఖానస భగవచ్ఛాస్త్రాపారదృశ్య సకలసద్గుణ మణిభూషిత శ్రీవేంకటసునీచోచార్య మనీషివరేణ్య సతీలలామభూత వేంకటాచార్యగర్భకుక్తి ముక్తాఫలామయానాం శ్రద్ధాభక్తివిన యాస్తిక్యాది సుగుణ విభూషితాయచిరం జీవన్తి లక్ష్మణదేశికమధీ వరాయ సమా కుటుమ్బాయ చిరాయురాశోగ్యపుత్ర పౌత్ర ధనధాన్య విద్యావినయాది సర్వసంపదస్సమను గృహ్లాతుకయజ్ఞాశో భగవాన్ శ్రీధన్వంతరితి నిత్యమాశాస్మహే॥

ఇథేం భగవచ్ఛాస్త్రవత చరణరేణుః

ప్రస్తుతమకాంః }  
ఏలూరు }

శ్రీ భగవచ్ఛాస్త్రేత్యాది, పండిత  
ఉత్తరతాళపాక చక్రవర్తుల శ్రీనివాసభట్టాచార్యః

దృష్టాంతము 22 కలితశ్చ ధన్వంతరి ప్రతిష్ఠాకల్పాభ్యాం 2 యం నిబద్ధన గ్రంథః శ్రీమదా వేదాంతం లక్ష్యణాచార్య సంపాదితః । దైవానాగతే వైదికధర్మ ప్రచారే దురాచారదంతుకే 2 స్మిన్నపికలి కాల భాగేత్పూర్తిస్యేవ లోకస్యజలాశయ ఇవా 2 యం సంతర్పకః । చిత్తేకానా మవశ్యసంభావ్యతయా శ్రీచరితాచార్య ప్రతి పాదితోహి దైవవ్యపాశ్రయః । తత్సంపాదనాయితదధి దైవతోపాసనా తదధిగమాయ నిబద్ధన గ్రంథకృపకః । తద్భుతగ్రంథావసర కాతే 2 స్మిన్నయ ముపస్థితః కాస్త్రీపధికానాం నమేరురివ మధ్యేమార్గం । విశదాలంబసేనా చిత్తేకాస్మర్యేపి శ్రీధన్వంతరికటాక్షోపలబ్ధ చిత్తానామర్థాస్సంతో పురుషార్థవిఘ్న భూతశోగానీ కానిర్విద్యద్య సుఖమాపాదయంతు లోకస్యేత్యాకాస్మహే॥

బెజవాడ } ఇతి  
రామనగరం }  
29-1-1949 } వైద్యవల్లభ రాజ్ఞి వెంకటాచలపతి ప్రసాద మహాగ్నిచిత్

విదితచరమేవ భవద్విశ్వేదువ్య సమానాధికరణం వచనం యన్మహావిష్ణులేవ లోకానుద్ధి ధీరుః ధన్వంతరి రూపేణవతతాశీతి తేనచ మహాదుపకృత మాయోర్వేద విద్యాసమర్పణేనలోకస్యేతేవ, అతఃతద్విద్యో పజీవిసాం ఆస్యేపాంచ తదుపాసనయా తదను గ్రహర్షి నాం తదుపాసనా మార్గానవబోధేన నివృజ్ఞానాం శ్రీమదాచార్య వర్యైః వేదాంతం లక్ష్యణాచార్యైః శ్రీధన్వంతరి కరుణాకటాక్షపాత్రైః ప్రఖ్యా పితమిదం గ్రంథరత్నం చింతామణిరాసీదిత్యత్రన కాపి విప్రతిపత్తిః ఆత్రచ ప్రకటితం ప్రతిష్ఠా అర్చనా యస్త్రీమస్త్రాదికం సుగమతయా ఉపాసకలోకస్య మహాదుపకరిష్య తీతి స్థానీపులాకన్యాయేన గ్రంథం పరిశీలయతామయా నిరటంకి గ్రంథగంపాదకాః శ్రీమదాచార్యపాతాః స్ఫుహణీయ చరితా ఇతి విజ్ఞాపయామి.

మకాం } బుధవిధేయః  
విజయవాడ } న్యాయవేదాంత పండిత, సాహిత్యశిరోమణి, మస్త్రార్థవ,  
చల్లా గోపాలకృష్ణశాస్త్రి,

శ్రీమద్ధన్వంతరిప్రతిష్ఠాకల్పానుకమిదంపుస్తకం సాకల్యేనసావధానేనవలూకీ తంమయా అత్రయావదావశ్యకం ప్రతిష్ఠావ్రతపూజోపయోగం విధానంతావత్సకలం సంయోజితం ఈద్యమిదంపుస్తకం శ్రీమద్ధన్వంతరి ప్రబోదితైః ఏతత్సంపాదన బద్ధదరైః శ్రీమద్వేదాంత లక్ష్యణాచార్యైః ప్రసాధ్యప్రకాశితం । అతః నిగమాగమ ప్రసీద్ధమిదంపుస్తకం శ్రీమద్ధన్వంతరి ప్రసాదప్రేక్షుభిః సర్వైరాస్తికజనైః సాదరం పరిగ్రహ్యం । ఆచరణీయంచ తదనుసారేణేతి నివేదయామి ॥

త్రిలింగమహావిద్యాపీఠం } ఏవంనివేదయితా,  
విజయవాడ } తర్కవేదంతాచార్యః  
20-12-48 } మద్దులపల్లి మాణిక్యశాస్త్రి.

శ్రీ ధన్వంతరి ప్రతిష్ఠాకల్పమును గ్రంథమును చూచి సంతసించినారము. యీ కల్పమును మధుకరన్యాయముచే సమకూర్చిన శ్రీలక్ష్మణాచార్యులు వారి అప్రతిమానశక్తి కడు క్లాగునీయము. ఈయది ధన్వంతరియందు వీరికిగల సహజభక్తి భావమును వెల్లడించుచున్నది. అంకురకోరకాది న్యాయముగ నీయత్నము ఫలవత్తరమై కీర్తిగాంచుగాత వివయాన్తర స్పర్శము బ్రహ్మాత్మశణపల్కలన్యాయ ప్రతిబద్ధముగాన ఉపేక్షణీయము. వీరి నేవాఫలముగా ధన్వంతరి వాచితార్థములను సమకూర్చుగాత.

అప్పికట్ల }  
ది 22-2-49

తర్కవేదాంత మహావిద్వాన్ పండిత  
వేదాంతం జగన్నాథాచార్యులు

అపరోక్షమేవైత దస్మాకం సమాలపూతం సమున్మూలితార్ష సంప్రదాయం  
కుశలరాశేన్మీకలుషితహర విహరవ్యవహర సంకలితే కలికాశేఽస్మన్ములధన  
సర్వస్వాపాదుషేయ వేదవాఙ్మయవిజ్ఞాన గంధోపిమృగ్యతే। మృగ్యతేతరాంతన్ముల  
భూతస్మృతి పురాణాగమాదిసర్వస్వషపి। కర్మకాణ్డానుసారిభిశ్చతే చైకత్వసంఖ్యా  
పూరకై రపి నవామీచిన ప్రత్యంప్రదాయ స్సముఫలభ్యతే। ఇయమిదృశీదాసంతనా  
దుస్థిరీకారత పుణ్యభూమా। కిమితోధికం విషాదస్థానంనామ। ఏవంస్థితేవైదిక  
ధర్మసాధనం। “శరీరమాద్యంఖలు ధర్మసాధన” మితి సాంతరేణకారీరక మలాపకర్ష  
ణంసంభవతి. తత్రచ, వ్యర్థాస్మ్యర్మహస్తీకాంరసాయనాధికాకా|| ఇతిచరకాచార్య  
ప్రతిజ్ఞాయాఽయుర్వేదసాధ్యస్యాభావాత్తదధిదైవత ధన్వంతరిప్రతిష్ఠాకల్ప సంకలనే  
సంకల్పః। సనాతనధార్మిక మార్గమాలసూత్రం శ్రీవేదాంత లక్ష్మణాచార్యణాం  
పండితప్రశంసా పాత్రమితి విశ్వసితి.

విజయవాడ }  
ది 15-12-48

వైయాకరణ భూషణ బాలనరస్వతి  
సర్వత ప్రస్థాంత్ర కళాకాలా ప్రధానాచార్యః  
తాడేపల్లి సాంబమూర్తిశాస్త్రి

శ్రీమద్వివేదాంతం లక్ష్మణాచార్య పర్యైఃప్రకటితః శ్రీమద్ధన్వంతరిప్రతి  
ష్ఠాకల్పనామగ్రంథః సమగ్రంద్రిష్టః ఆత్రిచ సంప్రతితాకే దుష్ప్రచారంగతాః  
ఐహికామషికోభయవిధ శ్రేయస్సంపాదక శ్రీవైద్యరాజోపాసనూపయోగినః।  
తత్త్వగ్నిమాగమస్థాః, ధన్వంతరిప్రతిష్ఠావిధిః ధన్వంతరియంత్రమంత్రోద్ధారవిధిఃధన్వంతరి  
సహస్రనామావళిః ఇత్యాదయో విషయాః క్షేత్రలభ్యాః సమగ్రతమా సంస్కృహీ  
తాః అనేనచ ప్రయత్నేగతాకేన్మీక ఆయుర్వేద చికిత్సాయాఽత్యావశ్యకో భగ  
వదు పాసనా ప్రకారః శ్రీమద్విరాచార్య మహాభాగైః ప్రకటితోభవతి  
విషయస్మిన్వైః బహోకాలాదారభ్య అన్వేషణం కృతం, అన్వేష ఉద్యోగస్సఫలీ

కృతః ఆశేనోపాసనమాసం ధన్వంతరి స్వరూపో భగవానాచార్య మర్యాదా పరంపర  
కుప్త ఇతి తర్కయామి॥

తీరింగమహావిద్యాపీఠమ్  
విజయవాడ  
ది 13-12-48

పూర్వమిమాంసాపండితః  
డోంగే వీరేశ్వరశాస్త్రి

శ్రీధన్వంతరి ప్రతిష్ఠాకల్పాయమ్ ఆచార్యమహాగానాచిరంతనస్య, అగణిత  
పరిశ్రమస్య, అక్రాంతారంభస్య గుణగవేదణ ప్రవణస్య, అవనాల్నవ్యవసాయస్య,  
అభినంద్యం సాధకజన శోభారణ్యం మహాత్మ్యంఫలమ్. విశ్వసీమః ఆభిలషితార్థారం  
పరాం సంపాదయన్ నితాంతముపకుర్యాత్సాధక లాభశీలీ॥

అమృతలూరు  
ది 21-1-49

విశ్వాత్ భిషగ్రత్న  
నాగలింగం వేంకటేశ్వరశాస్త్రి

శ్రీమాన్ వేదాంతం లక్ష్మణాచార్యులు గారు బహుకాలముగ కృషిచేసి పలు  
విధముల పరిశోధనలుసల్పి వెక్కు ప్రాచీనగ్రంథములనుండి విషయనేరణ మొనర్చి  
శ్రీధన్వంతరి ప్రతిష్ఠాకల్పమును గ్రంథరూపమున బ్రకటింపట యోశయు మును  
వహము. ఇందుసమగ్రముగ ప్రతిష్ఠావిధానము వివరింపబడితియేగాక సామాన్యముగ  
నెల్లరకును ప్రత్యేకము ననుసరించదగిన ధ్యానోపాయమును, నిది యనుకూలముగ  
నున్నది. కాన నిందలి ప్రయోజనమును వినియోగించుకొని శ్రీ ఆచార్య అచార్యులనుండి  
శ్రమను సార్థక మొనర్చుట వైద్యులను వైద్యేతరులకును కర్తవ్యమును సుస్థా

శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాలాధ్యక్షులు,

విజయవాడ  
ది 22-2-49

ఆయుర్వేదభూషణ, పండిత  
నోడి రా. శాస్త్రి A. K. A. C.

శ్లో॥ ధన్వంతరి శ్రీచర కాదియోగి స్వాంతాంబుధేః పార్వీకచంద్ర లింగాః ।

వీయూషపాణిర్భవికంచదన్యాత్ వేంకట్యపాఖ్యానాహి లక్ష్మణాయాం ।

శ్లో॥ వ్యాధించ లక్ష్మీకురుతాం న ఆధి । దేవేంద్రధన్వాగ్రికాప్తిభిస్తే ।

సంకాశభాగ్రధాధనుషేనుపక్తు జ్ఞాతేకటాక్షేక్షణత్తిక్షణాహి ॥ ౧

విచితమేవైతత్ భూమండలమండిత పండిత ప్రకాణ్డానాం యత్ అనుంద  
వైద్యవసుంధరార్థరా ధన్వంతరి రితి. తస్యధన్వంతరేః ప్రతిష్ఠాపూజాది విధాయకం  
ప్రాచీనతమం పుస్తకం లుప్తమేవాసీదితి, స్వకార్యదక్షైరస్మాభిశ్చింతితం । ఏకస్మ  
ధ్యేకేచన ఆచార్యః కృష్ణాతరంగిణీతట చోడవర్రామవాసినః వేదాంతోపనామక  
లక్ష్మణామ్యయాః భగీరథ ఇవ ధన్వంతరి ప్రతిష్ఠా పూజాదిబోధక ప్రాచీనతమ  
పుస్తకంబ్రతసీం. తత్ర తత్ర అనవరత ప్రయత్నేనభూమా అవతారయిత్వా తస్యాం

అస్మాభిస్సాన్నిసం చ కాంయాత్వా సర్వైరపి అస్మాభిః శబ్దయోచ గంపాదయత్వా  
సార్థకనామకాః లక్షణాః విరాజంతే | అయి అవగ్యౌ అజన్మ అస్తాభిః తేషాం  
లక్షణానాం ఋణవిముక్తా తథాప్రయోగయం యథావయంభవేను||

కించ నిర్దుష్టం మద్దుష్టం సర్వేష్ట విదంతుస్తకం అతీవ భిషగ్యరాణాం ఆస్యే  
షాం సర్వేషామపి శ్రీ ధన్వంతర్యనుగ్రహ గ్రహోపకారకం ఉన్నతోన్నతరహస్య  
విషయకం 'సంజీవన్యోవధిరివ' శోభతే | అతిః అవశ్యం సీరోగ కాంక్షిభి రస్మాభిరా  
దరణీయ మిదమితి మమద్రధీయసీ మతిః||

విజయవాద }  
15-12-48 }

ఇతి, శివమస్తు  
వే. రామస్వామిశాస్త్రి  
సలక్షణ యజ్ఞార్చ్యేషు పునఃసీ  
సర్వతంత్ర స్వలంత్ర కళాకాలోపధ్యాయః

ధన్వంతరి ప్రతిష్ఠాకల్పము అను యీ చిన్నపుస్తకముపై నాయభిప్రాయమును  
వ్రాయుమని గ్రంథప్రకాశకలు నన్న ఆదేశించుటచే ధన్వంతరి భగవానునికి యధో  
చిత వాచిక కైంకర్యమున చేయు మహాభాగ్యము యాదృచ్ఛికముగా నాకు లభింప  
జేసినందుకు వారికి నాకృతజ్ఞతను ముందుగా నివేదించవలసియున్నది.

ఈ గ్రంథప్రతిపాద్యుడగు శ్రీధన్వంతరి భవాగనుడు శ్రీమహావిష్ణుని యవతార  
మగుట శాస్త్రసిద్ధము శ్రీ మహావిష్ణువు నందలి జగత్సృష్టి నిర్వాహకత్వ లక్షణము  
నకు ఈ యవతారమే ముఖ్యోపకారముని చెప్పవచ్చును. సతతపరిణామి యగుటచే  
యుపపయాపచయములకు గుఱియగు నొక్క పాంచభౌతిక దేహమును వివిధవ్యాధు  
లకు లొనైయుండుట యనుభవసిద్ధము వ్యాధులనుండి సంరక్షించుకొనినగాని  
'భద్రంకర్ణభి శ్రుణ్మయామ దేవాః' అనునట్లు దృఢగాత్రముతో 'కుర్వన్నేవేహ  
కర్మాణి జీజీవిషే చృతగ్ంగమాః' యని చిరకాలము భగవద్దానానుభవము చేయు  
టకు మహర్షులు ఉద్దేశించిన చిరకాలజీవితము నిర్వాహ్యము కాదు. లోగములు లే  
కుండినగాని జీవితము రుచింపదు లోగములకు శరీరమే ఆధారము. ఇట్టియొక శరీరా  
ధారులు తమకాలోగములు రాకుండునట్లు కాపాడుకొను మార్గములను ప్రామాదిక  
ముగా వచ్చుతోగముల పరిహారమును దేశకాల సాత్త్వికమల ననుసరించి చేసికొన  
దగిన చికిత్సలను తెలిసికొనుట యావశ్యకము. పరమకారుణికుడగు శ్రీమన్నారాయ  
ణుడు సమయమున ప్రతీక్షించుచు దేవాసురయద్ధమందు సమద్రమంధన వ్యాజమును  
సంప్రదించి దుస్సాధ్యమగు కార్యమున నిజుకతుములవారికి సాయమై తూర్మరూప  
మునుదాల్చి మంధరకర్వతమున కాధారమై మంధరకార్యమును నిర్వర్తించి లోకొజ్జీవ  
నమును సౌమధీప్రభవమున నగు నమృతమును చేధరించి ధన్వంతరీరూపమున నవతరించి  
యదే సమయమున సమరుల సేమరించుటకై మోహినీవేషమును ధరించి యాయుర్వేద  
మును ప్రవర్తింపజేసెను.

ఈ ఆయుర్వేదమునందు ఆరోగజీవితమునకు పలయుచున్న సాధకములు పరిపూర్ణముగ నుపదేశించబడినవి. భగవానుని యే యవతారములందునుకాని గాని మహత్త్వము ఈ అవతారమందు వ్యక్తీకరింపబడుటను ముమిచ్చుట జ్ఞాపకమునం దుంచుకొనవలయును. యాగపద్యమున కూర్మముగను, ధన్వంతరిగను, మోహినిగను మూడవ తారములను ధరించుటయే ఇందలి వైలక్షణ్యము

ఇట్టి మహానీయుని విగ్రహకూపమున నర్చాసమాధియందు ఆరాధించుట చేత నునికి స్వరూపప్రాప్తము. దీనికి వలయు ప్రతిష్ఠాల్పరూపములు మంత్రయంత్రములు యీ పుస్తకమునందు ప్రచురింపబడినవి. సూరాధనభేదములగు జపమంత్రార్చన ధ్యానములకు ప్రయోగరూపముగ శ్రీ ధన్వంతరిదేవుని యుపాసన విధానము పరిపూర్ణముగ సులభమైతిని ఇందు సంధానము చేయబడుటచే ఇత్యుది సాధకులకు పరమోపకారి కాగలదు. ఇట్టి గ్రంథమంతవరకు యేభాషయందు గాని ప్రచురింపబడలేదని తలచెదను.

భగవచ్చాస్త్ర శంకీతలలో నీకల్పమును మహర్షులు వివరించుట యంతయు ఆశాజనకముగ నున్నది.

శ్రీ ధన్వంతరి భగవానుని పశంస శ్రీ భాగవతమున మూడు చోటులందు చెప్పబడినరీతి నుదహరించి యీ ప్రసంగమును ముగించెదను.

సురసురాణా ముదధిం మధ్నతాం మందిరాచలమ్  
దధ్రేకమర రూపేణ దధ్రవికాదశే విభుః॥ ౧౬

ధన్వంతరం ద్వాదశమం త్రయోదశమమేవచ  
ఆప్యాయ యత్సురానన్యాన్ మోహిన్యా మోహయన్ శ్రీయా॥ ౧౭

(శ్రీ భాగవతే స్కంధే ౧ ఆధ్యాయే ౩)

ధన్వస్తరిశ్చ భగవాన్ స్వయమేవకీర్తిః  
నామ్నాం నృణాం పురుషుజాం రుజుతమహన్తి  
యజ్ఞేచ భాగమమృతాయా రవావిరుద్ధ  
ఆయుష్యవేద మహాస్తవ తీర్థలాకే॥ ౨౦

(స్కం ౨ ఆధ్యాయే ౨౭)

అథోదధేర్మధ్య మానాత్మశ్య వైరమృతార్థిభిః  
ఉదతిష్ఠన్ మహారాజపురుషః పరమాదృశః॥ ౩౧

దీర్ఘవీర దోర్ధంతః కమ్పుగ్రీవో రుణేక్షణః  
శ్యామలస్తరుణః స్రగ్వీసర్వాభరణ భూషితః॥ ౩౨

వీరవాసా మహోరస్కః సుమృష్ట మశేకుజ్జలః  
స్నిగ్ధకుంచిత కేశాస్తః సుఖః సింహవిక్రమః॥ ౩౩

అమృతామృతార్థలశం దిభద్వలయ భూమితః  
సతై భగవత స్సాక్షాద్విష్టో రంకాంశసమ్భవః॥  
ధన్వంతరితిఖ్యాతః ఆయుర్వేద ద్యువిభజ్యభాక్

38

(స్కం ర. అధ్యాయం.)

ఈ చిన్న యంశమును వ్రాయుట కవకాశ మొసగిన గ్రంథప్రకాశకులకు మఱి  
యొకతూరి నాకృతజ్ఞతను నివేదించుచున్నాను.

తిరుపతి  
సర్వధారి, మార్గర  
కుక్షనస్తమీ }

పార్థసారథి:  
శ్రీ వైఖానస విద్యాలయము,  
ఆకులమన్నాడు

శ్రీ వేదాంతం లక్ష్యజాచార్యులుగారు ప్రచురించిన శ్రీ మద్ధన్వంతరి ప్రతి  
ష్ఠాకల్పము చూచియున్నాను. ఇది సాంప్రదాయసిద్ధముగ సమకూర్చబడియున్నది. వీరి  
ప్రహేత్యము సఫలము అగుగాక.

అరోగ్యమందిరం,  
బె జ వా ద.  
29-12-48 }

విశ్వగ్రంథ  
డా॥ ఆచంట లక్ష్మీవతి, బి.ఎ., యం.బి.సి.యం.,

శ్రీ మద్ధన్వంతరి ప్రతిష్ఠాకల్పము నామూలగ్రంథము దిలకించు భాగ్యము నాకు  
లభించెను. గ్రంథము సమకూర్చిన శ్రీ ఆచార్యులవారికి వివిధాగమములయందును, వేద  
మంత్రవైద్యోత్తమములయందును గల ప్రతిభ సయితము కొంతవఱకు నాకెఱుక  
కలదు ఉత్తరహిందూస్థానమున నచ్చటచ్చట శ్రీ ధన్వంతర్యాలయములు గలవు.  
అపరిధిన్వంతరియగు శ్రీ గోపాలాచార్యుండుద్భవించిన నాటంగోలె మన యాంధ్రదేశ  
మునందుగూడ ధన్వంతర్యాలయవిగ్రహప్రతిష్ఠాపనములు, అర్చనాదులు వెలయుటంజేసి  
యో ఐహవేద్యుని బూజించు విభావములు, వ్రతకల్పాదులు, ప్రతిష్ఠాకల్పములును జాల  
నవసరములాయె. ఆ కొడుమందీర్ప సర్వవిధముల నర్హులగు శ్రీమాన్ వేదాంతం  
లక్ష్యజాచార్యులవారు కంకణము వహించి యేతద్గ్రంథ ప్రచురణకార్య నిర్వహణ  
కొనసాగించుటకు నస్త్యదామై లెంతయో కృతజ్ఞులు. యీ కార్య మొనర్చిన వీరివలన  
వైద్యలోక మేగాక, అరోగ్యభాగ్యమువదయు సర్వాంధ్రలోకము ధన్వంతరిగాంచెననుట  
యతిశయోక్తి గాజాలదు.

గుంటూరు }

శ్రీరామమోహన ఆయుర్వేద కళాశాలాధ్యక్షులు  
ప్రాణాచార్య, ప్రొఫెసర్,  
డాక్టర్ డి. రంగాచార్యులు

శ్రీధన్వంతరి ప్రతిష్ఠాది విషయక విశేషములను సేకరించుటలోను ముద్రింపించుటలోను శ్రీ ఆచార్యులుగారు పడినశ్రమను సేనుస్వయముగా నెఱుంగుదును. ఈశ్వర సేవానిమిత్తముగను, లోక సేవానిమిత్తముగను నిట్లు పరిశ్రమ చేసినవారు పరివ్రజనవంశ్యులనుటలో సందియము లేదు.

విజయవాడ }  
10—12—48 }

ఇట్లు  
జటావలభుల పురుషోత్తము, ఏం.ఏ.  
యస్. ఆర్. ఆర్. ఆండ్ పి. వి ఆర్ కాలేజి

ఓం

క్రియైనమః

ఈపుస్తకమును శ్రీమాన్ వేదాంతం లక్ష్మణాచార్యులవారు బహు ఆర్షగ్రంథముల, వైద్యకాస్త్రముల చంద్రకాస్త్రముల శరిశోధించి సంగ్రహించిరి. వీరికృషిని ప్రాజ్ఞులు గ్రహించుదుగాక. వీరు మఱి కొన్ని గ్రంథముల ద్వారా హిందూమతమును బహిర్గతమొనరించుగాక యని శ్రీమన్నారాయణుని ప్రార్థించుచుంటి.

ఎడవల్లి, }  
24—2—49 }

ఇట్లు.  
దీవి కృష్ణభట్టాచార్యులు  
శ్రీ విజనప గంగిరమాలా సంపాదకులు

మిక్కిలిశ్రమపడి పట్టుదలగా తిరిగి మాతృకల సంపాదించి నిగూఢమైన విషయములను లోకోపకారము కొరకు సంగ్రహించి ఈగ్రంథరూపముగా ప్రకటించిన శ్రీమాన్ ఆచార్యులువారు వైద్యలోకమునకేగాక ఆంధ్రప్రజలకు గూడ మహోపకార మొనర్పిరనుట కట్టి సందియములేదు.

ఇందలి ప్రతిష్ఠాది విధానముల సక్రమముగా నాచరించి, వైద్యలాభ్యాత్మిక శక్తిసంపన్నులుగను నాతురులొగ్గ భాగ్యయుక్తులుగను చేశోపకారతలై వీరి కృషిని సఫల పర్చెదరని నమ్ముచున్నాను.

కాస్త్రీయపదధీనిలయం, }  
బై జ వా డ }  
4—12—48 }

ఇట్లు  
విద్యవైద్యవిధేయుడు,  
అయ్యర్వేదాచార్య  
ముక్కామల వెంకటేశాస్త్రి



శ్రీమహా వేదాంతం లక్ష్యజాచార్యులుగారు శ్రమపడి ప్రకటించిన ఈధన్వంతరి ప్రతిష్ఠాకల్పమును చూచినాను. కాగితం కాటకపు దినాలలో దీన్ని వీరు ప్రయోపది ప్రకటించడం మెచ్చుకో తగిన విషయం. భక్తుల అంకితి ఇది చాలా ఉపయోగపడ గలదని నేను నమ్ముచున్నాను

ముక్త్యాల, } శ్రీధన్వంతరి పత్రికా సంపాదకులు,  
కృష్ణాజిల్లా } భిషగ్వర వేటూరి శంకరశాస్త్రి, ఏ.ఏం. ఏ.సి.

శ్రీ ధన్వంతరి ప్రతిష్ఠాకల్పమును గ్రంథమును స్థూలదృష్టిగా పర్యవేక్షణ మొనర్చితిని, వైద్యశాస్త్రమును ప్రథానవిద్యగా నుపాసించు నుద్యమించువారు ముఖ్యముగా నేవించడగిన దైవముయొక్క స్తోత్రప్రతాదివిషయిక పరిజ్ఞానము మన ప్రాచీన గీర్వాణగ్రంథ సముదాయమునుండి గ్రహించి, పారశులక విశదమాధంగిని యీ ప్రతిష్ఠాకల్పమును వివరముగా తెలిపి యున్నారు. భిషగ్వరులకేగాక సర్వభక్తజనులకును యీ గ్రంథము పూజాయోగ్యమైవెలయు గాత.

నూజివీడు } సాహితీవల్లభ  
28-12-48 } శ్రీ వేంకటాద్రి అప్పారావు ప్రభువులు

శ్రీధన్వంతరిప్రతిష్ఠాకల్పమునుశ్రీవేదాంతం లక్ష్యజాచార్యులవారుసంకలితముచేసి ప్రచురించుచున్నారు. దానిని నేను సమగ్రముగాజదివితని. అందు శ్రీప్రతిష్ఠావిధానము అర్చనవిధి, భృగుసంహితోక్తార్చనాధికారప్రతిష్ఠానుక్రమణిక ధన్వంతరియంత్రమంత్రోద్ధారము, మంత్రగాయత్రీ ఉద్ధారము, ధ్యానములు, చూర్ణిక, అష్టోత్తరశతనామావళి. సహస్రనామావళి, కలవలంబస్తోత్రము, సుప్రభాతస్తోత్రము, లోకేశ్వరవానితోవిరాజిల్లుచున్నది మతీయు నింబాయుర్వేదప్రశస్తత ప్రభావశారంపర్య ప్రాప్తియు, శృంగాది మహర్షులీయాయుర్వేదము జగంబులప్రసక్తికిం చెచ్చినవిదయాదిక మిందు సప్రమాణముగా నూచింపబడినది.

ధన్వంతరిప్రతిష్ఠారాధనాదిక మొనర్చువారలకీగ్రంథము మహోపకారకమగుచున్నదని చెప్పుటకాంతయు సుదేహములేదు. అనేకశాస్త్రోక్త విషయములిందు పొందుపడియున్నవని మతీయుం చెప్పుచున్నాను.

రాజమండ్రి } శ్రీ మహామహోపాధ్యాయ, కలాపరిపూర్ణ కవిసార్వభౌమ  
10-12-48 } శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

శ్రీధన్వంతరి ప్రతిష్ఠాకల్పము సంతయుచూచి ఆనందించెనాము. యిట్టి విషయములతో సహకూర్చి గ్రంథము లిదివరకు నెచ్చటను చూడలేదు. వినికడియము త్రము కలదు. పరిభ్రాగములు రహస్యములు నుండుటచే యందుచేరవలసినవి ఊండియు విపుడు భక్తిముగాక చేర్చలేదు. నితలచెదము. తాలపత్రములయందు, పూర్వులు యెన్నెన్ని పత్రజాలములు గుప్తపఱచిరి పండితి, పామరులకు నైతము నట్టివిలభించుక, నెన్నియో కిధిలావస్థ చెందియు డును గొప్ప ఆస్తికబుద్ధితో, వైద్యులకేగాక సర్వప్రజలకు ములతముగ నుండులాగున యీగ్రంథమునందు శ్రీధన్వంతరి ప్రతిష్ఠా ఆర్చనపూజాములం యంత్రములం బహుమంత్రగాయత్రీ సహిత స్తోత్రములు చాలవరకు మహాత్మ్యమును స్మరింపించు మహామంత్రములు సహా సంపాదించి బహిర్ముగగునట్లు ముద్రించి ప్రకటనము గావించి ప్రబాసేవకుడై, కష్టనష్టములను పట్టించని వేదాంతం లక్ష్యజాచారుని, శ్రీధన్వంతరి భగవానుడు సర్వకాలములయందును రక్షించుగాకయని ప్రార్థింపుచు నీని మేము నారాయణ స్మరణపూర్వకముగ ఆశీర్వాదింపుచుంటిమి. మహాస్వభాసా భవతు.

బెజవాడ } శ్రీబిగ్గిరు భగవద్వింశతి పాదరవింద విరతికయులగు  
16-12-48 } నవభారతయతీంద్ర న్యాయులవారు  
శ్రీ దుర్గాదేవి ఆశీర్వాదములు

శ్రీ ధన్వంతరి ప్రతిష్ఠా కల్పమును గ్రంథమును జూచితిని. ఇది శ్రీ ధన్వంతరి యుపాసకులకు కల్పవృక్షమని జెప్పవచ్చును. శ్రీవారి జయంతిని ప్రతి సంవత్సరము మొనర్చెడి వారలకు విధిచోదిర్చుచున్న పూజాకల్ప మాయాగ్రంథములనుండి యుద్ధరింపబడి భక్తుల కందియబడినది. ఇది శ్రీవారి ప్రతిష్ఠాపూజాకల్పము సహస్రనామావళీస్తోత్ర శ్లోకములు మొదలుగాగల పూజావిధానములన్నియు సమకూర్పబడినవి. ఆయుర్వేదస్వరూపుడైన శ్రీ ధన్వంతరివారి పూజావిశేషములేగాక ఆయుర్వేదమునకు సారభూత మనదగిన ‘మృతసంజీవనీ మహామంత్రము’ యజుర్వేద ఆధర్యణవేదయుక్తములైన వివిధమంత్ర రూపము లిందు వివరింపబడినవి. ఇందువలన విస్మరింపబడిన యీ మృతసంజీవనీవిద్యోపాసన తిరిగి యుపాసకుల కందియబడినది. గతువులకు దీని మహాసేవచి నీధినిబొంది లోకానుగ్రహముగా బ్రవర్తించుదగు కాలము భారతీయుల కందుబాటులో నున్నటుల భావింపదగును. అన్ని విధముల నీగ్రంథము దేశకల్యాణదాయకమని భావింపుచున్నాను.

ఇందు శ్రీమన్ వేదాంతము లక్ష్యజాచారులవారి సేవను ముఖ్యముగా ప్రశంసించుతగి యున్నది.

గాంధీనగరం, } కోట వెంకటాచలం  
విజయవాడ. } ఆ ద్వైతబోధిని, నిర్విచారజీవనము, అభాసకైస్తవము, బ్రహ్మాండ  
12-2-48 } సృష్టివిజ్ఞానము, మానవసృష్టివిజ్ఞానము, కలిశక్తి విజ్ఞానాది  
గ్రంథముల రచించిన గ్రంథకర్త.

శ్రీ ధన్వంతరిప్రతిష్ఠా కల్పమును పూర్తముచూచి సంతసించితిని. జరారుగ్భయ మృత్యునాశకుడగు యాదిదేవుండు శ్రీధన్వంతరిని అర్చనచేసి గొలచి, చ్యవనాది మహర్షులు పునీతులైనారు. సర్వలోకవంధ్యుడగు ధన్వంతరి ప్రతిష్ఠ అర్చన పూజా జపవిధానములును చాలగ శ్రమించి సంగ్రహకర్తగారు వెల్లడించినారు. వీరికృషి క్లాఘూపాత్రము. వైద్యులేగాక సర్వజనులు ఆయురారోగైశ్వర్య ప్రదాతయైన శ్రీ ధన్వంతరి భగవానుని గొలిచి స్వాస్థ్యవర్ధనలై నుభవతురుగాక॥

విజయవాడ  
15-12-48 }

ఇట్లు,  
వైద్యశ్రీ ప్రకాశ చంద్రశతపథి

అయ్యో, శ్రీ మధన్వంతరి ప్రతిష్ఠా కల్పమును గ్రంథమును ఆసాంతము చూచి తిని. యియ్యది నాటకముకాదు నవలకాదు. కథలుగావు, ధవనమల్లుటగాదు. యిట్టి కల్పము త్రాయుట సాహసకార్యమే. ఈ కల్పము త్రివిధభక్తి సాంప్రదాయముల ననుసరించియే యున్నట్లుతోచును. ధన్వంతరి దైవము పూజించు భక్తకోటికిది చాలా ఉపయోగకరమైన గ్రంథరత్నము. ఇంతవరకు ఇట్టిగ్రంథమును నేను చూచియుండ లేదు. కొందరు ఆయుర్వేదవైద్యులు శ్రీ ధన్వంతరి జయంతి ఉత్సవ పూజా సమయములలో ఎట్టిమతమున ఏయేసహస్రనామములు చెప్పవలయునాయని, మభ్యుపడుట నేను చూచితిని. ఇందులో సనుకూర్చిన సమాసనామ అష్టోత్తర శతనామ స్తోత్రాదికముల వలన నన్నిమతములకు నట్టిసందేహములు తీరినవనితలచెదము.

బహుశ్రమకు లోనై పురాతన సంస్కృత గ్రంథములను పరిశీలించి ప్రతిష్ఠా సహిత యంత్రమంత్ర తంత్రోక్త కల్పాదివిధి విధానముగా సనుకూర్చి ఈ గ్రంథ రూపకమున మనలకు, మహోపకార మొనరించి రనుటకు సందిఁజుములేదు. ఈవిధముగ శ్రీధన్వంతరి భగవానుని యపారకరుణచే ననవరతము పట్టుదలతో, పరిశోధించి, ముద్రింపించి ప్రకాశవంతముచేసి, ఆంధ్రవైద్యసోదరుల కందించినందులకు శ్రీ పరమేశ్వరుండు వైద్యవిద్వాంశ భీషగ్రాజ శ్రీమాక వేదాంతం లక్షణాచార్యులగారికి ఆయురారోగ్య విశ్వరూపులనిచ్చి వాంఛితార్థముల నొసంగి లోకకల్యాణము చేకూర్చుగాక.

బెజవాడ  
15-2-49 }

ఇట్లు,  
జంధ్యాల దక్షిణామూర్తి, ఏల్.పి. ఏల్.టి  
పా. జె. డి. హాస్పటల్. గొనరుపేట

ఉత్తములు లోకారాధ్యులు. ఉత్తమత అనన్యసాధ్య కార్యనిర్వహణజన్మ. అకాల మృత్యువును పారద్రోలువాడు మహాత్ముడు. కాదని ఎవరనగలరు. ఆ ప్రయత్నము అభినంద్యము. ప్రతిహతశస్త్రల నధిగమించి తాదలంచిన కార్యమును గట్టెక్కించుకొనుట నాస్తికత ప్రబలిన యీరోజులలో ఒక మహాత్ముడు మానవాలోగ్య జీవనవిధాత, అద్యవైద్యబుషియగు ధన్వంతరికి ప్రాణప్రతిష్ఠాత్మక కల్పమును ఉద్ధరించుట అత్యసాధారోధ్యమే కాగలదు తత్సఫల్యము తదీయధర్మాచరణము తద్ధర్మ అధ్యయనాధ్యాపనములు, తద్వ్యాప్తియు సాధనకము. అట్టిదియు, ఆకాస్యము. దానికై నడుచు బిగించుటకు ప్రోత్సాహ మొసగిన శ్రీశ్రీ వైద్యవిద్వాన్ వేదాంతము లక్ష్మణాచార్యులు గారు అభినంద్యులు.

ప్రిస్తుతమకాం }  
తేనాలి }  
5-3-49

ఇట్లు,  
మదనమోహన విద్వాంసాగర్  
వేదాలంకార్, లాహోర్.

క్రియంనరాణాం ధనధాన్యవృద్ధిం  
తదోఽస్మిన్ధ్యై కుశలంచధత్తే  
సద్యైద్యమూర్త్యా విచరన్రమేశః  
స్వాధీనలోక స్థితిమాత్ర మేతుః॥

౧

సవేద ధన్వంతరి రర్చనీయః  
ప్రపిత్సుభిః ప్రాణిభిరాయురాది  
దయావిశుద్ధో ననుదానశౌణ్డః  
సంప్రార్థితః పూరయతీ హితంనః॥

౨

తదర్థమేవాయ మపూర్వకల్పః  
సంకల్పితో లక్ష్మణ పణ్డితేన  
తచ్ఛాశ్వతీం మవాప్నుయాలోస్మి  
జీయాశివా పుత్రకళత్రబంధమ్॥

౩

పొన్నూరు }  
25-1-49

ఇతి  
పరాశరం వేద్యుట కృష్ణమాచార్యః  
శ్రీ భా॥ సం॥ పారశాలా, స్వర్ణపురి

శ్రీ ధన్వంతరిప్రతిష్ఠా కల్పమును చూచి మోహమందితిని శ్రీ ధన్వంతరి భగవానుడు సాక్షాద్విష్ణుమూర్తి యవతారమని గర్వజనులకు తెలిసియున్నది. ఆయినను యీ మూర్తిని విగ్రహరూపమున పూజించుటకు ఉపాసించుటకు వలయు నుంతకల్పములు ప్రచారమున లేనందున ఆ ధన్వంతరి భగవానుని ఉపాసించుటగాని, ఆరాధించుటగాని జరుగుటలేదు.

శ్రీ ధన్వంతరి దేవుని అర్పించుటకు వలయునన్ని సాధనములు యిందు వివరింప బడియుండుటవల్ల ఆలోటు తీరినదనియే తలచెదను చింతలూరులో ప్రతిష్ఠించిన దేశాలయము శ్రీవారి భక్తులకు కొంత ముదము చేకూర్చినది. ఆయినను తదుపాసనాపద్ధతులు లేని లోటు భక్తులకు గలిగియున్నది. అనేక వ్యయప్రయాసల కోర్చి ఈ గ్రంథమును సమకూర్చిన శ్రీమాన్ లక్ష్మణాచార్యులవారికి శ్రీ ధన్వంతరి భగవానుడు సర్వవిధముల తోడ్పడుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాడను.

మునునూరు }

నేనాంతం కేశవాచార్యులు  
(ఆయుర్వేదాలంకార ఎ వి ఎ.సి)

ఆయుర్వేదాభిమానులారా !

శ్రీ లక్ష్మణాచార్యులుగారు సంపాదించి ముద్రించిన ఈ చిన్నపాత్రయే లోకమునకు చాల యుపకరించునని తలంతును. ఏలనన, ఆసాధ్యవ్యాధులు లుత్పన్నమైనప్పుడు శ్రీ ధన్వంతరి భగవానుని యర్పించుటవల్ల అవి నివారించునని చెప్పబడియున్నది. అందులకు వలయు యంత్రములు, మంత్రములు, విగ్రహారాధనకొఱకు చింబత్రతిమార్చనాది కమా ఇందు కూర్చుటచేత వీరు లోకోపకారులైరి.

పూర్వము శ్రీ ధన్వంతరి దేవుని యర్పించి పుష్పవేణియను సుందరి సర్పదష్టుడై మృతినొందిన భర్తను తిరిగి జీవింపజేసెను. అటులనే అంధుడును ముడుసలియును ఆయిన చ్యవనమహర్షిని పెండ్లాడిన నుకన్య శ్రీ ధన్వంతరి భగవానుని యర్పించి యావనవంతునిగ, సౌందర్యవంతునిగ జేయగలిగెను.

గాన ప్రజలు శ్రీ ధన్వంతరి భగవానుని పూజించి సఫలమనూరధు లగుటకు ప్రయత్నించుచూ ఈగ్రంథమద్రాపకుని శ్రమను సఫలముచేయ ప్రార్థించుచున్నాను.

చోడవరం }

తిరునఘరి సీతారామానుజాచార్యులు

వి జి వి  
౨౨

శ్రీమద్ధన్వంతర యోనమః

శ్లో॥ కరికిసలయ సంగే యస్య పీయూషకున్ముః  
పరమమర వధూనాం భూయసే మంగళాయ  
సఖలునిఖిల దుఃఖాఘ్ని రత్నేమరత్నమ్  
హరతు దుఃఖ రాశీనాకు ధన్వంతరిన్యః ॥

మహాశయలారా !

[పపంచమున మానవజీవితమునకు ముఖ్యములైనవి ఆహారము, వస్త్రము, విద్య, ఆరోగ్యము. ఈసమదాయములో ఆరోగ్యరక్షణము మిక్కిలి అవసరమైయున్నది. అట్టి యారోగ్యరక్షణమునకై ప్రతి దేశమునందును, ఆహార విహారాదులయొక్క మార్పుల ననుసరించి ప్రాచీనులు వైద్యశాస్త్రములను రచించియుండిరి. అందు నాటినుండి నేటివరకు గొప్పప్రచారములోనుండుటయేకాక అనేకసిద్ధుల యనుభవములతో సుద్దీపితమై విదేశీయులకు సైత మాదర్శప్రాయమై పాశ్చాత్యవైద్య తుపారయననికా గుప్తమయ్యును భాస్కరునివలె నిరంకుశ ప్రకాశమును వీడక అద్వితీయమై యలరారుచున్నది. ఆయుర్వేదవైద్యశాస్త్రము ఒక్కటియేయైయున్నది.

అట్టి లోకోత్తరమగు నాయుర్వేద వైద్యశాస్త్రోత్పత్తి నొకించుక విచారించి తత్కారణభూతుడైన మహాపురుషుని బూజింపవలసిన యావస్యకత విశేషముగ వైద్యసోదరులయందును సామాన్యమానవ కోటి యందుగూడ కలదనుట నిర్వివాదాంశము.

మరియు కృతయుగంబున దూర్వాసశాపముచే సముద్రగతమైన మహేంద్రుని సంపదలను పునరుద్ధరించుటకై దేవదానవులు కలసి క్షీరసముద్రమును మధించుటయును, అందు లక్ష్మీచంద్ర కామధేన్వాది ప్రాదుర్భావానంతరము శ్రీమన్నారాయణాంశ సంభూతుండును, స్వకృపావలోకవిదళిత మహామయమండలుండు నగు శ్రీమద్ధన్వంతరి భగవానుండావిర్భవించి బ్రహ్మాండ్రాదులకు హేతులిక్ష్ణావధజ్ఞానములతో గూడినదియు, కేవలము రోగవీడితులకే కాక నిరోగులకు గూడ

మఖ్యముగ నాశ్రయస్థానమై యొప్పుచున్న ఆయుర్వేదశాస్త్రమును సాంగోపాంగముగ నుపదేశించి యంతర్ధానముగట పురాణప్రసిద్ధమే కదా.

అట్టి పరమపూరుషుని ప్రతిష్ఠావిధానమును బహుకాలము నుండియు నచ్చొత్తింపఁ బయత్నించుచు నేటికి “శ్రీమద్ధన్వంతరి ప్రతిష్ఠా కల్పము” అనుపేరుతో ఈయత్తమ గ్రంథమును స్వధనత్యాగముచే ముద్రింపించి గ్రంథమాలకర్పించిన చోడవరగ్రామ వాస్తవ్యులును, నిగమాగ మాయుర్వేద పండితులునగు, శ్రీ॥ ఉ॥ వే॥ ప్ర॥ శ్రీమూర్త వేదాంతం లక్ష్మణాచార్యులవారు సర్వులకు వందనీయుములు.

ఏతద్ధిస్తరాజము ను ప్రచురించి శ్రీవైఖానసభగవచ్ఛాస్త్రగ్రంథ మాలయందు సప్తమానుబంధము నొనర్చిసోదర మహాశయుల హస్తముల నలంకరింపజేయగల మహాభాగ్యము లభించినందుల కెంతయు సంతసమొందుచుంటిని.

యీముద్రణమున కన్నివిధముల సహాయమొనర్చిన తిరుపతి శ్రీవేంకటేశ్వర సంస్కృత కళాశాలాంగమపండితులును విద్వత్కవి సార్వభౌమ వైయాకరణ పంచాసన శ్రీ॥ ఉ॥ వే॥ ప్ర॥ శ్రీమూర్త రొం॥ పార్థసారథిభట్టాచార్య స్వామివారికిని, శ్రీ॥ ఉ॥ వే॥ ప్ర॥ శ్రీమూర్త (దేవరపల్లి) ముత్రేవి అనంత షడ్మనాభాచార్యులవారికిని, గ్రంథమాలా ద్ధారకులగు శ్రీ॥ ఉ॥ వే॥ ప్ర॥ శ్రీమూర్త (ఈపూరు) దేవయజనం వేంకటరామాచార్యుల వారికిని, శ్రీ॥ ఉ॥ వే॥ ప్ర॥ శ్రీమూర్త నారాయణం రామానుజాచార్యుల వారికిని, తమకు గ్రంథమునంగల ఆదరాభిమానములను దయతోఁ దెలియజేసిన పండితప్రకాండులకును, గ్రంథమాలతరపున వందనశతంబు లర్పించుచున్నాడను.

ఇట్లు

శ్రీ॥ వై॥ భీ॥ గ్ర॥ సంపాదకులు

భిషగ్రాజు. దీవి వేంకట నృసింహాచార్యులు

నల్లూరు



శ్రీమై నమః

శ్రీ శ్రీనివాసపరబ్రహ్మచే నమః

శ్రీ ధన్వంతరయే నమః

## —: శ్రీమధన్వంతరి ప్రతిష్ఠాకల్పః:—

శ్రీలక్ష్మీవల్లభారమ్భాం విఖనోమునిరుద్యమామ్

• అస్తదాచార్యపర్యంతాం వందే గురుపరమ్పరామ్ ॥

శ్లో॥ బిభ్రాణ శ్శుభ్రచక్రౌవధవిమలసుధాపూర్ణకుమ్భాం శ్శత్రుర్భి  
ర్యోర్భిః పద్మాసనస్థ స్సతతనుతపద శ్శుద్ధిచూడాదిదివ్యైః  
నానాబ్రహ్మాణ్డభాణ్డోదరలసదఖిలప్రాణినాం ప్రాణరూపః  
పాయా ధన్వంతరి రాత్రిం జటిలనటదఘా చ్చీశదివ్యావతారః ॥

హరిః ఓమ్

అథ ధన్వంతరిప్రతిష్ఠాం వ్యాఖ్యాస్యమః. ప్రతిష్ఠోక్తమాస  
నక్షత్రతిథివారయోగకరణయుతే ముహూర్తే, ఏతద్గుణయుక్తే యజ  
మానజన్మరే వా శ్రీమధన్వంతరిప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్. గ్రామమధ్యే  
వృధగాలయే, భగవదాలయ స్వోత్తరే, ప్రథమావరణే ద్వితీయే వా,  
నళినకాదీనా మన్యతమే విమానే తద్విశుద్ధం చతుర్భుజం, శుభ్రచక్రధరం  
దక్షిణహస్తే నౌషధం, వామహస్తేన సుధాపూర్ణకలశం దధానం,  
పీతామ్బరధరం, కిరీటహారకేయూరాదిసర్వాభరణభూషిత, మూర్ధ్వ  
పుష్కరిధరం, కర్ణాలమ్బితరత్నకుణ్డలకాంతియుతకపోలయుగళం, శాస్త్రం,  
ప్రసన్నవదనం, బ్రహ్మసూత్రసమాయుక్తం, పద్మాసనే సమాసీనం,  
శిలయా ధ్రువబిశుద్ధం, తామ్రేణ కౌతుకాదీన్, కుశలేన శిల్పినా  
కారయేత్.



ఋత్విజ స్పర్శ, యజమానేన సహ లుప్తశ్రుశ్రుకేశనఖాః  
సాత్వా, అఘమరణం కృత్వా, స్థాన్య ముపాస్య, దేవాదీ నద్భి  
స్త్రయిత్వా, బ్రహ్మయజ్ఞం చ కృత్వా, ద్వాదశసూక్తాని, చతు  
ర్వేదాదిమస్త్రాన్వా జప్త్వా, యజమాన ఋత్విగ్వరణం కరిష్య ఇతి  
సంజుల్క్య...గోత్రం...శర్మాణం ఆచార్యం త్వా మహం వృణే' ఇత్యా  
చార్య మధ్వర్యా నన్యాం శ్చ వరయిత్వా తా స్సర్వా న్వస్తోత్రరీ  
యాద్యై ర్గంధమాన్వై శాచలజ్ఞాత్య త తత్కర్మణి నియుజ్జీత.

ఆచార్య శౌచపాననాగాన వాఘారం కృత్వా సర్వేషా  
మృత్విజాం యజమానస్య చ సమస్తపాపక్షయార్థం యద్దేవాదిచతు  
స్సూక్తా నాజ్యేన హుత్వా, వై శ్వానరాయే త్యగ్నే రుపస్థానం  
పఞ్చగవ్యశ్రవణ మస్తహోమం చ కుర్యాత్.

తదాత్రై విష్వక్సేనారాధనపూర్వకం పుణ్యాహ మఙ్కురా  
ర్పణం చ కుర్యాత్.

### అగ్నిమధనమ్

ఆలయా త్పరత శోచిత్రకే వా మనోరమే దేశే గోమయే  
నోపలిప్య, పఞ్చవర్ణై రలంకృత్య ధాన్యా న్యాస్తీర్య ప్రాగగ్రా) వైరాభ  
న్విన్యస్య ప్రధక్రదేశే, అరిణ్యాం మహీమ్, మధనదణ్డే విష్ణుమ్,  
ఉర్ధ్వపటికాయా మగ్నిమ్, రజ్జ్వో ర్వాసుకిం చావాహ్యభ్యర్చ్య,  
ఆచార్యః ప్రాజ్ఞుఖః 'అగ్న ఆయా హీత్యరణిం ప్రాగగ్రాం, తద్వైరాభ  
స్త్రుతే దేశే సన్న్యస్య, 'ఆయర్దా' ఇతి మనదణ్డం సంస్థాప్య 'అగ్నిం  
దూత' మితి మధ్నే రజ్జా సమావేప్య, 'అగ్నిర్దూర్ధ్ర' త్యుర్ధ్వపటికాం  
సంయోజ్య, 'జాతవేదో భువన స్వే'త్యగ్నిం మధిత్యా, ఉత్పన్న  
మగ్ని 'మాయర్దా' ఇతి ప్రణమ్య 'ఉపావరో' హేతి గోకరీషే  
నిధాయ, 'అయ స్త ఇధ్మ' ఇతిస్థనాని నిక్షిప్య, 'ఘృతప్రతీక' ఇతి  
పాత్రికాయా మాదాయ, 'అగ్నిరిన్ద్రే' త్యభివాదనం కృత్వాప్రమాదం  
నిదధాత్.

## అక్షిమోచనవిధి:

ప్రతిష్ఠాదివసా త్పూర్వస్మి న్నవమే సప్తమే పంచమే తృతీయే  
వాఽహ్వయరూపాహుసారాణా ముదయం హిత్యా ద్విలోచనే నక్షత్రే  
శిల్పినా ప్రథమత శ్చామస్త్ర)కాఽక్షిమోచనం కారయిత్వా పశ్చా  
త్సమస్త్ర)కాఽక్షిమోచన మాచార్యః కుర్యాత్.

దేవ స్యాత్తరే బౌపాసనాఽగ్నికుణ్డే పూర్వోక్తమథితాఽగ్నినై  
వాఘారం కృత్వా వాస్తుహోమం హుత్వా బిమ్బ స్వాతీవ పార్వతః  
పర్యగ్నిం కృత్వా పశ్చిగవ్యై ర్భేరం సమభ్యు య్మోఽంతహోమం  
కుర్యాత్.

బిమ్బస్య దక్షిణేభిముఖే వా బౌపాసనాగ్నికుణ్డం కృత్వా  
మథితాఽగ్నినై వాఘారం హుత్వా దధ్యై స్వాహే త్యజహోమం  
మాళిమాలాదీన్ మహాభూతదైవత్యం విష్ణుసూక్తం పురుషసూక్తం  
వైష్ణవం శ్రీభూమిదైవత్యం బ్రాహ్మం రౌద్రం చ హుత్వాఽస్త్యః  
పరిషేచ్య, దేవాభిముఖే గా మేకాం సంసాప్య గోసూక్తే నాభి  
మృశ్య ఘృతదధిమధుక్షీరం చ కాంస్యపాత్రే సువర్ణసహితం సజ్జ  
హ్యేభిముఖే నిధాయ ఘృతే సానువేదం, దధి యజుర్వేదం, మధుని  
ఋగ్వేదం, క్షీరేఽధర్వవేదం చాఽవాహ్యేభ్యర్చ్య ప్రహీయవమాష  
ముద్గతిలిల్వప్రియఙ్గుసప్తపా న్యష్టే ధాన్యాని రాశీకృ త్యాఽధిదైవతం  
వాయు మభ్యర్చ్య హూళికాం తాడనీం సువర్ణేన రజతేన వా కృతాం  
హేమపాత్రే రజతపాత్రే వా సజ్జహ్య దేవాభిముఖే నిధాయ ధ్రువ  
బేరాఽక్షిమోచనార్థం సువర్ణపాత్రే శుక్లర క్తకృష్ణహరితాదిపర్ణాన్  
సజ్జహ్య తస్మి న్నహీ మభ్యర్చ్య జయశబ్దజయస్తోత్రై స్సంస్తూయ  
సృతగేయవాద్యై ఘోషయిత్వా దేవాభిముఖే నిధాయ ప్రచ్ఛన్న  
పటం కృత్వా దేవస్య దక్షిణే ఆచార్య శ్చోత్తరాభిముఖః ప్రాణా  
యామం కృత్వా 'విష్ణు రాం రక్ష' త్విత్యుచ్చార్య దివ్యరూపం  
ధ్యాయన్ సువర్ణసూచీదృఢకరీభ్యా మేవ పక్షివర్తరక్తశుక్లజ్యోతి  
రక్తయమణ్ణలాని యధాక్రమేణ పృథివ్యాదిమహాభూతాంతం పరమా  
తాత్రిధిదైవతాని స్మృత్వా అతో దేవా దినా దక్షిణవయనే సహస్ర

శీర్షాఽదినావామే చాక్షిమోచనం కారయేత్. ప్రచ్ఛన్నఽటంవిసృజ్య  
గోధాన్యాజ్యాదీని దర్శనద్రవ్యాణి తత్తన్మనై స్సన్దర్శయేత్.

పశ్చిగవ్యాధివాసః

ఆలయ స్వోత్తరే పురస్తా ద్వా ప్రపాం కృత్వా దేవం ప్రణ  
మ్యాఽఽపోహిరణ్యపవమానై ర్బిష్ణుం ప్రమార్జ్య జలద్రోణీ మాదా  
య సంశో ధ్యావచే వరుణం సంపూజ్య 'వసోః పవిత్ర' మితి పశ్చి  
గవ్యై రాపూ ర్వాఽధిదేవ మీశాన మభ్యర్చ్య పుణ్యపుష్పాణి నిక్షిప్త  
నవవస్త్రా) ణ్యాస్తీర్య తత్రాచ్యా మాపాసనాగ్నికుండం కృత్వాఽఽ  
ఘారం హుత్వా త స్వోత్తరే దేవేశం ప్రణమ్య సప్తభిః కలశై స్సం  
స్సాప్య పుణ్యహం వాచయిత్వా నవవస్త్రోత్తరీయాద్యై రలఙ్కృ  
త్యాభ్యర్చ్య విష్ణునూక్తేన ప్రాక్చిర శ్శాయయిత్వా అగ్నిం పరిస్తీర్య,  
విష్ణవే విశ్వేశాయ జనార్దనాయ సర్వభూతాత్మకే ఽవ్యక్తాయాచ  
లాయ దేవేభ్యో భూతేభ్యో నాగేభ్యో లోకపాలేభ్యః స్వాహేతి  
వ్యాహృత్య స్తం హుత్వా, వైష్ణవం బ్రాహ్మం రాద్రం ప్రాజాపత్యం  
వారుణం వైశ్ణం గారుడం వైష్ణవేనం దిగైవత్యం చ హుత్వాఽగ్నిం  
విసృజ్యాప్తమృత్యుపశ్చాయుధాని విన్యస్య తద్రాత్రౌ తదాలయగత  
దేవేభ్యః సర్వేభ్యో మాదికం బలిం నిర్వాప్య పురుషనూక్తేన దేవం  
సంప్రార్థ్య ప్రణామం కుర్యాత్.

క్షీరాధివాసః

ప్రభాతే సాత్వాఽలయ మావిశ్య అధివాసగతం దేవ  
ముద్ధృత్య సప్తభిః కలశైః సంస్సాప్య వస్త్రోత్తరీయాద్యై రలఙ్కృ  
త్యాభ్యర్చ్య జలద్రోణీం సంశోధ్య నవవస్త్రా) ణ్యాస్తీర్య 'శనోదేవీ'  
రితి గోక్షీరేణాపూర్వాఽధిదేవ మధర్వవేద మభ్యర్చ్య యదోత్పలాది  
పుణ్యపుష్పా ణ్యవకీర్య క్షీరం క్షీరోదధి రితి స్మృత్వా విష్ణునూక్తేన  
పూర్వవ చ్ఛాయయేత్. పూర్వవ ద్ధోమం హుత్వా తద్రాత్రౌ  
పూర్వవ ద్బలిం నిర్వాప్య పూర్వవ దాయుధార్చనం ప్రార్థనం  
ప్రణామం చ కుర్యాత్.

## జలాధివాసః

ప్రభాతే సాంత్యా పూర్వవ ద్భిన్న ముద్భృత్య సప్తభిః కలశైః  
 సంసావ్య నవవస్త్రోత్తరీయాద్యై రలఙ్కృత్యాభ్యర్చ్య పుణ్యాహం  
 కృత్వా వారిపూర్ణాం నదీం హ్రదం శుద్ధతటాకం వాశిత్య తజ్జలే  
 ప్రసాం కృత్వా వితానధ్వజదర్శనమాలాతరంగస్తమ్భవేష్టనాద్యై రల  
 ఙ్కృత్య పరితః ప్రావరణం కృత్వా తత్తీరేగ్నిశాలాం కృత్వాగ్నిం  
 నిధాయ పరిస్తీర్య పరిషిచ్య వైష్ణవం హుత్వా పశ్చాత్సంఘృతం  
 పాయస మాదాయ యోగేశాయ, శేషపర్వభృశాయినే, శబ్దబ్రహ్మదే,  
 నముద్రేభ్యః, పర్వతేభ్యో, దేవేభ్యః, ఋషిభ్యః, పితృభ్యో, నాగేభ్యో,  
 భూతేభ్యః స్వాహేతి హుత్వా తత్తీర 'మిద మాప శ్శివా' ఇత్యభిము  
 శ్యాభిదేవం వరుణం పుణ్యతీర్థం శివం పుణ్యం దేవావాన మితి  
 చతుర్భిర్మంత్రై రఘ్నైస్త మభ్యర్చ్య నవవస్త్రోత్తరీయాస్తీర్య పుణ్యపుష్పా  
 న్యవకీర్య విష్ణుసూక్తేన పూర్వవ చ్ఛాయయేత్. అగ్నిం పరిస్తీర్య  
 ధాతాదిపంచవారుణం మూలహోమ మాగ్నేయం చ హుత్వాస్త్రః  
 పరిషేకం కృత్వాస్త్రహోమం జహురూత్.

## ప్రభూతబలిప్రదానమ్

తద్రాత్రో ప్రభూతం బలి మాహృత్య ముద్గనిష్పావతిలతిల్వ  
 లాజమాషాపూపయ్యుక్తం కటాహే ప్రక్షిప్య పూర్వవ త్రదాలయే  
 గ్రామే చ ప్రదక్షిణక్రమేణ ద్విగేవతాభ్యో బలిం దత్వా రాత్రిశేవం  
 వ్యపోహ్య ప్రణామం కుర్యాత్.

## ఉత్సవః

ప్రభాతే సాంత్యా పశ్చాద్దధివాసః తం దేవ ముత్థాప్య  
 శుద్ధోదకైః సంసావ్య గన్ధోదకై రభిషిచ్య నవవస్త్రోత్తరీయాద్యై  
 రలఙ్కృత్యాభ్యర్చ్య యాన మారోప్య గ్రామ మాలయం వా ప్రద  
 క్షిణం కారయిత్వా యజ్ఞాలయే పశ్చిమే అలఙ్కృతే దేశే దేవం బైల్వ  
 ఫలకోపరి ప్రాజ్ఞుఖం సంసాపయేత్.

మధితాగ్నినా తదాలయ స్యోత్తరే వాస్తుహోమం హుత్వా  
 పర్యగ్నివచ్చగవ్యాభ్యా మాలయం సంశోధ్య పుణ్యాహం కృత్వా  
 అస్తహోమం కుర్వాత్.

### యజ్ఞశాలాలక్షణమ్

అలయా త్పురతో దక్షిణే ఐశాన్యే వా వర్షవాతాతపాదినివా  
 రణీ మచ్ఛిద్రాం షోడశ స్తమ్భయుక్తాం చతుర్ద్వారయుతాం శాలాం  
 ప్రపాం వా కల్పయిత్వా తాం దర్భమాలావితానధ్వజతరజ్జస్తమ్భవే  
 ప్తనముక్తాదామపుష్పమాలాదిభి రలఙ్కృత్య అశ్వత్థేదుమ్బరప్రతవట  
 నిర్మితాని శఙ్ఖచక్రపూర్ణకుమ్భదర్పణపద్మముకుళయుతాని తోరణాని  
 హనుమత్పూర్వలక్ష్మయుత కేతనాని చ చతుర్వేదాదిమస్త్రై ర్ద్వారేషు  
 సంస్థాప్య తద్ద్వారపార్శ్వే కదళీక్రముకపూర్ణకుమ్భాఽఙ్గురదీపాద్వై  
 రలఙ్కర్యాత్. తచ్ఛాలాం చతుస్సూత్రై ర్నవవదం కల్పయిత్వా  
 మధ్యే చతుర్వస్తాయామవిస్తారాం హస్తాత్సేధాం శయ్యావేదిం  
 ప్రత్యా తత్పరిత స్సర్వదేవార్చనార్థంపఞ్చిం కుర్వాత్. శయ్యావేద్యాః  
 పూర్వతః సభ్యం తత్పూర్వే ఆహవనీయం దక్షిణేఽన్యాహర్యం  
 పశ్చిమే గార్హపత్యం ఉత్తరే చావసత్థ్యం ఆగ్నేయ్యాం పౌణ్డిరీకం చ  
 శల్యలోష్టతుషాఽక్షారభస్మాదిహీనయా మృదా వాలుకాభి ర్వా కుణ్డా  
 దీని మనోహరాణి విధినా కల్పయేత్.

### ఋత్విజ్ఞీయమనమ్

అథ గురు ర్యజమానం బ్రాహ్మణ 'మణోరణీయా' నిత్యభ్యుత్స  
 సఘృతం పయః ప్రాశయిత్వా, ఇతరజాతి శ్చే స్మస్త్రం వినై  
 వాహరేత్.

యజమాన ఋత్విజ శ్చాహూయ, 'అధావనీద' మితి మణ్డలా  
 న్యుపలిప్య, 'అస్త్యాసన' మిత్యాసనాని సదర్భయవాని నిధాయ  
 తేష్వాసీనాం స్తా నేవ తస్మత్త్వా పవిత్రం వజ్రసంయుక్త 'మగ్ని  
 మీశ' ఇతి దధి ప్రాశయిత్వాఽఽచామేత్. ఆచార్య స్తా న్నూర్వేద్యు  
 రపరాహే యధార్హకర్తృణి నియుజ్జీత.

### అగ్నిప్రణయనమ్

పశ్చాద్ధార్షపత్యాగ్నికుణ్డే మథితాగ్నిం నిఘ్నేప్య, ఆఘారం హుత్వా, ఆఘారాన్తే తమగ్నిం వర్ధయిత్వా తస్మా దన్వాహార్యాగ్నికుణ్డే 'జాతవేదో భువన' స్వేత్యగ్నిం ప్రణీయ, పశ్చా దాహవనీయాగ్నికుణ్డే 'అగ్నాతయా' హీతి మస్త్రేణాగ్నిం ప్రణీయ పశ్చాదాహసత్థ్యాగ్నికుణ్డే 'అయ న్తే యోని' రిత్యగ్నిం ప్రణీయ తత స్సభ్యాగ్నికుణ్డే 'మయి గృహ్ణా' మీత్యగ్నిం ప్రణీయ తతః పాణ్డరీకాగ్నికుణ్డే 'ఘృతప్రతీక' ఇత్యగ్నిం ప్రణీయాన్యేషు కుణ్డేషు 'జాతవేద' ఇత్యగ్నిం ప్రణయేత్.

### ఆఘరాన్తరవిశేషః

అగ్నికుణ్డానా మూర్ధ్వవేద్యా మిన్ద్రాది దిగ్దేవాం స్తత్త్వత్వానే దక్షిణవేద్యధస్తా ద్రుహణ ముత్తరే సోమ మభ్యర్చ్య గార్హపత్యే ఉత్తరప్రణిధా వగ్వాదీనాం దేవానా మావాహనాన్తే, గార్హపత్య యజ్ఞం యజ్ఞదైవతవిశ్వాదేవాన్ ఓంభూః పురుష మచ్యుత మితి.

అన్వాహార్యేన్వాహార్యయజ్ఞం యజ్ఞదైవత విశ్వాదేవా 'నోం భువః పురుషం సత్య' మితి, ఆహవనీయే ఆహవనీయయజ్ఞం యజ్ఞదైవతవిశ్వాదేవా 'నోం సువః పురుషం పురుష' మితి, ఆవసత్త్యే ఆవసత్త్యయజ్ఞం యజ్ఞదైవతవిశ్వాదేవా నోం మహః పురుష రునిరుద్ధ' మితి,

సభ్యే సభ్యయజ్ఞం యజ్ఞదైవతవిశ్వాదేవా 'నోం జనః పురుషం విష్ణు' మితి, పాణ్డరీకే పాణ్డరీకయజ్ఞం యజ్ఞదైవతవిశ్వాదేవా 'నోం తపః పురుషం వాసుదేవ' మితి, శ్రామణకే శ్రామణకయజ్ఞం యజ్ఞదైవతవిశ్వాదేవా 'నోం సత్యం పురుషం నారాయణ' మిత్యా వాహ్యపరివారాణాం హోమే ష్టోపాసనే బౌపాసనయజ్ఞం యజ్ఞదైవత విశ్వాదేవా నావాహయామీ త్యావాహ్య, తథై వాజ్యం నిరూప్యాజ్యాహుతీర్హుత్వా సర్వేషు హోమేషు వైష్ణవం హుత్వైవమాఘారం జహుయుః.

### కుమ్భపూజా

ద్వాత్రింశత్ప్రస్థసమ్పూర్ణం సౌవర్ణం రాజతం తామ్రం చా సవ కుమ్భం సమాదాయ యజ్ఞాలయే వాయువ్యే సమ్భారవేద్యాం ప్రాజుక్తిభి

మాస్థాయ “ఇన్ద్రానర ఇసేత్వోరే” త్వేతిజపం స్త్రిస్థితే నై కేన వా  
 సూత్రేణ యవాస్తర మ్మణుల్యస్తరం వా పరివేప్య “శుచీవోహ” వ్యేతి  
 ప్రత్యేశ్య కుమ్భ స్వాస్తరాశే “ఇమేధూపా” ఇతి సమ్య గ్ధూపం ధూప  
 యిత్యా నాదేయం జలం “ఆద్యమభిగృహ్ణా”మీతి సజ్జుహ్య “ఇద  
 మాప శ్శివా” ఇతి వస్త్రే ణోత్పాయ “ధారా” స్త్రితి కుమ్భం జలే  
 నాపూర్య “ఆప ఉద్ద న్తాపో వా” ఇత్యభిమృశ్య “విశ్వతశ్చక్షు”  
 రిత్యేలోశీరగన్ధాద్యై ర్వాసయిత్యా “తేజోవత్స్యవ” ఇతి దుకూ  
 లాభ్యాం త్కేమాభ్యాం సూక్ష్మకారావపస్తాభ్యాం వా కుమ్భ  
 మావేప్య కుశకూర్పాక్షతాశ్వతపలవా “సతోదేవా నమస్సులూ”  
 మీతి విన్నయ్య “ఇయం జాగతి” రితి కుమ్భ మభిమృశ్య నవరత్నా  
 న్యప్రమజ్జశపశ్చాయధాని గరుడగజకూర్మరూపాణి స్క్రస్పవాదివర్ణ  
 చిహ్నాని మేఘవిద్యులతాదీని సువరే నైవ కృతాని ఏకాజ్గులాద  
 హీనాని అలాభే సువర్ణశకలాని వా తత్తద్రూపం ధ్యాత్వా తత్కుమేభ  
 విష్ణుసూక్తేన విష్ణుగాయత్ర్యావాప్రక్షిప్య నారికేళ ఇతి నారికేళ మూర్ధ్వ  
 ముఖంవిన్నయ్య వడ్డోణధాన్యరాశౌకుమ్భంసన్నయ్య ఆచార్యస్తద్దక్షిణే  
 చోత్తరాభిముఖో భూత్వా బ్రహ్మామాసన మాస్థాయ “విష్ణు స్త్వాం  
 రక్ష” త్విత్వాత్మరత్నం కృత్వా లలాటాదిద్వాదశస్థానేషు కేశ  
 వాదీ న్నరణ్యమ్య అకారాద్యక్షిరాణి సర్వసన్నిషు న్యసిత్యా ఆహు  
 రణ్య మి త్యజ్జుష్టాదికనిష్ఠాస్తం న్యస్య సుదర్శనమితి దక్షిణభుజేరవిపా  
 మితి వామే చ సన్యస్య సూక్ష్మాస్థి చంద్రో నీతి నేత్రయో  
 ర్దక్షిణవామయో ర్విస్య హృదయే ప్రణవయుక్త మాదిబీజం  
 న్యస్య తం ప్రణవై ర్వేషయిత్యా బ్రహ్మబ్రహ్మేతి హృదయం  
 ద్యౌర్ద్యా రసీతి శిరః శిఖేతి శిఖాం దేవానా మాయుధై రితి కవచం  
 నారాయణాయవిద్రుహే ఇత్యస్త్రం భూర్భువస్సువరోమితి సర్వత్ర  
 రత్నం కృత్వా, పశ్చాత్కుమ్భం సంస్పృశ్య ఆత్మసూక్తం జప్త్వా  
 యథాబలం ప్రాణాయామం కృత్వా దేశకాలా సంకీర్త్య ఏవం...తిథౌ  
 శ్రీమద్ధన్వస్తరిన్వామినః మహాప్రతిష్ఠాదేవయజనకర్మణి కుమ్భజలే  
 శ్రీమద్ధన్వస్తర్యావిర్భావార్థం కుమ్భపూజాం కరిష్యే (ఇతి సజ్జుల్య  
 అపడపస్పృశ్య) కుమ్భజలేఅర్థసన్నాకారంశుద్ధస్ఫటికసజ్జాశంమధ్యేష్ట

దశోపేతం పద్మం తస్మధ్యే శ్యామవర్ణం ద్విభుజ మ్మికారబీజాన్వితం  
మహేంద్రమణ్డలం ధ్యాత్వా తస్మధ్యే పద్మే శిలోత్పలవర్ణం . ద్విభుజం  
పద్మధరం వకారబీజాన్వితం వరుణమణలం ధ్యాత్వా తస్మధ్యే  
తప్తహాటకసంకాశం చతుర్భుజం శఙ్ఖచక్రౌషధసుధాకలశధర మ్మాది  
బీజం మనసైవ సన్న్యస్య దిక్షుష్టసు ప్రణవై రావేష్ట్య సర్వా నేక  
ప్రణవేన వేష్టయేత్ . విష్ణుసూక్తం ప్రణవశతం సహస్రశ్చ మితి జప్త్వా .

సర్వాధారం సహతన మప్రమేయ మచిన్త్యం నిర్గుణం నిర్మలం  
సర్వవ్యాపిణం పరమాత్మానం ధన్వంతరిం విష్ణుం మనసా సజ్జల్ప్య,  
సువర్ణవర్ణం రక్తనేత్రాన్యచాణిపాదం సుఖోద్వహం శుకపిచ్ఛామ్బరధరం  
విష్ణుం ప్రణవాత్మకం కిరీటకేయూరహారప్రలంబయజ్ఞోపవీతినం చతు  
ర్భుజం శఙ్ఖచక్రసుధాకుమ్భదివ్యౌషధధరం శ్రితార్చినిర్వాహణార్థ మను  
గృహీతవాసుదేవదివ్యావతారం శ్రీమద్ధన్వంతరిం ధ్యాత్వా, “ఓం  
నమోభగవతే వాసుదేవాయ ధన్వంతరయే అమృతకలశహస్తాయ సర్వా  
మయహరాయ త్రిలోకనాథాయ విష్ణవే స్వాహా” ఓం ధన్వంతరి  
మావాహయామి శ్రీమహావిష్ణు మావాహయామి, సర్వామయహర  
మావాహయామి, త్రిలోకనాథ మావాహయామి, ఇతి మనసా  
కుమ్భేఽమ్భసి సమావాహ్య పుష్పాద్యర్ఘ్యచమనాన్త మర్చయేత్ .

### స్తవనః

తతో దేవం కుమ్భం సమాదాయ శకునసూక్తం జప్త్వా  
యజ్ఞాలయే స్నానశ్చభే) దేవం సంస్థాప్య దక్షిణే ధాన్యరాశౌ కుమ్భం  
సన్న్యస్య పురస్తా ద్ద్విహిభి స్తన్తులై ర్వా దణవ త్పక్షిం కృత్వా  
సప్తకలశా నిన్వస్య తీర ఘృత మధుసిద్ధార్థాక్షతోదక కుశోదక చంద్ర  
నోదక పూరితా స్కలశా నుత్తరాది సన్న్యస్య అంతరే ఘావన్నాన  
కలశాన్ శుద్ధోదకపూర్ణాన్ సన్న్యస్య తీరే ఽథర్వవేద ముపన్నానేఽ  
శ్వినౌ ఘృతేనామవేదముపన్నానే వత్సరాన్ మధుని ఋగ్వేద ముప  
న్నానే వాయుం సర్వవేదకే చాదిత్య ముపన్నానేఽపరసః అక్షతోదకే  
కశ్యప ముపన్నానే మరుతః కుశోదకే మునీ నుపన్నానే తక్షకం చంద్రనో  
దకే ఋతూ నుపన్నానే బృహస్పతిం చావా హ్యైకాదశోపచార్తై



రభ్యర్చ్య దేవం ద్రవ్యంపతి పాద్యాద్యై రర్చయేత్. శనోదేవీ రితి  
క్షీరేణ, అగ్నా ఆచూ హీతి ఘృతేన, అగ్నిమీశ ఇతి మధునా,  
పూత స్తన్యేతి సర్వ పోదకేన, ఇమాఁషధయ ఇ త్యక్షతోదకేన, అభిత్వా  
శూర ఇతి కశోదకేన, చత్వారివా గితి చంద్రనోదకేన చ సంసాప్య  
వారీశ్చ తస్య ఇతి తత్తదంతరే సర్వోపసాన్నై సంసాప్య ద్ద్రవ్యంపతి  
పూర్వం కుమ్భం సమభ్యు య్యోఽపోహిష్ఠాద్యైరు జ్ఞోదకేన చ  
సంసాప్య ఇషేతోర్జేత్యేతి శుద్ధోదకై శ్చాభిషేచ్య మిత్రస్సు పర్ణ ఇతి  
పోతేన విమృజ్య దేవం సవస్త్రోత్తరీయాద్యై రలఙ్కృ త్యాభ్యర్చ్య  
నైర్ముతే విష్ణురే దేవం కుమ్భం చ సంసా ప్యాఽర్చయేత్.

### కౌతుకబద్ధనమ్

ఆచార్యః పుణ్యాహం వాచయిత్వా కాంస్యపాత్రం తణ్డలై  
రాపూర్య తస్మిన్ సావర్ణం ప్రతిసరం విన్యస్య స్వస్తిసూక్తే నాభి  
మృశ్య కృణువ్యపాజ ఇత్యనువాకం జప్త్వా స్వస్తిదావిశస్పతి రితి వదన్  
దేవస్య దక్షిణహస్తే బధ్నియాత్.

### శయనాధివాసః

అథ శయ్యావేదిం సమభ్యుక్త్య వడ్డోణా దహీనై శ్చాలిధాన్యై  
స్తదర్థయై స్తదర్థతణ్డలై స్తదర్థతిలై శ్చోవర్యుప ర్యాస్తీర్య సాగ్రా  
నుశా న్రాగ్రా నాస్తీర్య పశ్చతలాని పశ్చవర్ణపస్త్రాణి వా  
వేదాహ మిత్యుపర్యుపరి విన్యస్య ఉపరివేష్టనం శ్వేతనవవస్త్రేణ  
కృత్యోపధానద్యయం (శిరఉపధానం పాదోపధానం చ) విన్యసేత్.  
ప్రణవే నాభ్యుక్త్య పుష్పా ణ్యవకీర్య ధూపదీపాప్తమజ్జశపహ్నియ  
ధాని పరితో విన్యస్య తమాధ్యే వితానధ్వజదర్భమాలాతరజ స్తమ్భ  
వేష్టనముక్తాదామాద్యై రలఙ్కృత్య సర్వవాద్యసమాయుక్తం శకున  
సూకం జపన్ ఆచార్యస్సాపకై స్సారం దేవేశం శయనే సమారోప్య  
య ద్యైష్టవ మితి మస్త్రేణ దేవం యద్విద్వాం విమానం లద్దజ్జాళం  
శ్చాయయేద్దళా దధస్తా దుత్తరాచ్ఛాదనం కృత్వా దేవస్య దక్షిణే  
పూర్వవత్కుమ్భం సన్వీర్య పరితః ప్రావరణం కృత్వా

## రత్నాదివాసః

సమూహరవేద్యాం ధాన్యోపరి వస్త్రాణ్యస్తీర్య సావర్ణాదిపాత్రే  
రత్నాని సన్న్యస్త్య తస్మిన్విష్ణు మభ్యర్చ్య విష్ణుసూక్తే నాధివాసం  
కృత్వా ఉత్తరాచ్ఛాదనం నిశ్చిద్రం కృత్వా పశ్చాద్ద్యజ్ఞాగారస్య  
పరితః ప్రాగాదిచతుర్దిశు చతుర్వేదాధ్యయనం కారయేత్.

## సర్వదేవార్చనమ్

యజ్ఞశాలాయాం మహావేద్యాం వా మధ్యే విష్ణుం ప్రాగాది  
చతుర్దిశు ధన్యస్తరిం, మహావిష్ణుం, సర్వామయహారం, త్రిలోకనాథం  
ఆగ్నేయాదికోణేషు ధీవదం, ధర్మవిదం, ఆముర్వేదస్వరూపిణం,  
యజ్ఞాజ మితి, ద్వితీయూవరణే ప్రాగాది, దక్షం, ఇంద్రం, ఆశ్వినేయాన్,  
అత్రిం, హరీతం, కాశ్యపం, భాస్కరం, భారద్వాజ మితి తృతీయా  
వరణే పునః ప్రాగాది ఇంద్రం, అగ్నిం, యమం, నిరఋతిం, వరుణం,  
వాయుం, కుబేరం, ఈశాన మిత్యావాహ్యైర్చయేత్. శేషం విష్ణుప్రతి  
ష్ఠాకవ త్కుర్యాత్.

## హాత్రమ్

అధాధ్వర్యః ప్రధానాగ్నిం ప్రజ్వాల్య పశ్చాద్ధోతార  
మాహూయ వస్త్రోత్తరీయభరణాద్వై రలంకృత్యాభిపూజయేత్  
స హోతా ప్రధానాగ్నేః పురత స్సిష్టేత్. అధ్వర్య ర్హిత రేహీతి  
వదేత్. స హోతా అధ్వర్యో దేవతే త్యుక్త్వాచమ్య ప్రణవపూర్వం  
నమః ప్రవక్తృ ఇతి వదం సిష్ఠక్ సోచ్చం శ్రీవైఖానససూత్రోక్త  
విధినా హాత్రం ప్రశంసయేత్. అధ్వర్య శ్శేనోక్త మోంకారం  
శ్రుత్వా సప్తదశపాలాశేధ్యాన్ సప్తమకులగ్రాన్ ఘృతాక్తా  
స్త్రపీత్యాగ్నే ఓం స్వాహేతి ప్రక్షిప్తే ద్ధోతా బ్రాహ్మణ భారతే  
త్యస్త ముక్త్వా యజమానస్య గోత్రప్రవరం క్రమేణ వదేత్. గ్రామో,  
యజమాన శ్చే త్కశ్యప్రవరం వదేత్. దక్షిణప్రణిధౌ ఆయాత్మితి  
మస్తాస్తే “ఆయాతు భగవా న్సురుష సగణ ససైన్య సుమన  
ససహాయోజితః పరం సహదేవతాభి రనుమన్యతాం యస్తు దివ్యౌషధ  
ధరో నిత్య మ్మృషిభి శ్చానుగామినం తమజం పుణ్ణరీకాక్షం ధన్యస్తరిం.

భగవత్ సమోఽధర్మః సర్వమయహరం, త్రైలోక్య  
నాథ మితి, ఉత్తరప్రదేశ్ దక్షిణం ఇంద్రం ఆశ్వినేయాన్ తీత్రం హరీశం  
కాశ్యపం భాస్కరం భారద్వాజ మిత్యావాహ్య ఆవాహనక్రమేణ  
జప్తాకారం కృత్యా తత్క్రమేణాజ్యానుతీర్జహోతి.

### ప్రధానహోమః

పద్మాగ్నిం పరిషిచ్య వైష్ణవం విష్ణుసూక్తం పురుషసూక్తం  
చ ముత్వా మూలమస్త్రేణ మార్వాఽపామార్గవిష్ణు కాంతాభి సమిద్భి  
శ్చరుణాఽఽజ్యేన చ “ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ ధన్వంత  
రయే అమృతకలశహస్తాయ సర్వమయహరాయ త్రిలోకనాథాయ  
విష్ణవే స్వాహా” ఇత్యుత్తరశతమ్ “ధాన్వంతరాయ విద్రుహే  
సుధాహస్తాయ ధీమహి తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్” ఇతి ప్రత్యేక  
మృత్తరశతం చ ముత్వా దేవేశ స్వోక్తవ త్పఞ్చాగ్నిషు యథా  
క్రమం ముత్వా పౌణ్డరీక మాపాసనం వినా సర్వాగ్ని వ్యవహోమం  
ముత్వా రాతిశేషం సమాపయేత్.

### దేవప్రబోధనమ్

ప్రభాతే స్నాత్వాఽచార్య సున్ధ్య ముపాస్య తర్పణం బ్రహ్మ  
యజ్ఞ మాపాసనం చ కృత్వా దేవాలయం ప్రవిశ్య ‘వతద్విష్ణు’ రితి  
ప్రక్షీణం ప్రణామం చ కృత్వా యజ్ఞాలయం ప్రవిశ్య దేవ మోం  
కారేణ కింఞ్చిత్ప్రబోధ్య భగవతో బలేనేతి దేవం ప్రణమ్య విష్ణు  
సూక్తేన శయానం దేవ ముత్థావ్య వస్త్రమాల్యాదీని విమోచ్య ఘడ్గోద  
కేన సంస్పృశ్య వ్రతినరం విసృజ్య పున రన్వై ర్వస్త్రమాల్యాభరణై  
రలంకృత్య పాద్యాద్యై రభ్యర్చ్య

### పితృస్థాపనమ్

గర్భాగారం ప్రవిశ్య గర్భార్థం చతుర్భాగం కృత్వా పుష్ప  
భాగద్యయం విసృజ్య తృతీయే పీఠం సంస్థాపయేత్.

సాపితపీరావటం వచ్చువించతిభాగం కృత్యా అధివాసితరత్నా  
 న్యాదాయ తస్మిన్ ప్రహ్లాదం ఇంద్రాదిదిగ్దేవాం శ్వాభ్యర్చ్య పుష్పా  
 దీని సంశోధ్య 'త మేకనేమిమితి' రత్నా న్యభిమృత్య, ప్రజాపతిం  
 ప్రథమ మితి మధ్యే కూర్తం, 'త మేకనేమి' మితి తస్యోపరి గజం,  
 తదుపరి 'శతధార' మితి గరుడం, 'తదుపరి బ్రహ్మ దేవానా' మితి  
 బ్రహ్మమణిం, ఇంద్రోప్రణయ స్తమితివజ్రమణిం, ఆగ్నేయే 'అగ్ని  
 వగ్ని' రితి మూర్తికమణిం, యామ్యే 'యమోదాధా' రేతి వైడూర్య  
 మణిం, నైర్ఋతే 'వనవః ప్రథమ' ఇతి శఙ్ఖజమణిం, వాయుణ్యం  
 'ఏతే శత' మితి స్ఫటికమణిం, వాయవ్యాం 'మరుతః పరమా' త్మేతి  
 పుష్యకాంతమణిం, ఉత్తరే 'సోమగ్ం రాజాన' మితి చంద్రోన్తమణిం,  
 ఐశాన్యే 'ఈశాన స్సర్వలోకానా' మితి నీలమణిం, ఇంద్రాగ్న్యో రస్తరే  
 'శేం నో నిధతా' మిత్యమృతాశ్మకమణిం, యమాగ్న్యో రస్తరే 'ధాతా  
 ధాతృణా' మితి లోహితాశ్మకమణిం, యమనీలయో రస్తరే 'విశ్వే  
 దేవస్యే' త్యుత్పలమణిం, నీలవరుణయో ర్మధ్యే 'అభిభి' హేతి  
 ప్రవాళమణిం, వరుణోదానయో ర్మధ్యే 'ఇమాం మూర్ధన్యా' మితి  
 మనశ్శిలాం, ఉదానసోమయో ర్మధ్యే 'అపసర' ఇతి శుక్తిజం, సోమే  
 శానయో ర్మధ్యే 'యం కాద్భవేయ' ఇతి విమలమణిం, ఇంద్రో  
 శానయో రస్తరే 'అర్యష్టః కు' మ్భితి కుర్విన్దం, బ్రహ్మభాగ స్వాష్ట  
 దిక్షు క్రమేణ 'ఇంద్రం ప్రణయన్త' మితి గైరికం, 'అగ్ని వగ్ని' రితి  
 హరితాశకం, 'యమో దాధా' రేతి మనశ్శిలాం, 'వన వః ప్రథమ' ఇత్యష్టానం,  
 'యే తే శత' మితి కాసీసం, 'మరుతః పరమా' త్మేతి  
 సారదం ' సోమగ్ం రాజాన' మితి సారావ్రిం, ' ఈశాన  
 స్సర్వ' ఇతి గోరోచనం ' బ్రహ్మ దేవానా' మితి బ్రహ్మ  
 సానేసర్వగన్ధాని, పూర్వోక్తాష్టదిక్షు ఇంద్రాదిదిగ్దేవైః క్రమేణ, వష్టికా  
 స్త్విహీన్, కుభుతమాషే, గోధూమముదా తిలతిల్వా, వంశ  
 యవో, నీవారపియంగూ, గోధూమయవో, సర్వబీజాని విన్నయస్య  
 'భూయ ఆత్మా' ఇతి శ్రీవత్సం, 'నమ స్సులో' మితి  
 పూర్ణకుమ్భం ' స ఏకో భూ' రితి శరీం, ' దేవస్యత్వే' త్యాదర్శం,

‘అతో దే’ వేతి మత్స్యయుగ్మం, ‘తామేకా’ మిత్యజ్జుశం,  
‘తన్మాయశోగ్ర’ ఇతి శబ్దం ‘బ్రహ్మ దేవానా’ మిత్యావర్తం ఇన్ద్రా  
దీశానాన్తం క్రమేణ విన్యస్య, ‘భూమావన్తోగ్ర’ ఇతి గదాచక్రా  
సిశరాన్ ‘తన్మాయశోగ్ర’ ఇతి శబ్దశార్ద భేటకాన్, ‘బ్రహ్మ బ్రహ్మ  
న్తరా’ త్రేతి సువకమణ్డలుతులాతోదయుగలాంగలాదీన్, ‘యే తే  
శత’ మితి మేఘ విన్యస్య తాదీని ‘శ్రియే జాత’ ఇతి శ్రీరూపం చ  
మధ్యే క్రమేణ విన్యస్య తచ్ఛబ్దం తామే నాచ్ఛాదయేత్.

### దక్షిణాదానమ్

యజమానః ఆచార్యాదీన్ వస్త్రోత్తరీయాభరణాద్యై స్సంపూజ్య  
సోదకాం దక్షిణాం దద్యాత్.

### విష్ణుస్థాపనమ్

తతో దేవ మభిపూజ్య ప్రణమ్య ‘భూః ప్రపద్య ఇతి పుష్ప  
జ్జాలిం దత్వా సర్వవాద్య సర్వాలక్ష్మీర యుక్తం తోయధారాపుర  
స్సరం స్వస్తీసూక్తం జప న్నాచార్యస్థాపకై స్సహ ధృవవిష్ణు మాదా  
యాలయం ప్రదక్షిణం కృత్యాఽలయమావిశ్య సుముహూర్తే ‘ప్రత  
ద్విష్ణు’ రితి రతోపరి ప్రతిష్ఠాప్య ధృవసూక్తే నాష్టబన్ధం ప్రయోజ్య  
ధృవబేరశుద్ధిం కృత్యా పశ్చా దాచార్య శ్శయ్యావేది మాసాద్య  
కుమ్భం సంగృహ్య శిరసా ధారయన్ శకుశసూక్తం జప న్నగ్రతో  
గచ్ఛేత్ స్థాపకాః కౌతుకం బేర మాదా యా నుగచ్ఛేయః ఆలయం  
ప్రదక్షిణీ కృత్యాఽభ్యన్తరం ప్రవిశ్య దేవాభిముఖే ధాన్యోపరి  
కుమ్భం సశ్యస్య కౌతుకస్థానే కౌతుకం ప్రతిష్ఠా ప్యాఽనాహయేత్.

### ఆవాహనమ్

దేవస్య గక్షిణే చోత్తరాభిముఖ స్తిష న్నాత్మసూక్తం భప్త్వా  
మస్త్రీన్యాస మక్షరన్యాసం చ కృత్యా సమాహితో దేవం ధ్యాయన్

‘సువర్ణవర్షా’ రితివ్యాహృతిత్రయే ణోత్పత్తిన్యాసం కృత్వా పాదయో  
రక్రధ్యే యకారం, హృదయే అకార, మప్తది ప్రణవాన్ సర్వా నేకప్ర  
ణవేన వేష్టయేత్, ‘ఇదం విష్ణు’ రితి కుమ్భస్థాం శక్తిం కూర్చే నాదాయ  
‘ఆయాతు భగవా’ నితి బిమ్బస్య మూర్ధ్ని ధన్వంతరి మావాహయా  
మితి సంస్రా వ్యావాహయేత్, పీఠస్య పరితః ప్రాగాద్యావరణ త్రయ  
దేవా నావాహ్య హృదయే ధ మితి బీజం సన్న్యస్య ప్రాణప్రతిష్ఠాం  
కుర్యాత్. తన్మంత్రం బిమ్బస్య హృదయం స్పృశ న్నష్టావంశతివారం  
జపేత్.

పుణ్యాహం బ్రహ్మఘోషం చ కృత్వా యజమానస్య పాప  
క్షయార్థం కుమ్భాదకే నాభ్యుత్య నిత్యార్చనవిధి నాభ్యర్చ్య మహా  
హవిః ప్రభూతం వా నివేద్య బలిం నిర్వాప్య ఔపాసన పౌండరీకా  
గ్నయోః పూర్ణాహుత్యస్తహోమం కృత్వా యజమానా శీర్వాదం  
కుర్యాత్. పశ్చాత్ బ్రాహ్మణ భోజనం న్నపన ముత్సవం చ  
కారయేత్.

ఇతి శ్రీవైఖానసే శ్రీమద్ధన్వంతరిప్రతిష్ఠావిధి స్సమాప్తా

హరిః ఓమ్

శతః

శ్రీ యైనమః

శ్రీనివాసాయ నమః

శ్రీ ధన్వంతరయే నమః

## శ్రీమద్ధన్వంతర్యర్చనవిధిః

శ్రీ వేంకటాద్రినిలయః కమలాకాముకః పుమాన్  
అభజ్జురవిభూతి స్తే తరజయతు మజ్జశమ్  
శ్రీలక్ష్మీలల్లభారమ్భాం విఖనోమునిమధ్యమామ్  
అస్మదాచార్యపర్యంతం వందే గురుపరంపరామ్

హరిః ఓమ్ || అథ ధన్వంతర్యర్చనవిధిం వత్సే, విధినా  
సాక్షాత్సాచమ్య ధృతోర్ధ్వపుణ్డ్రాః సన్ధ్యా ముపాస్య తర్పణం బ్రహ్మ  
యజ్ఞ మోపాసనం చ కృత్వా ధన్వంతర్యాలయం గత్వా ప్రదక్షిణం  
పణామం చ కృత్వా ద్వారపాలకం ప్రణమ్య యన్త్రికాం సంయోజ్య  
కవాటోద్ఘాటనం కృత్వా, అంతరం ప్రవిశ్య దేవం ధన్వంతరిం ప్రణమ్య,  
దీపా నదీప్య, శిష్యేణ 'ధారాస్వి' త్యుదకం గృహీత్వా, 'ధారాసు...  
సుశర్మ', 'పూత స్త' స్వేతిదేవస్య నిరాల్యం విశోధ్య, 'పూత స్తస్య...  
నదాశివః', 'అవధూత' మితి గర్భాలయే సప్రదక్షిణం మూర్జన్యా  
సమూర్జయత్వా, 'అవధూతగ్ం రత్నో...వయం ద్విష్టః' 'అద్భి  
రభ్యుక్ష్యోపలిప్య అర్చనపాత్రాదీ 'నామావాజ' స్వేతి ప్రత్యేత్య,  
'ఆమావాజస్య ... గమ్యాత్,' తులసీపుష్పగన్ధాద్యర్చన ద్రవ్యాణి  
సంగృహ్య దేవస్య దక్షిణే తిష్ఠ న్నాసీనో వా

శ్లో|| అపక్రామస్తు భూతాని విశాచాః ప్రేతగుహ్యకాః|  
యే చాత్ర నివసన్త్యేతే దేవతా భువి సన్తతమ్||  
అపసర్పస్తు యే భూతా యే భూతా భువి సంస్థితాః|  
యే భూతా విఘ్నకర్తార స్తే గచ్ఛన్త్యాజ్ఞయా హరేః||

ఓం ఆననమస్తస్య పృథివ్యాః మేరుప్పవ్త ఋషిః, సుతలం  
ధన్వః, శ్రీకూర్మో దేవతా, ఆననే వినియోగః.

పృథ్వీ! త్వయా ధృతా లోకే దేవ! త్వం విష్ణునా ధృతా ।

త్వం చ ధాగయి మాం దేవ! పరిత్యజ్య చాననమ్ ॥

అశేషజగదాధార మనన్తర సుర్యరూపిణమ్ ।

ఆననస్య విశుద్ధస్య సుత్యగం తం భవ హరిమ్ ॥

అం అనంతాననాయ నమః, యం యోగాననాయనమః, విం  
విమలాననాయ నమః, ంం ఖిల్లాననాయ నమః, ఆదిమ్య ప్రాణా  
నాయమ్య, ంం భూ, ంం భువః . . భూర్భువస్సువ రోమ్.

హరిః ఓమ్! శ్రీగోవిందగోవిందగోవింద. . . అస్మిం శుభతిథౌ అస్య  
దేవదేవస్య అఖిలాణ్డకోటి బ్రహ్మాణ్డనాయకస్య శ్రియఃపతే రంశాంశా  
త్సమూభతస్య శ్రీమద్ధన్వంతస్వానః వీత్సర్వం . . కాలార్చనం కరిష్యే  
'ఉద్దీప్య' స్వేతి పార్శ్వయోగ్గీసా సుద్దీప్య, 'ఉద్దీప్య' . . . .  
దిశో దిశ, ఘట్టాయాం బ్రహ్మాణం, శిశ్నే చంద్రం, కలశే విష్ణుం  
వావాహ్య ఆననపాద్యపుష్పతోయై శ్చతురుపచారై రభ్యర్చ్య

పఞ్చపాత్రాణి సంగృహ్య నాపయే ద్దేవనన్నిశౌ

అగ్నికోణే సానపాత్ర మర్చ్యచాత్రం తు నైరృతే

పాద్యచాత్రం వాయుకోణే త్యాచామా యేశకోణకే

తేషాం మధ్యే సుదత్యాయపాత్రం వీర్యస్య 'ఆపో వా ఇద'

మితి తతః కలశోదకేన పఞ్చపాత్రాణి పూరయిత్వా, ఆపో వా  
ఇదగ్ం సర్వం. . . సస్సువ రాప ఓమ్' తస్మి న్నుష్పగనృతులస్యక్షతా  
నిక్షిప్య పఞ్చపాత్రేషు మధ్యాదిక్రమేణ వసిష్ఠం సోమం యజ్ఞాజం  
ఇన్దుం చంద్ర మిత్యావాహ్య చతురుపచారై రభ్యర్చ్య సురభిముద్రాం  
దర్శయన్ తజ్జలే నార్ఘ్యాది పఞ్చపాత్రేభ్యః కింబిత్తి-భ్య త్తోయం సము  
ద్భృత్యనాసాగ్రపర్యంతం నీత్వా౭౭ తానం పూజాద్యవ్యాణియాగభూ  
మిచ సంప్రోక్ష్య 'భగవతో బల' నేతి దేవం ధన్వంతరిం సంపార్శ్య,  
'భగవతో బల'న భగవతో వీర్యేణ భగవత నేజసా భగవతః  
కర్మణా భగవ తానుగృహీతో భగవ తానుధ్యాతో భగవద్ధ్యాత్వా  
భగవత్కర్మ కరిష్యామి తద్భగవా ననుమన్యతామ్, '

'సువర్ణవర్ణ' మిత్యాదినా ధ్యాత్వా సువర్ణవర్ణం, రక్త  
నేత్రాస్యపాణిపాదం, సుఖోద్వహం, శుకపిఞ్ఞామ్బురధరం, ప్రణావ



త్రకం, కిరీటకేయూరహారపలమృత్యుజ్ఞోపవీతనం, చతుర్భుజం, శిశు  
చక్రసుధాకుమ్భదివ్యోపధధరం, శ్రీతార్తినిర్వాపణార్ధానుగృహీతవాసు  
దేవదివ్యావతారం, శ్రీమధ్ధన్వంతరి ధ్యానామి, “ ఓం నమో  
భగవతే వాసుదేవాయ ధన్వంతరయే అమృతకలశహస్తాయ సర్వా  
మయవినాశాయ త్రిలోకనాథాయ శ్రీమహావిష్ణవే స్వాహా ” ఓం  
ధన్వంతరి మావాహయామి, మహావిష్ణు మావాహయామి, సర్వమయ  
హర మావాహయామి, త్రిలోకనాథ మావాహయామి, ఇత్యా  
వాహ్య, ‘ అతో దేవా ’ ఇతి కుశపుష్పాన్యతమే నాసనమ్, ‘ అతో  
దేవా... సప్తధామభిః ’ శ్రీధన్వంతరయే నమః ఆసనం దదామి.  
‘ ఇదం విష్ణు ’ రితి పాద్యం ‘ ఇదం విష్ణుః...పాగం సుతే ’ శ్రీధన్వంత  
రయే నమః పాద్యం దదామి, ‘ త్రీణిప ’ దేత్వర్ఘ్యం, ‘ త్రీణి పదా విచ  
క్రమే... ధారయన్ ’ శ్రీధన్వంతరయే నమః అర్ఘ్యం గదామి, ‘ విష్ణోః  
కర్మాణీత్యాచమనం ‘విష్ణోః కర్మాణి...యుజ్య స్సఖా’ శ్రీధన్వంతరయే  
నమః ఆచమనీయం దదామి. పురుషసూక్తే శుద్ధోదకేన సంస్నాప్య  
‘సహస్రశీర్షా పురుషః...దేవాః’ శ్రీధన్వంతరయే నమః శుద్ధోదకేన  
స్నాపయామి. ‘తద్విప్రాన’ ఇతి ప్లోతం ‘ తద్విప్రానః...వదమ్ శ్రీధన్వ  
ంతరయేనమః ప్లోతేన విమృశామి పూర్వవ దాచమనమ్ ‘ విష్ణో ర్ముక  
మితి వస్త్రమ్, ‘ విష్ణో ర్ముకం వీర్యాణి. విష్ణవే త్వా’ శ్రీధన్వంతరయే  
నమః వస్త్రం దదామి. ‘సోమస్య తనూ రసీ’ త్వుత్తరీయం, ‘సోమస్య...  
రావితే’, శ్రీధన్వంతరయే నమః ఉత్తరీయం దదామి. పూర్వవ దాచమనం,  
‘ భూతో భూతే ’ ప్విత్వాభరణాని ‘ భూతో భూతేషు .. హంతాయ  
శ్రీధన్వంతరయే నమః ఆభరణాని దదామి. అమాక్షరే ణోర్ధ్వపుణ్డ్రమ్,  
‘ ఓం నమో నారాయణాయ ’ శ్రీధన్వంతరయే నమః ఊర్ధ్వపుణ్డ్రం ధార  
యామి, ‘పతద్విష్ణు ’ రిత్కుపవీతం, ‘ప్రతద్విష్ణుః...విత్వా’ శ్రీధన్వంత  
రయే నమః ఉపవీతం దదామి, పూర్వవ దాచమనం చ దద్యాత్.

దేవస్య పాదయో ర్మధ్యే ఓం విష్ణవే నమః, ప్రాగాదిచతుర్దిక్షు  
ఓం ధన్వంతరయే నమః, మహావిష్ణవే నమః, సర్వమయహరాయ  
నమః, త్రిలోకనాథాయ నమః, ఆగ్నేయాదికోణేషు, ధీప్రదాయ నమః  
ధర్మవిదే నమః, ఆయుర్వేదస్వరూపిణే నమః, యజ్ఞాత్మాయ నమః,

ద్వితీయావరణే ప్రాగాదీశానాన్తం, దత్తాయ నమః, ఇగ్గ్రాయ నమః, ఆశ్వినేయాభ్యాం నమః, అత్రయే నమః, హరితాయ నమః, శాశ్వ పాయ నమః, భాస్కరాయ నమః, భరద్వాజాయ నమః, తృతీయా వరణే పునః ప్రాగాది ఇగ్గ్రాయ నమః, అగ్నియే నమః, యమాయ నమః, నిర్ఋతయే నమః, వరుణాయ నమః, వాయవేనమః, కుబేరాయ నమః, ఈశానాయ నమః, తత్తన్నామ్నా ప్రణవాది నమోస్తేన పుష్పన్యాసం కుర్యాత్. (కేపం విష్ణో రివ సర్వం కుర్యాత్) షో మాత్ర యేతి పుష్పమ్, 'షో మాత్రయా... విత్సే' శ్రీధన్వన్తరయే నమః పుష్పాణి దదామి. 'విచక్రమే పృథి' వీతి గన్ధమ్, 'విచక్రమే...చకార' శ్రీధన్వన్తరయే నమః శ్రీచన్దనం దదామి. కేశ వాదిచతుర్వింశతినామభి రష్ట్రోత్తరశతనామభి సహస్రనామభి ర్వా లబ పుష్పై ర్యథాశ క్షర్చనమ్. 'త్రిదైవ' ఇతి ధూపమ్. 'త్రి దైవః పృథివీ...నామ' శ్రీధన్వన్తరయే నమః ధూపం ధూపయామి 'విష్ణోః కర్మా' ణీతి దీపమ్ 'విష్ణోః కర్మాణి...స్సఖా' శ్రీధన్వన్తరయే నమః దీపం దర్శయామి. 'త్రిదైవ' ఇత్యర్ఘ్యం పూర్వవ దాచమనం 'అగ్ని మిశ' ఇతి మధుపర్కం, 'అగ్ని మిశే...ధాతమమ్' శ్రీధన్వన్తరయే నమః మధుపర్కం నివేదయామి. 'సుభూ స్వయమ్భూ రితి మస్త్రేణ, అష్టాక్ష రేణ చ మహాహవిర్నివేదనమ్, 'సుభూ స్వయమ్భూః ప్రథమం...ప్రజాపతయే స్వాహా' 'ఓం నమో నారాయణాయ' శ్రీధన్వన్తరయే నమః మహాహవి ర్నివేదయామి. 'ఇదం విష్ణు' రితి స్వాదుశీతలపానీయం, 'ఇదం విష్ణుః...సుశే' శ్రీధన్వన్తరయే నమః స్వాదుశీతలపానీయందదామి. అర్ఘ్యపాద్యాచమనాని పూర్వవ ద్దత్వా, 'విచక్రమే పృథి'వీతి తామ్బూలం, 'విచక్రమే...చకార' శ్రీధన్వన్తరయే నమః కర్పూరచూర్ణతామ్బూలం దదామి, 'సర్వప్రజా' మితి నీరాజనమ్. పూర్వవ దాచమనం, 'సహస్రశీర్ష' మితి మస్త్ర పుష్పమ్, ద్వాదశాష్టాక్షరాభ్యాం పుష్పాల్లలిం దత్వా, 'మరుతః పరమా' త్తేతి చామరమ్, గాయత్ర్యా ప్రణామకా చ కృత్యా, ధాన్వన్తరాయ విద్మహే సుధాహస్తాయ ధీమహి తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్.

ఆన్య త్వర్వం హరే రివ సమాచరే దిత్వాహ భగవా న్భృగుః.

ఓం శ్రీయః పతే సమ ద్మలాంతోటి బ్రహ్మజ్ఞానాయక, ఆది  
 మధ్యాంతరహిత ఆర్షాస్వరూప, యోగసావజ్ఞ్య రత్నాకర సకల లోకా  
 శ్చర్యకర సాందర్య లీలా విలాస విభ చూవిర్భావదివ్యమంగళ  
 విగ్రహ శజ్ఞ చక్ర మిథా కలశ దిక్పావధ మండిర కరకమల సంవర్ధిత  
 సకలస్వీయ భక్తలోక సదారోగ్య నిత్య శుద్ధ బుద్ధ ముక్త స్వభావ  
 శ్రీమద్ధన్వంతరే ఆయుర్వేదాధిదేవ ఋగ్వేద ప్రియ ఋగ్వేద పారా  
 యణ మవధారయ “ఓం, ఆగ్నిమితా పుగోహితం ... ..  
 గచ్ఛతి” హరిః ఓం, శ్రీయః పతే ... .. ఆయుర్వేదాధిదేవ  
 యజుర్వేద ప్రియ యజుర్వేద పారాయణ మవధారయ ఓం, ‘ఇషేత్వో  
 రేత్వా ... .. పాహి’ హరిః ఓం, శ్రీయః పతే, ఆయుర్వేదాధి  
 దేవ సామవేద ప్రియ సామవేద పారాయణ మవధారయ హరిః ఓం  
 ‘అగ్నీ ఆయాహి ... .. బర్హిషి’ హరిః ఓం శ్రీయః పతే-ఆయుర్వే  
 దాధిదేవ అధర్వణవేద ప్రియ అధర్వణవేద పారాయణ మవధా  
 రయ ఓం, ‘శనో దేవీ ... .. సవంతునః’ హరిః ఓం, శ్రీయః పతే  
 ... ఆయుర్వేదాధిదేవ! ఉ ప నిష్ప్రియ! ఉపనిష్త్సారణ  
 మవధారయ, హరిః ఓం ‘ఓ మిత్ర్యగ్రేవ్యా ... .. మశ్నత’ ఇతి  
 ఇత్యుపనిష్త్॥ హరిః ఓం శ్రీయః పతే పురుషోత్తమస్య ... .. ఆయుర్వే  
 దాధిదేవ ఆయుర్వేదప్రియ ఆయుర్వేదమహర్షి పరంపరాపారాయణ  
 మవధారయ ఓం, సూత్రంబ్రహ్మణా హియథా ప్రోక్త మాయుర్వేదం  
 ప్రజాపతిః జగ్రాహ నిఖలే నా దావశ్వినౌతు పునస్తతః అశ్వీభ్యాం  
 భగవాన్శ్చక్రిః ప్రతిపేదే హ కేవలం ఋషిప్రోక్తో భరద్వాజస్తస్మా  
 చ్చక్రముపాగమత్, విఘ్నభూతా యదారోగాః ప్రాదుర్భూతా శ్శరీర  
 ణామ్ | తపోపవాసాధ్యయన బ్రహ్మచర్య వ్రతాయుషాం తదా భూతే  
 వ్యనుక్రోశం పురస్కృత్య మహర్షయః సమేతాః పుణ్యకర్మాణః,  
 సార్వే హిమవతశ్శుభే అఙ్గిరాజమదగ్ని శ్చ వశిష్ఠః కశ్యపో భృగుః

ఆత్రేయో గౌతమ స్సాన్యః పున్యో నారదోఽపితః అగస్త్యో వామదేవ  
 శ్చ మార్కండే యాశ్వలామనౌ పరీషీ ర్భిషు రాత్రేయో భర  
 ద్వాజః కపిష్ఠలః విశ్వామిత్రాశ్వరథ్యౌ చ భార్గవచ్యవ నోఽభిశత్  
 గార్గ్య శ్శాణ్డీల్య చాన్ద్రన్య వాఙ్మేధవల గాలవౌ సాఙ్ఖత్యో భైజవా  
 విశ్చ కుశికో బాదరాయణః ఒడిశ శ్శరణో సూ చ కాప్య కాత్యాయనా  
 ఉభౌ కాఙ్కాయనః కైకశేయో ధామ్యో మాగీచి కాశ్యపౌ  
 శర్కరాక్షో హిరణ్యాక్షో లాగాషీః పైశ్చరేవచ శౌనకశ్శాకునేయ  
 శ్చ మైత్రేయో మైమతాయనిః వైఘానసా వాలఖిల్యా స్తథా చా న్యే  
 మహర్షయః బ్రహ్మజ్ఞానస్య నిధయో దమస్య నియమస్య చ తపస స్తే  
 జసా దీప్తా హూయమానా ఇ వాగ్నయః సుఖిపవిష్టా స్తే తత్త  
 పుణ్యం చక్రుః కథా మిమామ్॥ హరిః ఓం॥ శ్రీమత్ భాష్య కల్ప  
 సూత్ర మీమాం సేతిహాస పురాణ స్తాత్ర పంచాగ్రశవణాది పారా  
 యణ మవధారయ, యష్కదస్మత్ప్రత్యయగోచరయోః ... ..  
 ఆధ నిషేకాది సంస్కారా న్య్వాఖ్యాన్యాయః ..... విజ్ఞాయజే॥

శ్రీ మద్ధన్వంతర్యంబునవిధి స్సమాప్తా॥

శ్రీ యోనముః  
 శ్రీ ప్రణవాసాయనముః  
 శ్రీ ధన్వంతరి యోనముః

శ్రీ వైవానస భగవచ్చాస్త్రే భృగుప్రోక్తాయాం  
 సంహితాయాం

## అర్చనాధికారే ధన్వంతరి ప్రతిష్ఠావిధిః

ఋషయః ఊచుః

- భగవన్ శాఖితాః పూర్వం క్షీరాబ్ధే ర్మన్ధనే పురా  
 జాతో ధన్వంతరి స్సాక్షాద్విష్ణురేవ సనాతనః 1
- నరాణాం ధర్మకామార్థమోక్షసాధన మియమామ్  
 శరీరయాత్రాస్థిధర్మ మరోగత్వాదిసిద్ధయే 2
- ఉత్పన్నరోగశాన్త్యర్థం భైషజ్యాని చ కల్పయన్  
 వివిధం చోపకర్మాణః ఆస్తే లోకేషు విశ్రుతః 3
- తస్య దేవస్య పూజార్థం ప్రతిష్ఠాది విశేషతః  
 అర్చనా చోత్సవం చైవ విస్తరా ద్వక్తు మర్హసి 4

భృగు రువాచ

- యుష్మాభి శోచితం సర్వం సత్య మేవ మహర్షయః  
 యథావ దభిధాన్యామి సంప్రాప్తం బ్రహ్మణా పురా 5
- పురా దేవాసురేయధే మథిత స్సాగరః కిల  
 తత్ర జాతో మహావిష్ణుర్లోకానుగ్రహకామ్యయా 6
- హాలాహలాదిసర్వేషాం సర్వాన్త్య స్సర్వశక్తియుక్  
 దీర్ఘవీరదోర్దణః కమల్గ్రీవోరుణేక్షణః 7
- శ్యామల స్తరుణ స్సృగీష్వ సర్వాలంకారశోభితః  
 వీరవాసా మహోరసుః స్సమృష్టమణిమణ్డలః 8
- స్నిగ్ధకుశ్చితకేశాన్త శ్చతుర్బాహుః కిరీటవాన్  
 విభ చ్చక్రకామ్బుజే చైవ సుధాకలశ మాషధమ్ 9

- ఊర్విపుణ్డధర శ్రీమః నృపంబుబహుసుత్రానిత  
కార్తికే కృష్ణపక్షే తు త్రయోదశ్యాం శుభే దినే 10
- నక్షత్రే వాయుదేవత్యే సజ్జాతః పరమాద్భుతః  
తస్మా దారోగ్యకామీ యః ప్రతిసాప్య భిషక్సతిమ్ 11
- అర్చయే త్వరయా భక్త్యా సర్వా సూక్ష్మా నవాప్సృతి  
దేవేశ స్వాక్తవిధినా కల్పయే చాలయం సభమ్ 12
- యథావిభవసజ్జాభిః ప్రాకారైః పరివేష్టితమ్  
అథవా దేవదేవస్య వార్షదత్వేన కల్పయేత్ 13
- అతః పరం ప్రవక్ష్యామి తస్య సంస్థానం పరమ్  
ఆసేన మేవ తం కుర్యా ద్విపరీతం న చాచరేత్ 14
- ధ్రువకాతుకసంయుక్త మాత్సవేన సమన్వితమ్  
త్రి షూ త్తరేషు రోహిణ్యాం మాస్తే స్వాత్మాం పుష్కరసా 15
- యజమానస్య జన్మరే ధాపయే త్సుముహూరకే  
తస్మా త్తు దివసా త్పుష్కరమజ్జురా త్వయే తథా 16
- పూర్వోక్తవిధినా విద్వా ససూక్ష్మాహరణం చరేత్  
వాస్తుహోమం తతో సుత్వా ప్రోక్షయే త్పిశ్చగవ్యకైః 17
- అక్షిమోచన ముద్దిశ్య పూర్వాక్షే హోమ మాచరేత్  
క్రమా త్కుర్యా దజ్ఞహోమం మాళిమాలాదికాం స్తథా 18
- కుర్యా చ్చ వైష్ణవై ర్మనై ర్మన్మతేషాం చ పూర్వవత్  
అస్తహోమం తతః కృత్వా ప్రణమే చ్చ దివాకరమ్ 19
- పశ్చిగవ్యాధివాసాదీ న్కుర్యా ద్భిష్టవిశుద్ధయే  
ప్రతిష్ఠాదివసా త్పుష్కరం రాత్రౌ హోమం సమాచరేత్ 20
- భూమియజ్ఞం చ కృత్వా తు పర్యగ్నిం చైవకారయేత్  
పూర్వవ ద్యాగశాలాయాం శయ్యావేదిం ప్రకల్ప్య చ 21

పల్నాసగిరి సుని సునిసాద్య పల్నాసగిరికిం చ కాంయేత్  
హౌసాసనాగిరి మధివా కాంయే గిరి కేచన 22

కుమ్భం సంసాద్య విధినా ధ్యాత్వా చావాహయే జ్ఞతే  
సానశ్వభే ప్రతిష్ఠాప్య దేవం కుమ్భయతం తతః 23

సంసాద్య సప్తకలశైః ప్లోతేన పరిమృజ్య చ  
వస్త్రాదిభి రలంకృత్య శయ్యావేద్యాం నివేశ్య చ 24

భావ్యై శ్శాల్యాదిభి సమ్య గాస్తీర్ణాయాం యథావిధి  
బద్ధ్యా ప్రతిసరం చైవ శాయయే చ్చయనోపరి 25

అతో దేవాదిభి ర్మన్త్రైః తత్ర కార్యం సమాచరేత్  
మహావేద్యాం చ మధ్యే తు విష్ణుం సమ్య కసమాహ్వయేత్ 26

ధన్వంతరిం మహావిష్ణుం సర్వామయహారం తథా  
త్రిలోకనాథ మిత్యేవ దిక్షు ప్రాగాదికం క్రమాత్ 27

ధీప్రదం ధర్మవేత్తార మాయుర్వేదస్వరూపిణమ్  
యజ్ఞాజ్ఞ మితి చావాహ్య చాగ్నేయాది యథాక్రమమ్ 28

ప్రథమావరణం చైవం ద్వితీయావరణం శ్రుణు  
నక్ష మింద్రం చాశ్వినేయా నృతిం చైవ క్రమేణ తు 29

హారీతం భాస్కరం చైవ భారద్వాజం చ కాశ్యపమ్  
తృతీయావరణే చైవ దిగ్దేవా సమ్య గర్చయేత్ 30

ఏవ మేవ విశేషం స్యా దన్య త్సర్వం హరే రివ  
చతుర్దిక్షు చతుర్వేదాధ్యయనం సమ్య గాచరేత్ 31

కల్పసూత్రపురాణాని యథాశక్తి చ శ్రావయేత్  
ప్రథానాగ్నిం పరిస్తీర్య హోతా హోత్రక్రమేణ వై 32

హుత్వా చావాహయే దేవం దక్షిణప్రణిధౌ జలే  
ధన్వంతరిం మహావిష్ణుం సర్వామయహారం తథా 33

- ల్రిహోకనాథ మిత్యేవం చోత్తరప్రణిధౌ తథా  
 దీప్రూపాదీ స్సమావాహ్యా నిర్వా ప్యాజ్యాహుతీ ధ్వునేత్ 34
- తౌరం సమఃపదం భగవ ద్వాసుదేవాయసంయుతమ్  
 ధన్వంతరి చ్చధాఽమృతకలశహస్త ఏవ చ 35
- సర్వామయిహర శ్చ త్రి, లోకనాథ ఇతీర్య చ  
 నిష్ఠపే ఇతి చోద్వా తు స్వాహా వస్తస్య వై మనుః 36
- తన్మస్త్రే నైవ హుత్వా తు శత మష్టోత్తరం హునేత్  
 ధాన్వంతరాదు చోద్వా తు విద్మహేచ తతఃపరమ్ 37
- సుధాహస్తాయ చ బ్రూయా ద్ధీమ హితి వదే త్పున  
 త నోఽవిష్ణు రితిత్యుక్త్వా వదే దస్తే ప్రచోదయాత్ 38
- ఏషా ధాన్వంతరీ ప్రోక్తా గాయత్రీ పాపనాశినీ  
 తతోఽనయా తు గాయత్ర్యా హునే దష్టోత్తరం శతమ్ 39
- యార్వాసామార్గసంభూతవిష్ణుకాంతాభి రేవ తు  
 సమిద్భి శ్చరుణా హోమో మూలే నాష్టోత్తరం శతమ్ 40
- సహస్రా దధికం వాపి కుర్యా దేవ యధావిధి  
 దేవేశ స్యోక్తవిధినా పఞ్చాఽగ్నిషు తథా హునేత్ 41
- నృతై ర్గేయై శ్చ వాద్యై శ్చ రాత్రిశేషం నయే త్క్రమాత్  
 తతఃప్రభాతే ధర్మాత్మా స్నాత్వా తు స్థాపకై స్సహ 42
- శయానం దేవ ముత్థాప్య స్నాపయే త్కలశై శ్చుభైః  
 తత్కాలే యజమాన స్తు వస్త్రాభరణకుండలైః 43
- ఆచార్యం పూజయిత్వా తు గురవే దక్షిణాం దదేత్  
 ఋత్విగ్భి శ్చ యధాకామం శక్తిలోపం నకారయేత్ 44
- అస్తహోమం గురు ర్హుత్వా పఞ్చాఽగ్నిషు యధాక్రమమ్  
 ముహూర్తే సమనుప్రాప్తే రత్నన్యాసం సమాచరేత్ 45



దేవం కుమ్భం సమాదాయ గృహగారం ప్రవిశ్య చ  
యథోక్తే స్థాపయేద్దేవే బిమ్బునాగ్నేర్భూతౌ గురుః 46

కుమ్భా చ్చక్రిం సమాదాయ బిమ్బస్యైవ తు మూర్ధని  
కూర్చే నావాహయే ద్వేనం చతుర్భి ర్మూర్తిభిః క్రమాత్ 47

కౌతుకాదిషు బిమ్బేషు తథై వావాహయేత్క్రమాత్  
నిత్యార్చనావిధానేన నిత్యం సమ్య కసమర్చయేత్ 48

వైష్ణవై ర్విష్ణుసూక్తేన గాయత్ర్యా మూర్తిమిన్ద్రితః  
ద్వాదశాష్టాక్షరాభ్యాం చ చతుర్నామపురస్కరమ్ 49

ఉపచారా న్ప్రకీర్తయేత్ పోడలైవ యథాక్రమమ్  
అనుక్త మత్ర య త్సర్వం హరే రివ సమాచరేత్ 50

పూరోక్తజన్మనత్ర త్రే విశేషార్చన మాచరేత్  
నవాహం వాధ సప్తాహం పంచాహం త్రిదినం తు వా 51

ఏకాహం వాపి కుర్వీత యథాశ క్త్యనుసారతః  
అశక్తోపి దివే ష్వేషు స్నాత్వా దేవం ప్రణమ్య చ 52

అద్భి శ్శుద్ధై స్సుగన్ధై శ్చ కేవలై ర్వాభిషిచ్య  
ద్వాత్రింశద్విగ్రిహై ర్దేవ మర్చయిత్వా విధానతః 53

మహాహవిః ప్రభూతం వా దేవేశాయ నివేదయేత్  
ఉత్సవోక్తేన విధినా చోత్సవం కారయేద్ధరేః 54

ఏవం యః కురుతే భక్త్యా సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే  
అస్తే విమాన మారుహ్య విష్ణోః పద మవాపుయ్యాత్ 55

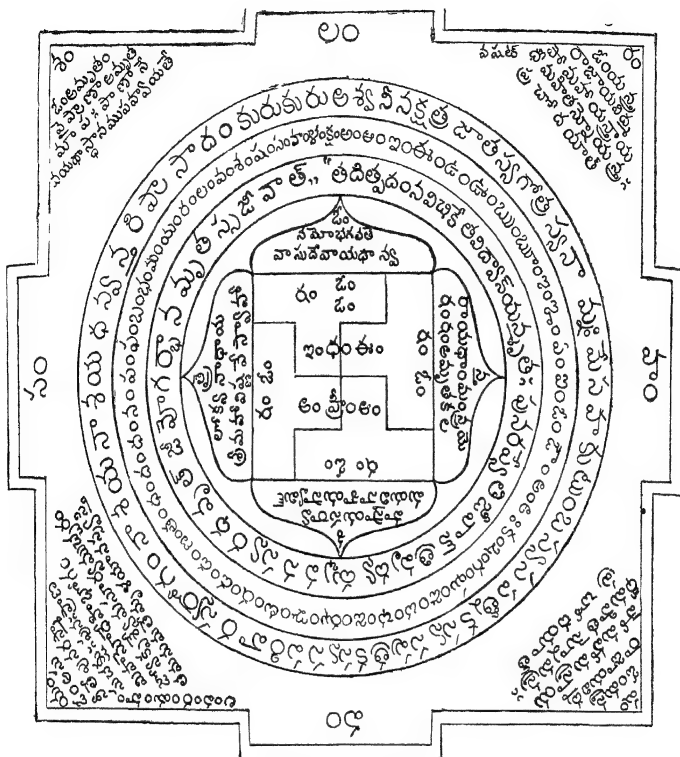
ఇత్యాదీ (శ్రీ)వైఖానసభగవచ్ఛాస్త్రీ భృగుప్రోక్తాయాం  
సంహితాయా మర్చనాధికారే ధన్వంతరిప్రతిష్ఠావిధి

ర్నామ అష్టత్రింశోఽధ్యాయః

హరిః ఓమ్

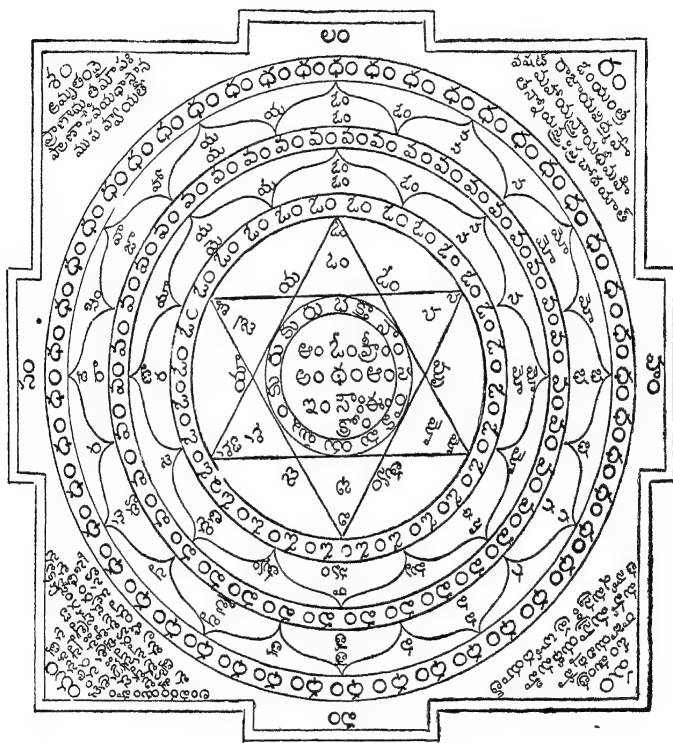
త త్సత్





ప్రకారా నర పూజాయ ప్రసాదే

జం	అం	త్రాం	క్రాం	కం
యం	దం	నం	త్తం	కం
రాం	ధం	మో	త్తం	కం
తం	నం	ధా	త్తం	కం
క్రాం	త్తం	కం	త్తం	కం



సం లం సం లం



ప్రస్తుతమున

శ్రీచివాసాయనము

శ్రీ పంచమము

శ్రీ పంచమము మంత్రరహస్య

శ్రీ ధన్వంతరియన్త్రమున్తోడ్పాడవిధి

శ్లో॥ ధన్వంతరిం మహావిష్ణుం సర్వామయహరం ప్రభుమ్  
భక్తారోగ్య పదం దేవం సందేహం బుధనాయకమ్॥

పార్వత్యువాచ

దేవదేవి మహాదేవ అపమృత్యు భయాపహ  
యద్యస్తి మము తే నాథ కృపాన్త సులభప్రసాదే॥ ౧

ధన్వంతరే శ్చ యన్త్రాణాం మన్తాణాం చ విశేషతః  
ఉద్ధారం బ్రూహి మే దేవ భక్తలోక వశిష్ఠర॥ ౨

ఈశ్వరఉవాచ

శృణు దేవి ప్రవక్ష్యామి యన్త్రాణాం ముత్తమోత్తమమ్  
ధన్వంతరేశ్చ దేవానాం భిషగోఽచ్యుతవాణినః॥ ౩

సాపనేఽత్యస్తసుఖదం సర్వరోగహరం శృణాం  
యన్త్రం తద్దేవ దాస్యామి గోప్యా ద్గోప్యతమం సఖ॥ ౪

ఆదా వృత్తం చ షట్కోణం వృత్తం చాష్టదశం తథా  
వృత్తం ద్వాదశ పల్లం చ వృత్తం భూపుర మాలిఖేతీ॥ ౫

ఆదా ధన్వంతరే ర్భిజం సర్వదేవ మయం శుభమ్  
ధకారం విలిఖే ద్ధీమాన్ పాశాఙ్ముఖ సమన్వితమ్॥ ౬

సాధ్యనామ సమాయుక్తిం షట్కోణే తు షడక్షరం  
ఓం సమో భిషజే చేతి కోణాగ్రే విష్ణవేతి చ॥ ౭

కోణసన్ధా శివానౌతి ప్రణతి ప్రణవాన్వితమ్  
వృత్తమధ్యే లిఖేత్తారం యథామస్త్రీ నిరస్తరమ్॥ ౮

అష్టపదైశ్చ ఘోషాన్తైః ప్రభోధిన్వన్తీ శిష్యభిమ్  
 దత్తాగ్రే వైష్ణవం సన్ధ్య మృత్యుశ్చయ ముదాహృతమ్॥ ౯  
 చంద్రిబిమ్బాననే పృత్త మమృతేన ప్రపూరయేత్  
 ద్వాదశాశే ద్వాదశార్ణం వైద్యరాజస్య సుందరి॥ ౧౦  
 దత్తాగ్రే వాసుదేవస్య నారసింహస్య సంధిషు॥  
 వ్యతం ధన్వన్తరే జైవ పూరయేచ్ఛ విశేషతః॥ ౧౧  
 ఏత ధన్వన్తరే రేవి స్థాపనం యన్త్ర ముత్తమమ్॥  
 యన్త్రాజసహితం రమ్యం సర్వాభిష్టప్రదం శుభమ్॥ ౧౨

### పూజాయన్త్రోద్ధరః

పూజాయన్త్రం ప్రసత్నైశ్చ శ్శబ్దం దేవి మహాత్మని!  
 చన్త్రమణ్డల మాదాతు వహ్నికోణ మతః పరమ్॥ ౧౩  
 వృత్తం తతః పశ్చికోణం వృత్తం పటోకం మేవచ॥  
 వృత్తం చాష్టదశం చైవ వృత్తం ద్వాదశ పర్ణకమ్॥ ౧౪  
 వృత్తం షోడశపర్ణం చ వృత్తమ్ భూపుర మేవచ  
 ఆదా ధన్వన్తరే ర్భిజం సాధ్యనామ క్రియాన్వితమ్ ౧౫  
 పాశమాయాఙ్ముఖా స్థిజాన్ వహ్నితు విలిఖేత్త్రమాత్॥  
 వృత్తం తారేణ సంపూర్య పశ్చికోణే యథాక్రమమ్ ౧౬  
 విష్ణుం చ పురుషం సత్య మచ్యుతం చానిరుద్ధకమ్  
 సన్ధాతు భూతబీజాని చాగ్రే మామకపశ్చకమ్॥ ౧౭  
 అమృతేన తతో వృత్తం పటోకే పణితోత్తమే!  
 గరుడం ఫణిరాజఞ్చ కౌస్తుభం చాచ్యుతం తథా॥ ౨౮  
 అమృతం చ తథా చంద్రిం కోణాగ్రే విష్ణవేతి చ॥  
 కోణసన్ధౌ తు భిషజేత్యేవం సంలేఖ్య వార్వతి॥ ౨౯  
 వృత్తంతు నై నతేయేన పూరయేత్పణితోత్త మే!  
 తతో వ్యవృద్ధశే దేవి విలిఖే ద్దప్తవర్ణకమ్॥ ౩౦

ధర్మచైతన్యవంతులైన సన్మత స్మరణహారిణి || 1  
 దశాగ్రే హాసుదేవస్య హాయిస్య సన్మతమ్ || 2  
 వృత్తంతు మారదీజేన పూరయిత్వా లలం పరమ్ || 3  
 కళాదలేమ చాముణ్డే మన్త మాసుప్య, ల్ లిఖితే || 4  
 వర్ణద్వయ విభాగేన స్వరాశ్రగ్ సన్మతమ్ || 5  
 దశసన్ధా తు సంలేఖ్య నృసంహితే నుష్టమ్, ల్ లిఖమ్ || 6  
 తతో వృత్తం పూరణీయం స్వరసన్ధ్య సన్మతమ్ || 7  
 యన్త్రాజ్ఞ సహితం దేవ సాధితం చ యథావిధి || 8  
 పూజనా ల్లభతే ధర్మాన్ చిరాంతోగ్యం మహాత్మ్యమ్ || 9  
 జరాశమృత్యా నాస్త్వైవ తస్య తన్మయే నయాయినామ్ || 10

### ధారణ యన్త్రోద్ధార:

అస్య ధన్వంతరే ర్యన్త్రం ధారణం శృణు పార్వతి |  
 రేఖాచతుష్టయం సమ్యక్ క్తిర్యసూర్ధ్వం లిఖేద్భుధిః || 1  
 కృత్వానవ పదం తస్మిన్ మధ్యేబీజం క్తిర్యుభమ్ |  
 ప్రాగాది వి లిఖేన్మన్త్ర మష్టవర్ణం దుశాపహమ్ || 2  
 రేఖాగ్రే వి లిఖే చూలాన్ ప్రత్యగ్రం పణ్ణితోత్తమే |  
 పాశమాయాఙ్కుశాన్బీజా నివలిఖేచ్ఛ యథాక్రమమ్ || 3  
 సావణ్ణే రాజితే తామ్రే భూరపత్రేపి వా బుధః |  
 ధారణా త్సుఖ మాపోతి వ్యాధయః ప్రశాంతిహి || 4

### మన్త్రోద్ధార ప్రకార:

ధన్వంతరేశ్వ మన్త్రాణా ముద్ధారం శృణు పార్వతి |  
 పణివం ప్రణతి శ్చాదా భిషజేతి తతఃపరమ్ || 30  
 వడతుర మితి ఖ్యాతం వైద్యరాజస్య సుందరి |  
 ఆదా తు ప్రణవం ప్రోకం ప్రణామం చ తతః పరమ్ || 31



తతో ధన్వంతరే ర్ము బత్సంత్యంతే న యో జయేత్ |  
 ఏల గమ్యతే నేవి సర్వరోగ సివారకమ్ || 3౨  
 ఓం నమః ప్రథమ భోక్త్యా తతో భగవతేతి చ |  
 వైద్యరాజాయ చేత్యంతే ద్వాదశార్ణ ముదాహృతమ్ || 3౩  
 ధన్వంతరిం మహాధీరం సర్వామయ విదారకమ్ |  
 వైద్యరాజం సుధాకుంభాధారణం ప్రణమామ్యహమ్ || 3౪  
 సతదానుష్టుభం మన్త్రం గాయతీం శృణు పార్వతి |

మన్త్రగాయత్రీ ఉద్ధారః

అబ్బుద్భవాయ చేత్యంత్యా విద్యహేతి తతః పరమ్ || 3౫  
 సుధానరాయ చోక్త్యాతు ధీమహీతి చ యోజయేత్ |  
 తన్నో భిష క్త తశోక్త్యా యోజయే చ్చ ప్రచోదయాత్ || 3౬  
 ఏమా ధన్వంతరే రేవి గాయతీ పాపనాశినీ |  
 సతధన్వంతరేః పోక్త ముద్ధారం యన్త్ర మన్త్రయోః || 3౭  
 గోప్యా ద్గోప్యతమం దేవి జరామరణ నాశనమ్ |  
 శిష్యత్వా త్ప్రియనారిత్యా త్తవ చోక్తం మయా సఖే || 3౮  
 ఇతి శ్రీవిష్ణుయామళే మన్త్రరహస్య హరకారి సంవాదే

ధన్వంతరి యన్త్రమన్త్రోద్ధార విధిర్నామ

చతుష్పత్తి రధ్యాయః

హరిః ఓమ్

తత్సత్

ధన్వంతరి యన్త్రోద్ధారః

శ్లో | తారం స్వస్తిక సంయుక్తం తద్భూమి శ్చతురశ్రకమ్  
 మన్త్రవర్ణా న్మనోస్సంఖ్యా నన్తరాళేతు స్తమ్భనమ్ || ౧  
 మృతసంజీవినీమన్త్రం వేష్టనం మాతృకాక్షరైః  
 సాధ్యశ్చైదే సుమాలిఖ్య ధాన్వంతర్యాఖ్య యన్త్రకమ్ || ౨

సంపాత స్పర్శనం వైవ కలశం జలసంయుతం

మహారోగ వినాశాయ యస్త్రా త్రైలోక్యసుందరమ్॥ 3

స్వస్తికం విలిఖ్య తస్మ ధ్యేషు వ్రణవం విన్యస్య తద్బహిశ్చ  
తుష్పత్రం ప్రత్యేకం దధేషు చతుర్దశాక్షర మస్త్రవిలేఖనం కుర్యాత్॥

మస్త్రం యథా

“ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ ధాన్వంతరాయ ధాం  
మస్త్రాయే రం రం అమృతకలశ హస్తాయ సర్వామయ వినాశాయ  
స్వామిక్ త్రైలోక్యనాథాయ శ్రీమహావిష్ణవే స్వాహా॥ ఇతి మహః

యస్త్రా స్వాంతరాతే స్తమ్భన బీజాని చతస్రాలిఖేత్

రం రం రం రం ఇతి తద్బహి శ్చతుర్దశస్య బాహ్యే అస్తరాశం విలిఖ్య  
తస్మి స్తుతసంజీవినీం న్యసేత్. తద్యథా “తదిత్సదం నవచి కేనావిచ్ఛాన్య  
త్పునరప్యేతి జీవాన్ త్రివిద్యు ద్భువనాఽస్యరథః మృతజీవో గర్భేనో  
ఋతవస్స జీవాన్” ద్వితీయే వృత్తే మాతృకా వర్ణపేష్టనం తృతీయే  
వృత్తే సాధ్యనామం తద్యథా సక్షత్ర జాతస్య గోత్రస్య నామ్నః  
మమ సహకుటుంబానాం సర్వామయాన్ నాశయ నాశయ తదుపరి  
పార్థివ మన్దల లేఖనంచ యస్త్రస్య దశాక్షాని యథా తథా లిఖేత్

అధర్వామాయే మృత సంజీవినీ మహా మస్త్రైః

అధర్వవేదే తృతీయకాణ్డే పశ్చిమప్రపారకే ద్వాదశసూక్తే  
ద్వితీయ మస్త్రైః

అస్యశ్రీః సృతసంజీవినీ మహామస్త్రస్య భృగ్వశ్లోరా ఋషయః  
శక్వరీగర్భ జగతీ ఛందః ఆయుర్దధతా శ్రీ మృతసంజీవినీ దేవతా ॥

ఇద్దాగ్ని ఆయుష్యం యక్షునాశనం, త్రిష్టవ్॥ దీర్ఘాయుఃప్రాప్తం

౧, “ముంచామి.....



## అజన్మాసః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ ... ఓం హృదయాయ నమః  
 ఓం ధాన్వంతరాయ ... ఓం శిరసే స్వాహా  
 ఓం అమృతకలశహస్తాయ ... ఓం శిఖాయై వషట్  
 ఓం సర్వామయవినాశాయ ... ఓం కవచాయ హుమ్  
 ఓం స్వామిన్ త్రైలోక్యనాథాయ ... ఓం నేత్రత్రయాయ వౌషట్  
 ఓం శ్రీమహావిష్ణునే స్వాహా ... ఓం అస్త్రాయ ఫట్

## లోకత్రయేణ ఇగ్బన్ధః

## ధ్యానమ్

స్వరరత్నమయం పీఠం తన్మధ్యే ఉప్తదళాముజమ్ |  
 తస్మి నోటిశశాంశాభం సర్వలక్షణ లక్ష్మితమ్ ||  
 నోటి కన్దర్పలావణ్యం నీలభూలతికాలకమ్ |  
 చతుర్భుజం సుందరాంగం యువానం షడ్మలోచనమ్ ||  
 శఙ్ఖచక్రౌషధసుధా కుమ్భేన చ విరాజితమ్ |  
 కిరీటాఽజ్గదహారాద్యై ర్వసమాలా విభూషితమ్ ||  
 పద్మాసనే సమాసీనం కుణ్డలాద్యై రలంకృతమ్ |  
 సర్వామయహరన్దేవం ధన్వంతరి ముపాస్మహే ||

## ల మితపశ్చిపూజా

ఓం లం పృథ్వీతత్వాత్మనే శ్రీధన్వంతరయే నమః గంధం పరి  
 కల్పయామి. ఓం హం ఆకాశత...నే శ్రీధ...మః పుష్పం పరి...మి.  
 ఓం యం వాయు...నే శ్రీధ...మః ధూపం పరి...మి. ఓం రం  
 అగ్నిత...నే శ్రీధ...మః దీపం పరి...మి. ఓం వం అమృత త...నే  
 శ్రీధ...మః అమృతోపహారనివేదనం పరి...మి. ఓం సం సర్వాత్మనే  
 శ్రీధన్వంతరిస్వామినే నమః సర్వోపచార తామూర్బలాదికం సమర్ప  
 యామి

గురుభ్యో నమః పరమగురుభ్యో నమః అస్మద్గురుభ్యో నమః  
 (శ్రీ) ఆచార్యాయ నమః, (శ్రీ) మధ్వస్వస్తి స్వామినే నమః॥ శ్రీధన్వస్తి  
 చరణౌ శరణౌ ప్రపద్యే (మనుర్యధాశ్రీ జపేత్) అస్తే పునః ధ్యానం  
 ల మితి, పచ్చపూజాం చ కుర్యాత్॥

### షడక్షరీ మహామన్తః

అస్యశ్రీ ధన్వస్తి షడక్షరీ మహామన్తస్య భృగుర్భగవాన్పషిః।  
 శక్వరీ ఛందః ధన్వస్తిర్భగవాన్దేవతా ధాం బీజం ధీం శక్తిః ధూం  
 కీలకం ధన్వస్తి ప్రిసాద సిద్ధ్యరే జపే వినియోగః॥

కరన్యాసః

అఙ్గన్యాసః

ఓం ధాం అఙ్గస్తాభ్యాం నమః	ఓం ధాం హృదయాయనమః .
,, ధీం తర్జనీ ,, నమః	,, ధీం శిరసే స్వాహా
,, ధూం మధ్యమా ,, నమః	,, ధూం శిఖాయై వషట్
,, ధైం ఆనామి ,, నమః	,, ధైం కవచాయ హుమ్
,, ధౌం కనిష్ఠికా ,, నమః	,, ధౌం నేత్రత్రయాయ వౌషట్
,, ధః కరతల ,, నమః	,, ధః ఆస్త్రాయ ఫట్

భూర్భువస్సు వరోమితి దిగ్బంధః

ధ్యానం॥ సమామిధ్వస్తి మాది జేవమ్  
 సురా సురైర్వందిత పాదపద్మమ్  
 లోకేజరారుగ్భయ మృత్యునాశమ్  
 దాతారమీశం వివిధౌషధీనామ్॥  
 ల మిత్యాది పంచపూజాం కుర్యాత్।  
 (మనుః) “ఓం నమోభిషజే” యథాశక్తి జపేత్॥

### అష్టాక్షరీ మహామన్తః

అస్యశ్రీ ధన్వస్తి షష్టాక్షరీ మహామన్తస్య భరద్వాజఃపషిః  
 గాయత్రీ ఛందః భగవాన్ధన్వస్తిర్దేవతా ధాం బీజం ధీం శక్తిః ధూం  
 కీలకం ధన్వస్తి ప్రిసాద సిద్ధ్యరే అష్టాక్షరీమహామన్తజపే వినియోగః

కరన్యాసః

అజ్గన్యాసః

ఓం అజుష్టాభ్యాం నమః	ఓం హృదయాయ నమః
నమః తర్జనీ	నమః శిరసే స్వాహా
ధాన్వంతరాయ మధ్యమా	ధాన్వంతరాయ శిఖాయై వషట్
ఓం అనామికా	ఓం కవచాయ హుమ్
నమః కపిష్ఠికా	నమః నేత్రిత్రయాయ వౌషట్
ధాన్వంతరాయ కరతలకరపృష్ఠా	ధాన్వంతరాయ అస్త్రాయ ఫట్

భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః

ధ్యానం || శబ్దాచక్రముపర్యధశ్చ కరయోర్ద్వివ్యవధం దక్షిణే  
వామోర్ద్వ్యకరేణ సమ్భృతసుధాకుప్పం జలూకావళిమ్  
విభ్రాణః కరుణాకర శ్శుభకర స్సర్వామముధ్వంసకః  
క్షీప్రమేష్ఠిదురితంఛిత్తు భగవాన్ధన్వంతరి స్సంతమ్ ||

ల మిత్యాది పంచపూజాం కుర్యాత్

(మనుః) 'ఓం నమో ధాన్వంతరాయ' యథాశక్తి జపేత్

ద్వాదశాక్షరీ మహామంత్రః

అప్యశ్రీ ధన్వంతరి ద్వాదశాక్షరీ మహామంత్రస్య అగస్త్య  
భగవాన్మహిః అనుష్టుప్ ఛందః ధన్వంతరి ర్భగవా న్నారాయణో  
దేవతా ధాం బీజం ధీం శక్తిః ఘాం కీలకం శ్రీ ధన్వంతరి ప్రసాద  
సిద్ధ్యరే జపే వినియోగః ||

క ర న్ యా స ః

అ జ్గ న్ యా స ః

ఓం అజుష్టాభ్యాం	నమః	ఓం భగవతే హృదయాయ నమః
నమః తర్జనీభ్యాం	„	వైద్యరాజాయ శిరసే స్వాహా
భగవతే మధ్యమాభ్యాం	„	ఓం శిఖాయై వషట్
వైద్యరాజాయ అనామికాభ్యాం	„	నమః కవచాయ హుమ్
ఓం కనిష్ఠికాభ్యాం	„	భగవతే నేత్రిత్రయాయ వౌషట్
„ నమః కరతలకరపృష్ఠాభ్యాం	„	వైద్యరాజాయ అస్త్రాయ ఫట్

భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః

ధ్యానమ్॥ అమృతకలశహస్తం వేదవేద్యం సురేశం,  
 సకలభవనవన్ద్యం భక్తిగమ్యం పరేశమ్ ।  
 అఖిలజగదుదారం భక్తరోగాపహరం ।  
 దదృశురమరపూర్వం హృష్యతం దర్శనీయమ్ ॥

ల మిత్యాది పంచపూజాం కుర్యాత్

(మనుః) “ఓంనమోభగవతే వైద్యరాజాయ”

॥ అష్టోత్తరశతమష్టావింశతికం దశామైవా యథాశక్తి జపేత్  
 ‘భక్త్యా ధన్వంతరి మర్చయేత్, నిత్యానుగ్రహో భవతి,  
 జరావమృత్యుమృత్యుంజయతి, చిరాయుస్స కామానవాప్నోతి,  
 య ఏవం వేద ॥

అన్యచ్ఛ

అన్య శ్రీధన్వంతరి మహామన్తస్య అపాస్తరతనః. ఋషిః  
 త్రిప్తవేళస్తః ధన్వంతరి దైవతా ఆం బీజం స్వాహాశక్తిః । నమః కీలకం  
 శ్రీధన్వంతరి ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః॥

ఓం నమో భగవతే

ఓం ఆజుష్మాఖ్యాం నమః

ఓం ధన్వంతరయే

ఓం తర్జునీ ,, నమః

ఓం అమృత కలశ హస్తాయ

ఓం మధ్య ,, నమః

ఓం సర్వామయ వినాశనాయ

ఓం అనా ,, నమః

ఓం త్రిలోక నాథాయ

ఓం కని ,, నమః

ఓం విష్ణవేస్వాహా

ఓం కరణ ,, నమః

ఏవంహృదయాది న్యాసః

భూర్భువస్సువ రోమితి దిగ్బన్ధః

ల మితి పంచపూజాం కుర్యాత్

ధ్యానమ్

శంఖం చక్రం జలూకా న్దధదమృతఘటం చారుదోర్భిశ్చతుర్భిః ।  
 సూక్ష్మస్వచ్ఛాతిహృద్యాంశుకపరివిలసన్మాళిమహాభిజనేత్రమ్ ।  
 కాలామోఘోభోజ్వలాంశుకటితటి విలసచ్ఛారుషీ తామభిరాధ్యమ్ ।  
 వందే ధన్వంతరిం తం నిఖిల గణవన ప్రౌఢ దావాగ్ని లీలమ్ ॥-

(మన 2) “ఓంనమో భగవతే ధన్వంతరయే అమృతకలశ  
హస్తాయ సర్వామయ వినాశనాయ త్రిలోకనాథాయ విష్ణవే స్వాహా॥”

గాయత్రి

విష్ణవతారాయ విగ్రహే | అమృతకలశహస్తాయ ధీమహి  
తనో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ||

అస్యచ్చ

అబ్బుద్భవాయ విష్ణుహే సుధాధరాయ ధీమహి తనోభిష  
క్ప్రచోదయాత్ ||

శ్రీ ధన్వంతరి చార్ణిర్

. అంతకోటి బ్రహ్మాండామలాధారమ్, నిఖిల సురాసుర సమో  
హన సుందరాకారమ్, పజ్జివై డూర్య గోమేధక పువ్యరాగ మరకత  
మాణిక్యాది దివ్యరత్నఖచిత దివ్యాభరణభూషితమ్, విషధవణి ఖచిత  
కణ్డల దేవీప్యమానకపాలయుగళమ్, నిటలతటభాసమాన సులలిత  
కస్తూరీతిలకమ్, అధరకిసలయాంత్రః ప్రిసృమర ధవళతరపన్నకుట్రుల నిభర  
దనపాలిరోచిస్సుచిత సత్వతత్వమ్, కాస్తుభమణిభూషిత విశాలవక్షః  
సలిమ్, బాహుచతుష్టయాఽవలమృత శ్లఘచక్ర సుధామృద్భిద్యౌషధమ్,  
ఆశ్రితభక్తలోక సదారోగ్యప్రేమఖ నిఖిలసంక్షత్సన్ధానచణ చరణతల  
సమాకలిత జలూకాభయమ్, ధృతవీత కాశేయవాససమ్, నిర్ధూత  
భక్తలోక మహాపదస్థతమసమ్, శరచ్ఛన్ద్ర చన్ద్రికా ధవళతరదివ్య  
యజ్ఞోపవీతినమ్, తులసీపారిజాతాది నవ్యసౌగంధితవనమాలా విరాజిత  
దివ్యదేహమ్, సుందరకమ్బుగీవం, భగవదేకవింశత్యవతారాఽన్తర్గత  
దివ్యాఽవతారమ్, లోకధాతారమ్, గదార్జునతభక్త వరప్రదాతా  
రమ్, శ్రీ మద్ధన్వంతరిం ముహు ర్ముహు రుపాస్మహే, ||—

శ్లో॥ ఆయుర్వేదార్థసారం నిఖిలమునిజన స్తోమభూత్యై విప్రుణ్యన్ |  
భూయః పద్మాసనాద్వై రురుతరవచసా సంస్తుత స్తోవతా నః  
ప్రేయాన్ క్షీరాద్ధిజాయా స్సురతరుమణి ధేన్వాత్మనైశోభివేద్యో  
భక్తేభ్యో దాతు మీష్టే భువి శ మిహగదాపాయతః సంస్మృతోయః॥



శ్రీ నివాసాచార్యుః

శ్రీ ధన్వంతరయేనమః

శ్రీమధన్వంత ర్యష్టావింశ త్యుత్తర శతనామ స్తోత్రమ్ ఓం  
శ్రీమధన్వంత ర్యష్టావింశ త్యుత్తర శతనామ స్తోత్ర మహామన్తస్య,  
కశ్య పాత్రీ భరద్వాజా ఋషయః, అనుష్టుప్ ఛందః, శ్రీమధన్వంతరి  
ర్భగవా నేవతా, ధాం బీజం, ధీం శక్తిః, ధూం కీలకమ్, శ్రీమధన్వ  
న్వంతరి ప్రసాద సిద్ధ్యర్థే శ్రీమధన్వన్త ర్యష్టావింశ త్యుత్తర శతనామ  
స్తోత్ర పారాయణే వినియోగః,

ధా మిత్యాది కర హృదయాది న్యాసః

ధాం - అంగుష్ఠాభ్యాం నమః	ధాం - హృదయాయ నమః
ధీం - తర్జనీభ్యాం ,,	ధీం - శిరసే స్వాహా
ధూం - మధ్యమాభ్యాం ,,	ధూం - శిఖాయై వషట్
ధైం - అనామికాభ్యాం ,,	ధైం - కవచాయ హుమ్
ధౌం - కనిష్ఠికాభ్యాం ,,	ధౌం - నేత్రత్రయాయ వౌషట్
ధః - కరతలకరపృష్ఠాభ్యాం ,,	ధః - అస్త్రాయ ఫట్

భూర్భువస్సువరో మితి దిగ్బంధః

ధ్యానమ్

“పద్దేహం వైద్యరాజం వనధిభవవరంవారిజాఽయోశజాతమ్॥  
శజం చక్రం చ దోర్భి ర్దధత మభయదం సౌధకుమ్భం జలూకమ్॥  
పద్మే పద్మాసనస్థం సతముని సహితం సర్వగీర్వాణవన్ద్యమ్॥  
గ్రైవేయాఽమూల్య కర్ణాభరణ మణిగణై ర్మణ్డితం తం మహాన్తమ్”॥

ధన్వన్తరే నమ స్తుభ్య మమ్నో నిధి భవాయ తే|

అచ్యుతాయాఽమృ తాయాఽది మహ్యంతర హితా యచ॥౧

అమృతార్ణవ సంభూతాయాఽమృతో త్పాద పేతవే|

అనంతాయాఽనిరుద్ధాయాఽగదంకారాయ తే నమః॥ ౨

ఆదివైద్యాయ చా ఽనంద పుర్ణాయా ఽనంద రూపిణే|

ఆయుర్వేదో ధార కాయాఽపరాయా ఽఽఞ్చార్య రూపిణే॥ ౩

ఆయుర్దాయ తథా లోగ్య దాతే చా నంద దాయినే |  
 ఇన్ది రేశాంశ జాతాయ ఇహా ముత్ర ప్రదాయినే || ౪  
 ఇజ్జితా కార విజ్ఞాయ ఈక్షణాప హృతార్తయే |  
 ఈషణత్రయ శూన్యాయ ఈశ్వరాయ నమో నమః || ౫  
 ఉదధి ప్రభావాయో త్కితాసురామో త్తమాయ చ |  
 ఉత్తేజిత సురామో ర్గ్య రేతన్కాయా రదాయినే || ౬  
 ఏణాన్కు సదృశాన్యాయ ఏధి తాన్నంద రూపిణే |  
 ఐహికా ముష్మిక ఫల ప్రదాయై శ్వర్య శాలినే || ౭  
 ఐణాన నాయ చ నమ ఐశ్వర్య ఫల దాయినే |  
 ఓంకార రూపిణే చాపి చౌజః పూర్ణాయ చౌజసే || ౮  
 ఔఫేయ గణ వన్ద్యాయ ఔషధ జ్ఞాయ తే నమః |  
 కస్తర్పకోటి రూపాయ కరుణా నిధయే నమః || ౯  
 నమః కామ జితే కామ దుష్టే కాన్తాయ తే నమః |  
 కవయే కవి రాజాయ కాయ సంసిద్ధి దాయినే || ౧౦  
 కశ్యపాద్యర్పి తాయాన్స్తు క్షయాద్యార్పి నివారిణే ||  
 ఖగేశ్వర విహారాయ ఖన్నా నంద ప్రదాయినే || ౧౧  
 గదాగ్రజాయ గాంధర్వ నిపుణాయ చ తే నమః |  
 గదాహస్త్రే నమ స్తుభ్యం గౌత మాన్రప్యాయతేనమః || ౧౨  
 గుహ్యకేశ్వర సేవ్యాయ గురవే గుణశాలినే |  
 ఘూర్ణాన్ ర్ణవోద్భ వాయాన్తు ఘృతినీ ఘృతుకాయచ || ౧౩  
 చతుర్భుజై ర్జలూకాన్ రి శఙ్ఖపీయూష ధారిణే |  
 చతుర్ముఖ ముఖాన్జాత పూతా యుర్వేద వేదినే || ౧౪  
 చ్యవనా న్థత మిస్రాన్ప హరణాన్రక్ ప్రభాయతే |  
 చరకాన్ది మహాయోగి ధ్యేయ పాదాన్ముజాయచ || ౧౫  
 చాతుర్వర్ణ్య సమాన్రధ్య చరణాయ నమోనమః |  
 చతుర్దగ్ధ బలాయైవ చతుష్పతి కలావిదే || ౧౬  
 చతుర్వింశతి రూపాయ జగద్వన్ద్యాయ తే నమః |  
 జగజ్జీవాతవే చాన్తు జయినే జ్వర హారిణే || ౧౭

- తపస్వినే నమస్తాప హృతే తిష్య హరాయచ ।  
 త్రిదోషజ్ఞాయ చ నమస్త్రీ కాలజ్ఞాయ తేనమః ॥ ౧౮
- త్సత్త తాణాయ చ నమో తంత్ర తత్త్వవిదే నమః ।  
 దస్రాభి ధాయ దక్షాయ దాశార్ణాయ చ తే నమః ॥ ౧౯
- ధన్యాయ తే నమస్తేస్తు శ్రీ ధన్వంతరయేనమః ।  
 ధౌమ్యాది ముని వంద్యాయ ధాతు భేద విదేనమః ॥ ౨౦
- ధన ధన్య ప్రదాయాస్తు ధనదార్ఢ్యాయ తే నమః ।  
 నారాయణాయ చ నమో నతత్రాతే చ తే నమః ॥ ౨౧
- నీలాభి నిభ దేహాయ నిర్వాణ ఫల దాయినే ।  
 పరమేశాయ పుణ్యాయ పరాయ పరమాత్మనే ॥ ౨౨
- ఫణి తల్పాయ చ నమో ఫాల నేత్రాయ తే నమః ।  
 బర్హి రుక్మభేష్ట వైద్యాయ భిషజే భేష జాయచ ॥ ౨౩
- మత్స్యైది దశ రూపాయ యజ్ఞాయ రస వేదినే ।  
 లోకోపద్యవ కృద్ధ్వోర వ్యాధి లోకో హరాయతే ॥ ౨౪
- వాసవాది సురాధీశ సేవితాయ వివస్వతే ।  
 వాజీకరణ కృద్దివ్య వనౌషధి విదేనమః ॥ ౨౫
- వాల ఖల్వాది మహానీన్ద్ర వందితాయ నమోనమః ।  
 క్షీశ్వరాయ వైద్యాయ విష్ణవే వ్యాసరూపిణే ॥ ౨౬
- వృషాయ శఙ్ఖహస్తాయ వద్మణైశ్వర్య శాలినే  
 సునీతి వరదాయాస్తు సుకన్య హితకారిణే ॥ ౨౭
- సుప్రకాశేష్ట దాతేచ సనకాది స్వరూపిణే ।  
 సురాసుర నరేంద్రోరగేంద్ర సేవ్యాంఘ్రిపాయచ ॥ ౨౮
- హిరణ్యగర్భ కైలాసవాస మావాస రూపిణే ।  
 హయగ్రీవా వతారాయ హంసాయ చ నమోనమః ॥ ౨౯
- నమోనమో నమస్తేస్తు నమస్తేస్తు నమోనమః ।  
 భర్తారం చాపిహర్తారం భిషజాశ్చ రుజాంతథా ॥ ౩౦
- ధన్వంతరిం హరిం శౌరిం వ్రణమామి ముహుర్ముహుః ॥  
 అష్టావింశ త్యుత్తరంచ నామ్నాం ధన్వంతరే శ్మతమ్ ॥ ౩౧

సానో దానో జపారమ్భే చై కాదశ్యాం గరోర్దిశే ||  
 జయంత్యాం యుఘరే తనత్వం సర్వత్ర విజయీభవేత్ || 32  
 ఋతౌ శరది వాసంతే యమ దంష్ట్రాసువా 2నిశమ్ |  
 మారీ జ్వర మశూచ్ఛాదా సప్రాప్తే దేశ విప్లవే || 33  
 యః పరే ద్భక్తిమాన్ధిమాన్ లభతే తత్ర నాచ్ఛుభమ్ |  
 శతాయుష్యం సదా రోగ్యం మహాభాగ్యం చవిందతే || 34  
 ఇహలోకే బహువిధాన్ భుక్త్వా భోగా న్నతిః పరం |  
 పరమం పద మాప్నోతి ప్రసాదాచ్ఛ భిషజ్శ్రేణేః || 35  
 ఇతి విబుధవిధేయః పద్మనా భాభిధేయః  
 వర విఖనన సూత్రో గౌత మాభిఖ్య గోత్రః  
 సుర భిష గభి వాదేస్సూరిబృన్దానుకూలాం  
 కృతి మతనుత చైనాం కృష్ణవేణీ తటస్థః

ఇతి శ్రీమద్ధన్వంతర్య ప్తావింశ త్యుత్తర శత  
 నామ స్తోత్రమ్ సంపూర్ణమ్ ||

శ్రీః

శ్రీ యోగముః

శ్రీమ ద్ధన్వంత ర్యప్తావింశ త్యుత్తర శతనామావళిః

ఓం అమోఘానిధిభవాయ నమః	ఓం అగదజ్జ్వరాయ నమః
,, అచ్యుతాయ నమః	,, ఆదివైద్యాయ నమః ౧౦
,, అమృతాయ నమః	,, ఆనందపూర్ణాయ నమః
,, ఆదిమధ్యాంతరహితాయనమః	,, ఆనందరూపిణే నమః
,, అమృతార్ణవసంభూతాయ నమః	,, ఆయుర్వేదోద్ధారకాయ నమః
	,, ఆపరాయ నమః
,, అమృతోత్పాతహేతవే నమః	,, ఆచార్యరూపిణే నమః
,, అనంతాయ నమః	,, ఆయుర్దదాయ నమః
,, అనిరుద్ధాయ నమః	,, ఆరోగ్యదాత్రే నమః

ఓం ఆనందదాయినే నమః

,, ఇంద్రేశాంశజాతాయ నమః

,, ఇహముత్రప్రదాయినేనమః

,, ఇక్షితాకారజ్ఞాయ నమః

,, ఈక్షణాపహృతార్తయేనమః

,, ఈషణత్రయశూన్యాయనమః

,, ఈశ్వరాయ నమః

,, ఉదధిప్రభవాయ నమః

,, ఉక్తితాసురాయ నమః

,, ఉత్తమాయ నమః

,, ఉత్తేజితసురాయ నమః

,, ఉర్ధ్వరేతస్కాయ నమః

ఉర్జదాయినే నమః 30

,, ఏకాంకసదృశాన్యాయ నమః

,, ఏధితానందరూపిణే నమః

,, ఏహికాముష్టికఫలప్రదాయ

నమః

ఓం ఐశ్వర్యశాలినే నమః

,, ఐకాసనాయ నమః

,, ఐశ్వర్యఫలదాయినే నమః

,, ఓంకారరూపిణే నమః

,, ఓజఃపూర్ణాయ నమః

,, ఓజసే నమః

,, ఔషేయగణవంద్యాయనమః

,, ఔషధజ్ఞాయ నమః

,, కందర్పకోటిరూపాయ నమః

,, కరుణానిధయే నమః

,, కామజితే నమః

ఓం కామదుఃఖసమః

,, కాన్తాయ నమః

,, కవయేనమః

,, కవిరాజాయ నమః

,, కాయసంసిద్ధిదాయినే నమః

,, కస్యపాద్యర్చితాయ నమః 40

,, క్షయాద్యాత్రి నివారిణేనమః

,, ఖగేశ్వరవిహారాయ నమః

,, ఖనానందప్రదాయినే నమః

,, గదాగ్రజాయ నమః

,, గాన్ధర్వనిపుణాయ నమః

,, గదాహస్తే నమః

,, గౌతమాంశ్చాయ నమః

,, గుహ్యకేశ్వరసేవ్యాయ నమః

,, గురవే నమః

,, గుణశాలినే నమః 50

,, ఘూర్ణాంశ్చైర్వోద్భవాయ నమః

,, ఘాతినీఘాతుకాయ నమః

,, చతుర్భుజైర్లూకారిశజ్ఞీయూ

షధారిణే నమః

,, చతుర్ముఖముఖాబ్జతపూతా

యర్చేద వేదినే నమః

,, చ్యవనాంశ్చ తమిసాంశ్చ హర

ణాంశ్చప్రభాయ నమః

,, చరకాది మహాయోగిధ్యేయ

పాదామృజాయ నమః .

,, చాతుర్వర్ణ్య సమారాధ్య చర

ణాయ నమః

ఓం చతుర్జ బలాయ నమః

,, చతుష్ష కలావిదే నమః

,, చతుర్వింశతిరూపాయ నమః ౭౦

,, జగద్వన్ద్యాయ నమః

,, జరామరణ నాశాయ నమః

,, జంభభేదీష్టదాయ నమః

,, జగజ్జీవాతవే నమః

,, జయినే నమః

,, జ్వరహరిణే నమః

,, తపస్వినే నమః

,, తాపహృతే నమః

,, తిష్ఠహరాయ నమః

,, త్రిదోషజ్ఞాయ నమః ౮౦

,, త్రికాలజ్ఞాయ నమః

,, త్రస్త్రాణాయ నమః

,, తన్త్రతత్వవిదే నమః

,, దస్తాభిధాయ నమః

,, దక్షాయ నమః

,, దాశార్హాయ నమః

,, ధన్యాయ నమః

,, ధన్వంతరయే నమః

ఓం ధౌమ్యాది మునినన్ద్యాయ నమః

,, ధాతుభేదవిదే నమః ౯౦

,, ధనధాన్యప్రదాయ నమః

,, ధనదార్పణాయ నమః

,, నారాయణాయ నమః

,, సత్రతాతే నమః

ఓం నీలాఢ నిభదేహాయ నమః

,, నిర్మాణఫలదాయినే నమః

,, పరమేశాయ నమః

,, పుణ్యాయ నమః

,, పరాయ నమః

,, పరశూక్తచే నమః ౧౦౦

,, సుతీతల్యాయ నమః

,, శాలనేత్రాయ నమః

,, బర్హిర్యుతేష్టవైద్యాయ నమః

,, భిషజే నమః

,, భేషజాయ నమః

,, మత్స్యది క్షరరూపాయ నమః

,, యజ్ఞాయ నమః

,, రసవేదినే నమః

,, లోకో పద్రవ కృద్ధోర వ్యాధి

లోక హరాయ నమః

,, వాసవాది సురాధిశ సేవి

తాయ నమః ౧౧౦

,, వివస్వతే నమః

,, వాజీకరణకృద్వివస్వనౌషధి

విదే నమః

,, వాలఖిల్యాది మానీంద్ర వంది

తాయ నమః

,, విశ్వేశ్వరాయ నమః

,, వైద్యాయ నమః

,, విష్ణవే నమః

,, వ్యాసరూపిణే నమః

,, వృషాయ నమః

- ॥ శజహస్తాయ నమః ॥ సురాసుర సరేన్ద్రోరగేంద్ర  
 ॥ షడ్మణైశ్వర్యశాలినేనమః ॥ ౧౨౦ ॥ సేవ్యాంఘ్రిపాయ నమః  
 ॥ సునీతి వరదాయ నమః ॥ హిరణ్యగర్భ కైలాస వాస  
 ॥ సుకన్యా హితకారిణే నమః ॥ మాయగ్రీవానతారాయనమః  
 ॥ సుప్రకాశేష్టదాత్రే నమః ॥ హంసాయ నమః ॥ ౧౨౧ ॥  
 ॥ సనకాది స్వరూపిణే నమః ॥ శ్రీధన్వంతరి స్వామినే నమః

శ్రీ

మంగళాశాసనశ్లోకములు

- శ్లో॥ దుగ్ధాబ్ధి గర్భ కల్లోల రంగ స్మంగళ మూర్తయే  
 కకుభస్త పరివ్యాప్త కీర్తయేతే స్తుమంగళమ్॥ ౧  
 క్షీరవారాసి జాతాయ గీర్వాణార్తి హరాయతే  
 ఆంగీరసా ద్యర్చితాయ గదంకారాయ మంగళమ్॥ ౨  
 ముగ్ధాపాజ ప్రపాతేన స్తబ్ధ దానవ పాలయే  
 గీర్వాణ దత్త పీయూషపాణయే తే స్తు మంగళమ్॥ ౩  
 చరాచరాద్గీ నాశాయ చరకాది సుతాఙ్గయే  
 నత దుశ్శ్చవ నోర్వీశ చ్యవనాయా స్తు మంగళమ్॥ ౪  
 గురవే భీషజాం కల్పతరవే ఋషేదినే  
 కరిరాజాద్గీతాయాస్తు కవి రాజాయ మంగళమ్॥ ౫  
 నదా త్వత్పాద పంకేజ సపర్యా సక్త చేతసాం  
 భక్తానాంహృదయాంభోజభాస్వరాయా స్తు మంగళమ్॥ ౬  
 కారుణ్య రస పూర్ణాయ కాలానల హరాయతే  
 ధన్వంతర్యా ఖ్యదేవాయ దక్షసేవ్యాయ మంగళమ్॥ ౭  
 మంగళం వైద్యరాజాయ మూర్తాంఘ్న శత తేజసే  
 మస్మంగళ ప్రదాయా స్తు మంగళం జయ మంగళమ్॥ ౮  
 గౌతమాన్వయ జాతేన చలమాచార్య సూనునా  
 అనంత పద్మ నాభేనకృతం శ్రీమంగళాష్టకమ్॥ ౯

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీయైనమః

శ్రీనివాస సరబ్రహ్మణే నమః

—॥శ్రీమద్ధన్వంతరి సహస్రీ నామ స్తోత్రమ్॥—

ధ్యానమ్

శ్లో॥ శ్రీవత్సాజ్యం లలిత మధుగాకార మానంద మూర్తిం  
మేఘశ్యామం సకల భువనా ధార మాద్యంత శూన్యమ్,  
పుల్లామోభిజ స్థిత మభయదం భర్తాచేలం దయాళుం  
వందే ధన్వంతరి మహా మహాత్మజే త్షణోద్భాసనూమ్॥ —

సశశ్చక్రం ససుధా లసద్భటం  
సభషజం రత్నకిరీట కుండలమ్,  
సకౌస్తుభో రఘుల హార సజ్జాయం  
నమామి ధన్వంతరి మముజే త్షణమ్॥—

ఉపాస్మహే మహావిష్ణుం ధన్వంతరి మజం ప్రభుమ్,  
నిగమాగమ వేదాంత గోచరం త్రిజగద్గురుమ్॥—

హరిఃటమ్॥శ్లో॥—శ్రీమా ధన్వంతరి దేవ స్సర్వలోకైక వందితః  
సర్వాశ్చర్య మయః కామరూపీ పరబలార్దనః॥— ౧

నిత్య సుర్వేశ్వర సుత్య సుత్య నిష్ఠః పరాత్పరః  
చతుర్భుజః ప్రసన్నాత్మా సర్వవిఘ్న నివారకః॥ ౨

కామదః కరుణా సింహ కమలా కాముకః పరః  
పురుష్టుతః పుణ్యక్షేత్రః ప్రఫుల్లాబ దళేక్షణః॥ ౩

భవదుఃఖ భయధ్వంసీ భగవాన్భక్త వత్సలః  
నీల నీరద సజ్కాశః కలిదోష నివారకః॥ ౪

సర్వ శక్తిమయో నస్త సుర్వసాక్షీ తమోహరః  
సర్వజ్ఞ సుర్వదత్తైవ సత్యవాక్య త్యవిగ్రహః॥— ౫

శిషివిష్ణుః పరస్థామ శ్వాంతో దార సునాతనః  
కల్యాణ గుణ పాథోధిః ప్రసన్న వదనేక్షణః ౬



- ఊరాధ్యక్ష సమన్విత శ్శబ్దచక్ర ధరోఽన్యాయః  
 సుధా ప్రపశ్య భైషజ్య కరః కల్యాణ కారకః 2  
 హేమూఽరవిన్ద వీగళః కామధు గ్భక్త పాలకః  
 సనకాది మహాయోగీ వన్దితాఽప్ట్టి సరోరుహః ౩  
 దేవ దేవో జగన్నాథ స్సర్వామయ కులాఽస్తకః  
 ప్రాణవః ప్రాణరూపశ్చ ప్రణతార్తి హరోఽచ్యుతః ౪  
 సియోవ దేశక శ్రీద శ్రీమయ శ్రీ నికేతనః  
 ఆయుర్వేద పవక్తాచ శ్రుతిమాళి స్థితోహరిః ॥ ౧౦  
 కర్తా కారయితాచైవ కార్య కారణ రూపవాన్  
 సర్వ జీవేశ్వరో జిహ్వుః వజ్రచ్చ పూహాత్మ కోఽభవః ॥ ౧౧  
 అమూయ సూచకో విద్వా స్సహస్రాక్ష స్సహస్రపాత్  
 సహస్ర మస్తకశ్చైవ సర్వార్థ సర్వ సాధకః ॥ ౧౨  
 వేద వేదాజ్ఞ రూపీచ సర్వకర్మ ఫలప్రదః  
 పావనః పాప సంహర్తా వాత్సల్యైక విభూషణః ॥ ౧౩  
 జగత్తేమం కరశ్శుద్ధః పూరేనుః సద్భూతాననః  
 లోకాతీతః పుణ్యక్షేరి లోకనాథోఽర్థి కల్పకః ౧౪  
 మధుకైటభ సంహర్తా మానసీయః ప్రతాపవాన్  
 సూర్యమణ్డల మధ్యస్థ శ్చంద్రమణ్డల సంస్థితః ॥ ౧౫  
 వహ్నిమణ్డల సజ్జ్వరీ వాయుమణ్డల మధ్యగః  
 విద్యున్మణ్డల మధ్యస్థ ప్రైగుణ ప్రైగుణాత్మకః ౧౬  
 అనాది మధ్య నిధనో హ్యర్చారూప ప్రైవిక్రమః  
 కుక్షిస్థ సర్వబ్రహ్మాణ్డః కోటిసూర్య ప్రభాయుతః ॥ ౧౭  
 అనన్త వీశ శాన్తైస్సం స్థాయమానో జగత్ప్రియః  
 సర్వాత్మా సర్వగ శ్చైవ సర్వసిద్ధి ప్రదాయకః ॥ ౧౮  
 అమృతార్ణవ పర్యజ్కుః పురాణ పురుషశ్శుచిః  
 క్రతుభు క్రతురూపో వై విష్వక్సేనో జనార్దనః ॥ ౧౯

- భోగిన్ద్ర భోగమాణిక్య దీపితాజ్ఞో దరస్మితః  
శరణాగత రద్దైక దీప్తాబద్ధ స్సురోత్తమః॥ ౨౦
- అవ్యక్తో న్యక్త రూపశ్చ సర్వకర్మ సలాత్మకః  
చిద్రోద్ధ్వ పుణ్ణ సంశోభితాననాఙ్గా ప్రయఃనదః॥ — ౨౧
- మీనాకృతి సస్మిమ కాఖ్యుద్దేతేయ వ్రాభిభాన  
మథానాఽద్రి ధరశ్చేషీ కమర క్రొడ చూపవాక్॥ ౨౨
- హిరణ్యాఽయోఽసుహర్తాచ నాంసింహ శ్చివేర్యవాక్,  
జటామణ్డల నిర్భిన్న వియచ్ఛర పయోధరః॥ ౨౩
- దైతేయ సాధ్వసాకారో హిరణ్యక సిషూదనః  
ప్రహ్లాద పాలకశ్చైవ దక్షో ధర్మ వియత్తమః॥ ౨౪
- బలి సర్వస్వహారీచ భృగువంశో త్తమఃకృతీ  
రాజవంశ ఘటాసింహః కార్తవీర్య మదాన్తకః॥ ౨౫
- విశ్వామిత్రాఽనుయాయీచ విదేహానంద దాయకః  
పుంసాం మోహనరూపశ్చ వీరలోక భయజ్కరః॥ ౨౬
- అభీష్ట సుఖదాతాచ రామో భక్తి మనోరమ  
కల్పద్రువన సఖ్యూరీ రత్న సింహాసన స్థితః॥ ౨౭
- వసిష్ఠ వామదేవాది మున్యర్చిత పదాఽమృజః  
అయోధ్యాధి పతిశ్చైవ ధన్వరఘు కులోత్తమః॥ ౨౮
- జ్ఞాన విజ్ఞాన హేతుశ్చ ప్రజ్ఞా రూప స్సుభోగభాక్  
రామభద్రశ్చ రాజేంద్రో జానకీ ప్రాణవల్లభః॥ ౨౯
- ఖర దానవ విధ్వంసీ జితక్రోధో దృఢవ్రతః  
అసూయా రహితః కౌసలేయో ధర్మపరాయణః॥ — ౩౦
- విపులాఽంసో మహాతేజా స్సుప్రతాప స్సుకీర్తిమాన్.  
సుభగ స్సుందరశ్చైవ సునాసీ రాఽభివన్దితః॥ ౩౧
- లోకాత్మా లోకకృచ్చైవ లోకేశో లోకభావనః  
సర్వసాధన సమ్మన్న సర్వపావన పావనః॥ ౩౨

- సర్వగోస్తాచ కోదణ్డో సుగ్రీవ వ్రాణ రక్షకః  
అకల్మషో నివృత్తాత్మా ధీరోఽత్య సుసీర్వవాక్ || 33
- అనన్త దృష్టిః కల్యాణ ప్రకృతి స్సర్వ కామదః  
గుణశ్రేష్ఠోఽభివన్దితృ వీతరాగో జనేశ్వరః 34
- మహాప్రభావ సుఖద స్సత్యవాదీచ విశ్వకృత్  
బుధ చూడామణిః కర్తా కారణ బ్రహ్మవర్ధనః 35
- రక్షితర్షి క్రతుశ్చైవ మూర్తీచ వధకోవిదః  
విరాధ వ్రాణహరీచ దమోయ దుస్వప్న నాశనః || 36
- మణి కవచీ శఙ్ఖ చక్రీఖడ్గీచ సర్వజిత్  
జహాయు రోక్షిణిదాయీచ సహిష్ణు ర్వేద శాస్త్రపితృ 37
- మహాశాన్తి ర్విశ్వయోని స్థానశ్శత్రు ప్రమాదకః  
గుణాముధి రజేయశ్చ సర్వభూత హితేరతః 38
- ఉపేంద్రశ్చ ధనుర్వేద వేత్తా జామబవ దాశితః  
కృత సుగ్రీవ సఖ్యశ్చ శరణాగత వత్సలః || 39
- వాలి ప్రమధనో మస్త్రీ రోగహర్తా మహాప్రభుః  
పదాఽఙ్గుళి సఖోత్త్రిప్త దైత్యకంఠా శవవచ || 40
- హనుమ ద్వత్సలో ధుర్యో సద్గతి ర్లక్షణాఽగ్రజః  
మనోవేగ సమాయక్తః పూర్ణశ్చ పురుషర్షభః 41
- సురలోక హితారమ్భః కౌసల్యా నన్త వర్ధనః  
భక్తాఽనుకూల పరద సాధుశీలః ప్రమోదవాన్ || 42
- విభీషణ త్రాసహర్తా నేతుబన్ధన పణితః  
కుమ్భకర్ణ ప్రభేత్తాచ రావణ వ్రాణ హరకః || 43
- దివ్యాయధ ధరోవన్యో గభీరాత్మా ప్రజాగరః  
శబ్దాతిగః కోమలాఽఙ్గు శ్చాత్మయోని ర్జితేంద్రియః || 44
- నిరాకూశ్చ నిర్రేపో వివిక్త శ్శృతి వన్దితః  
యుగ సంవత్సర శ్చర్తు రాతనః పక్షోఽయనాత్మకః || 45

- దివసః ప్రహరశ్చైవ రాకారూపీచ భానుమాన్  
సివీవాల్యాత్మకశ్చైవ దర్శోఽనుమతిరూపకః ॥ ౪౬
- కుహూరూపీచ భర్తౌవై కలాకాష్ఠాది రూపభృత్  
శార్లపాణి రుడాకేశ శ్చాఽహుల్యాశాపమోక్షదః ॥ ౪౭
- తాటకా ప్రాణహస్తాచ సుబాహు సధదీక్షితః  
నీలకణ్ఠ ధనుర్ధ్వంసీ సీతాచిత్రావహరకః ॥ ౪౮
- భార్గవస్త్రియభేదీచ పితృభక్తిపరాయణః  
దణ్డకావనసంహారీ మునిమణ్డలపూజితః ॥ ౪౯
- శతకోటిన్ద్రునజ్జాశ శ్వేతచ్ఛత్ర విరాజితః  
అక్షయేషుధియుక్తశ్చ మహాభాగ్యాధినాయకః ॥ ౫౦
- చిత్రకూటవిహారీచ కాకదానవ రక్షకః  
సర్వభూతనివాసోవై రాఘవ స్సత్యవిక్రమః ॥ ౫౧
- భక్తచింతామణి ర్ధీమానుష్యాశ్లోకోఽజ్ఞదప్రియః  
రాజరాజో ధనాధ్యక్షః ప్లవజ్ఞాధిప రాజ్యదః ॥ ౫౨
- పావకో విశ్వనేత్రశ్చ కేశవశ్చైవ కామజిత్  
సర్వలోకశరణ్యశ్చ లోకైకప్రియదర్శనః ॥ ౫౩
- హలాయుధధరః కామీ ప్రలమ్బాఽసురమారకః  
ఆత్మారామో మహామానీ విధాతా వారుణీప్రియః ॥ ౫౪
- యమునార్పురవిధ్వంసీ స్వకాన్త్యద్దీపితవ్రజః  
శంఖ చూడవధో ద్యౌగీ యమునావరదాయకః ॥ ౫౫
- కాళియోరగగర్వావహరీ హరసమర్చితః  
విజయ స్యస్తనారూఢో గీతాచార్య శ్శుచిస్మృతః ॥ ౫౬
- ధర్మమార్గైకనిరతో వాసుదేవ స్సనాతనః  
కంసాది దుష్టసంహారా భక్తి శృంఖల బంధితః ॥ ౫౭
- ధరణీభారహరీచ ద్రౌపదీమానరక్షకః  
రాధాహృదయరాజీవవత్పుద శ్శుభదాయకః ॥ ౫౮
- వృషభాఽసుర సంహరీ కాలకాలశ్చ కాశ్యపిః  
జాలన్ధరప్రాణహర్తా భాస్వరో లోకపూజితః ॥ ౫౯

- బృహదానానసాంకరీ కమలావాఙ్మితార్థః  
 దైత్యగర్వవిహితో గోసీనాథో ధనుర్ధరః ॥ ౬౦
- ముకుందః పణవాతీతో నిరాకారో నిరాశ్రయః  
 ఈశానశ్చ త్రిదోషఘ్న శ్చక్రపాణిర్గదాధరః ॥ ౬౧
- బదర్యాశ్రమ సజ్జారీ మూరళీనాద తత్పరః  
 సామగానరతశ్చైవ జితామిత్రో జగన్మయః ॥ ౬౨
- కరుణాపూరితస్వాంతః పూర్ణపాడుణ్యవిగ్రహః  
 విషయాత్మక హృన్మగ్న దీనావన సముత్సుకః ॥ ౬౩
- శఙ్ఖచక్ర గదాచిహ్నవిహితాత్మజ్ఞి సరోరుహః  
 జగద్ధాతా జగద్భర్తా జగదానంద దాయకః ॥ ౬౪
- శరణ్యశ్చ వరేణ్యశ్చ భోగద స్సుఖద శ్శుచిః  
 క్షయవృద్ధివిహీనశ్చ యోగాత్మా విజితేంద్రియః ॥ ౬౫
- నిరీశ్వరశ్చ దేవాధిదేవః పరపురష్కయః  
 అమృతానందసమూర్ధ్నలోచనః పురుషోత్తమః ॥ ౬౬
- నిగమావేదితానంత గుణకర్మా మహామతిః  
 శరణ్యాగ్ర్యః ప్రధానశ్చ జగత్కారణ కారణః ॥ ౬౭
- పంచమాత్రాత్మకశ్చైవ జ్ఞానక ర్తేంద్రియేశ్వరః  
 సచ్చిదానందరూపీచ జ్ఞానకర్మ నిరూపకః ॥ ౬౮
- శ్రుతిస్మృత్యాలవాలశ్చ యమో యమవతాంవరః  
 తపశ్చైవ తపస్వీచ తాపత్రయహరోబలీ ॥ ౬౯
- నిత్యముక్తిప్రదాయీచ నిత్యముక్తాభీనందితః  
 దుర్లభ స్సులభశ్చైవ సదసత్తేతగః కవిః ॥ ౭౦
- కర్మీ కర్మస్వరూపీచ గోవిందో గోకులాధిపః  
 విష్ణుశ్చైవ మహావిష్ణు స్సదావిష్ణు ర్యదూద్వహః ॥ ౭౧
- వ్యాపినారాయణశ్చైవ గజేంద్రప్రాణదాయకః  
 మాయీ మాయావతాంహళి ర్ధర్మాధర్మ విదుత్తమః ॥ ౭౨
- కృష్ణశోభితకృష్ణకర్మాచ క్షరశ్చాక్షర ఏవచ  
 ఇష్టశ్చేష్టప్రదాయీచ వైష్ణవేశో ఽక్షరాధిపః ॥ ౭౩

- జయీ విజయరూపశ్చ విజయానందదాయకః  
 స్వకీర్తిరానుకమీచ దృశ్యోఽదృశ్యః ప్రత్యోఽశ్రుతః॥ ౭౪
- తారకాచంద్రదీపాఽగ్నివిద్యుదరా-దిదీప్తిద,  
 జగన్మోహ శోచ్యురుగాయ పారిణాతాపహరకః॥ ౭౫
- సంసార సాగర సముత్తరణోపాయబోధకః  
 స్వయముఖ శృంగుభరాదిత్యోబ్రహ్మణ్యోబ్రహ్మణప్రియః॥ ౭౬
- క్షీరాబ్ధి నద్దిసిజాని ర్భ్రహ్మచర్య పరాయణః  
 హంసో హయాననశ్చైవ వృషభః పరమేశ్వరః॥ ౭౭
- నిర్జరామృతసన్ధాతా జ్వరాద్యామయ లుట్టకః  
 నామజాత్యాది హీనశ్చ సర్వదోషవివర్జితః॥ ౭౮
- హవ్యకవ్యస్వయాపీచ సర్వశబ్దైర్థ ఏవచ  
 విష్వక్సేనసనన్దాది దాసద్వాసైస్సమావృతః॥ ౭౯
- హరమోహకరశ్చైవ యజ్ఞపోతీచ భానుమాన్  
 అనన్త భోగశయనోఽనన్తభోగ సమాయతః॥ ౮౦
- ఖగేశ్వర భుజరూఢ శ్చత్రచామర శోభితః  
 వద్వా ప్రకాశితోరస్కోజ్జనగమ్యః కృపానిధిః॥ ౮౧
- ధర్మిష్టో ధర్మపాలశ్చ భిన్నోబ్రహ్మత్రయీమయః  
 భక్తపాపాఽపనోదీచ గదాపాణి ర్దిశాంపతిః॥ ౮౨
- నరకాసురసంహారి సత్యభామారత స్సుధీః  
 ద్విజరాజ స్సురాఽధీశః కేశవో నిరుపాధికః॥ ౮౩
- ఆధారకూర్మరూపీచ నయనానంద కారకః  
 అద్భుతాకారసమ్పన్నోజగద్రక్షోకరోఽమలః॥ ౮౪
- వరిష్ఠశ్చ వరేణ్యశ్చ సర్వపాప హరోవ్రతీ  
 తత్సాగుషశ్చ ధర్మాత్మా దోషఘ్నో గరుడ భ్వజః॥ ౮౫
- శాన్త శృతిధరశ్చైవ దుర్నిరీక్షశ్చ దుర్ధరః  
 రసేశ సురసశ్చైవ సిద్ధిగో ముగ్ధః ప్రియశ్రవః॥ ౮౬
- తోషితామర సజ్జాత సుత్యవా క్షత్యసజ్జరః  
 పూతనాప్రాణహర్తాచ యశోదానంద వర్ధనః॥ ౮౭

స్నిగ్ధాఽఞ్జనేక్షణో బాల శృకటాసురమారకః	
గోపాలసుందరీజారః పరఞ్జ్యోతిః పరిస్ఫుటః	౮౮
పద్మనాభోఽమరజ్యేష్ఠో గణాఽధ్యక్షో మహామనాః	
రాధాసనామ్బుజాదిత్యః కంసప్రాణాఽపహారకః	౮౯
రుక్మిణీశో యదుశ్రేష్ఠః ప్రద్యుమ్నశ్చ మహాబలీ	
పన మాలాఽలఙ్కృతశ్చ మహావీర్యో మహాధనః	౯౦
చైద్యదర్పవినాశీచ గరుడస్మయ భజ్జకః	
తేజోరూప స్తమోరూపో వహ్నిరూపశ్చ విశ్వజిత్	౯౧
విష్ణుశ్చ పురుష స్సత్య శ్చాఽచ్యుత శ్చాఽనిరుద్ధకః	
పరో ప్యూహశ్చ విభవో హ్యస్తర్యామీ జగత్ప్రియః	౯౨
అర్చారూపో భద్రరూపో భావుక ప్రదవవచ	
స్వమస్తకధరః ప్రాజ్ఞ శ్చణ్డకోపీ మహామునిః	౯౩
గోవర్ధన సగోధర్మా తిరస్కృత శచీపతిః	
ప్రతిజ్ఞా పాలక శ్చేషో భక్తచింతామణి స్వభూః	౯౪
నారాయణ శృతానన్ద శ్రీకర్తాచ యశోధనః	
ప్రత్యగాత్మా గురుశ్చైవ హ్యప్రమేయ సుదాశివః	౯౫
వేణునాద సమాహూత గోపీజన సహిషీతః	
ధరాపతి రశిన్యాత్మా శశిశేఖర పూజితః	౯౬
సీలాఽరవిన్ద సజ్జాశ శ్శ్యామలః కోమలాకృతిః	
అకళంక శుద్ధసత్త్వో దుష్టవైరి నిబర్హణః	౯౭
యమునాతీరసంఘో భువనావన దీప్తితః	
బలవిక్రమసమ్పన్నో ద్విజరాజకులేశ్వరః	౯౮
అపూర్వ దివ్యశృంగార మూర్తి రాగజితీప్రియః	
మిత్ర వినాసఖశ్చైవ పుణ్యశ్లోకశ్చ కీర్తిమాన్	౯౯
అశేష భాగ్యసమ్పన్నో ద్వారకాపుర సంస్థితః	
సర్వజీవ దయాయుక్త స్సద్వైద్య స్సర్వ మజ్జశః	౧౦౦
స్వపదాశ్రిత వంద్యు భోగమోక్షైక దాయకః	
పద్మశైశ్వర్య సమ్పన్న స్సర్వశాస్త్ర విశారదః	౧౦౧





సంసారోత్తారణో గోపగోపీచిత్రాపహారకః	
బాణబాణువనధ్వంసి మహేశానందవర్ధనః॥	౧౧౬
ధర్మధ్వజో ధరాశాన్తో ధర్మో ధర్మనియామకః	
కడ్రుద శ్చేన్దిరానాథో న్యోమకేశీ చ భీషణః॥	౧౧౭
మహామునిమనోల్లాస స్త్రైకాలికఫలప్రదః	
ఛత్రీకృతఫణీన్ద్రశ్చ యశోదాతల్పలాలితః॥	౧౧౮
తృణావర్తనిహంతాచ కుబ్జానుగ్రహమానసః	
వసుదేవ తపోమూర్తి ర్బృన్దావన జనప్రియః॥	౧౧౯
రాసక్రీడావిలాసశ్చ గోపీ వస్త్రానుపహారకః	
దస్తవక్త్రశిరచ్ఛేత్తా బర్హి బర్హవిభూషణః॥	౧౨౦
భీష్మముక్తిప్రద శ్శౌరి ర్మధురాంగరాధిపః	
పాణ్డ్రాకప్రాణహరీచ ముచుక్తుస్తవరప్రదః॥	౧౨౧
ధేనుకాసురహంతాచ ధృతగోగోపభూమికః	
కురుపాణ్డ్రావసన్ధానయత్నకారీ దయానిధిః॥	౧౨౨
ధర్మసంస్థాపనాచార్య శ్చతుర్వర్ణ విభాగకృత్	
సాధుసజ్జనసన్త్రాణో దుష్టపాణానుపహారకః॥	౧౨౩
ఇన్ద్రీనూను ఒహిఃప్రాణః పద్మనాభోర్ధికల్పకః	
దుర్మర్షణో విషుద్ధాత్మా విశ్వరూపః ప్రతాపవాన్॥	౧౨౪
సర్వావాసః పరాకాశ స్తారకశ్చ మహోదయః	
యమభాన్జనశాపా స్తకారకశ్చ మహామనాః॥	౧౨౫
ప్రద్యుమ్నకోటిలావణ్య శ్చేన్దుకోటిసుశీతలః	
అరగ్కోటిద్యుతిశ్చైవ మరుతోక్తిమహాబలః॥	౧౨౬
విరిజ్చిగర్వసర్వస్వ హారకః పురుషోత్తమః	
ఉలూఖలనిబద్ధశ్చ కుచేలపరిపాలకః॥	౧౨౭
ధన్వన్తరి ర్మహాభాగో భీషగానందవర్ధనః	
అహేయ గుణసమ్పన్నః కలానాథః ఖలాన్తకః॥	౧౨౮
విశ్వసృష్టిసిద్ధిధ్వంస కారకశ్చ స్వయంప్రభుః	
యజ్ఞసూత్రసమౌల్లిష్యత్తులసీ రత్నమాలికః॥	౧౨౯

- మందారదామరమబ్ధ నీలగోమల కుస్తలః  
మల్లికార్జునకరద స్సుధామృతరిశచ్చదః॥ ౧౩౦
- శశకోటీన్దుసహృష మఖమగ్ర శోభితః  
కమ్బుగ్రీవో మహారథోఽపహస్కనో మహాజ్వలః॥ ౧౩౧
- శీతామృరధర స్రస్త్వ సాక్షాల్లావణ్యవిగహః  
రత్నకంకణకేయూర కాఞ్చనూపుర శోభితః॥ ౧౩౨
- మాని మృత్పూర్ణకన్ఠః పరమేష్ఠీ త్రిలోచనః  
జ్ఞానదో జ్ఞానరూపశ్చ జ్ఞానగమ్య శ్చిరన్తనః॥ ౧౩౩
- అణు రత్నహాన్విత స్సూక్ష్మో గుణభృన్నిర్గుణో లఘుః  
ప్రజాపతిః పరంబ్రహ్మ పరమాత్మా స్తరేశ్వరః॥ ౧౩౪
- మఙ్గువాద్వివ్యతేహశ్చ దివస్సతి రనుత్తమః  
ప్రాజ్ఞః ప్రజావతాంహా? ర్యజ్ఞో యజ్ఞఫలప్రదః॥ ౧౩౫
- భవమగ్నసముద్ధర్తా నృకైజ్జగత్పరతాదరః  
నిరస్తర పదధ్యాన భక్తహృత్పజ్జగజాశ్రయః॥ ౧౩౬
- నిర్వేళ కరుణాపూర పూరితాత్మా నిర్జ్ఞానః  
విశ్వేశ్వరః కాలమూర్తిః కపిలో విశ్వరూపభృత్॥ ౧౩౭
- దామోదరః పృథుశ్చైవ న్యాసః పరమధార్మికః  
ఛన్దోమయ శ్చిదానందః కృతఘ్నుఘోష రుచాంపతిః॥ ౧౩౮
- బ్రహ్మాణ్డస్తరభహిర్వాస్తవ స్సకలమారో మహాబలః  
యోగిహృద్ధ్యానగమ్యో వై భవతాపహరోవరః॥ ౧౩౯
- విశ్వరేతాశ్చ మేధావీ బభ్రుశ్చైవ సుచిశ్రవాః  
అమోఘాశ్రుధరో రుద్రః కృతజ్ఞశ్చ ధురంధరః॥ ౧౪౦
- నవబ్రహ్మాత్మకస్సిద్ధో మాధవశ్చ మహాతపాః  
సర్వాది సమదర్శీచ స్థవిష్ఠో లోహితామ్బుకః॥ ౧౪౧
- ప్రజాభవ స్సర్వదర్శీ విశ్వయోనిశ్చ శాశ్వతః  
వరారోహశ్చ వేదాఙ్గః పంచాత్మా జగదాదిజః॥ ౧౪౨
- ధృతాత్మా నియమః ప్రాంశు స్సాలగ్రామస్వరూపభాక్  
వనదుర్జనమందార శ్రీదశానన్దకన్దళః॥ ౧౪౩

- వసురూపీ సమాత్మాచ యోగో ముఖసూదనః  
లోకైకవిశేషో నిద్యామూర్తిః పద్మాసనస్థితః ॥ ౧౪౪
- ధరాధరిధరో విశ్వవ్యాపీ నిర్జరసత్కృతః  
ప్రతాపనః పసనోష్ఠైః చంద్రాంశు రోపాకవనః ॥ ౧౪౫
- సత్యధర్మాశ్రయః కామ సమితిశ్చయ ఏవచ  
సమయజ్ఞో హవి శ్చర్వశుభలక్షణలక్షితః ॥ ౧౪౬
- దక్షో హిరణ్యగర్భవై మహాభోగశ్చ సువ్రతః  
సుదర్శన శోచగ్రూపీ సుఘోషశ్చ మనోహరః ॥ ౧౪౭
- శశుఘ్నః పవనః కాలో ధనేశశ్చాంశుమాన్సుభి  
సద్ధర్మకృత్పహాదేవ సోమపశ్చ చిరన్తనః ॥ ౧౪౮
- రసాపతి సత్యసన్ధో దాశార్వా శ్శాన్తవిగ్రహః  
త్రిలోకరక్షణో ధన్వీ సతీర్తి రుక్తసంశయః ॥ ౧౪౯
- విభూతినాయకో ల్పిష్ఠా ననిరుద్ధః ప్రజాపతిః  
యజ్ఞాజ్ఞ సుత్రధశ్చైవ సత్కర్తాచ వసుప్రదః ॥ ౧౫౦
- లిప్తమః కున్దహాస శ్చన్దాంశు ర్జగదాదిజః  
అప్రమేయో నగాధీశో నారద స్సర్వరూపభావ్ ॥ ౧౫౧
- ఉత్తమః కామదృష్టేతా మాతరిశ్వా మనోరమః  
లక్ష్మీప్రదః పరానంద శ్చతుర్వవతి మన్త్రదః ॥ ౧౫౨
- హిరణ్మయః భేచరిశ్చ భూచరో వేదరూపకః  
చతుర్వింశతితత్త్వాత్మా చోద్గీధశ్చ విశాంపతిః ॥ ౧౫౩
- అపస్మరహరశ్చైవ స్వర్గద్వారో లక్షరాధిపః  
జ్యోతిర్జ్యోతి రానరూపో నిరాలమ్బః పురాతనః ॥ ౧౫౪
- జగద్గురు ర్బ్రహ్మచ్చక్తి సత్యవాదీ కళాధరః  
దివ్యోషధాత్మకో యోగీ యోగగమ్య శ్చత త్వదః ॥ ౧౫౫
- మహేశశవన్దిత సత్యసన్ధో వై కుణ్ఠనాయకః  
రసజ్ఞ శ్శరభో మాయా నిరితాన్మరమణ్డలః ॥ ౧౫౬
- సప్తరివన్దితో మోక్షదాయీ దార్భాగ్య నాశకః  
భక్తాన్మహారసహస శ్శతమన్యు రకల్మషః ॥ ౧౫౭

స్వతేజఃకాంత దశదిశ్శుభ్రం శ్చిత్రరూపభృత్	
సుధీమణి రభద్రరూపో విషశ్చిన్మనిషణ్డనః॥	౧౫౮
సద్యోజాత సుశీలశ్చ శ్రీమతి స్సర్వశక్తిమాన్	
అరిన్దమో నిత్యతృప్త స్తైరపాదో బహుశ్శుతః॥	౧౫౯
యుగపన్నిర్గతాదిత్యశతకోటిసమద్యుతిః	
శభ్రచక్రసుధాకుమ్భదివ్యోషధలసత్కరః॥	౧౬౦
దివ్యరత్న ప్రభాపుష్ప జ్వలచ్ఛృంగుల కుణ్డలః	
వైజయంతీ సమాశ్లిష్య ద్వక్షస్థుల విరాజితః॥	౧౬౧
తటితృహస్రసజ్జాశ శ్రీమతీతామృరోజ్జ్వలః	
లావణ్యామృతసన్దోహ స్సంస్మృతి కేశనాశకః॥	౧౬౨
ప్రళయార్క సహస్రాభ కిరీటోజ్వల మస్తకః	
శ్రీవత్సాంజ్ఞ మహోరస్క శ్చతపత్ర నిభాననః॥	౧౬౩
అచలద్భువనజ్ఞాశః కాన్తుభ ప్రియ దర్శనః	
ఉజ్వలస్మణిహారశ్చ వసమాలా విభూషితః॥	౧౬౪
తప్తజామ్బూనద బ్రహ్మసూత్రదీప్త భుజాన్తరః	
అనేకార్క ప్రతీకాశ కేయూర మణిదీధితిః॥	౧౬౫
రత్నహాటక ముక్తాఢ్య కటకద్వయ శోభితః	
నవరత్న మయాంజ్ఞాభ్య భరణాల జ్యృఞోఽగ శుమాన్॥	౧౬౬
సితాభ్ర గన్ధితాస్వాబ్జ సురక్తా ఽధరప్లవః	
ధిక్కుతా ఽఖిలతేజస్కో వీరపట్ట విరాజితః॥	౧౬౭
దీర్ఘ వీర దోర్దణః కమ్బుగ్రీవో ఽరుణేక్షణః	
స్నిగ్ధ కుశ్చిత కేశాన్త సృహాస సింహ విక్రమః॥	౧౬౮
నిత్యలీలా విభూతీశో వివిధానన్త వేషభాక్	
ఉద్యద్దినేశ బిమ్బాభ చూడామణి విరాజితః॥	౧౬౯
ఆకర్ణపూర్ణ నయనః పద్మకర్ణావతంసకః	
తిలపుష్పనమాకార నాసికాపుట శోభితః॥	౧౭౦
నిమనాభి స్ఫురద్దివ్య మాణిక్యోదర బద్ధనః	
హస్తీహస్త ప్రతీకాశ జానుమణ్డల మణ్డితః॥	౧౭౧

- శిష్టద్రవ్యతులాకోటికాన్యదీప్త పదామ్బుజః  
సర్వర్తు కాలసంజాత సుమదామ భుజాన్తరః ॥ ౧౭౨
- సర్వాఽలంకార సంయుక్త స్సర్వావయవ సుందరః  
అపాకృతాజ్ఞవిభవ శ్చాయుర్వేదదృగిజ్యభాక్ ॥ ౧౭౩
- సంసారతూలవాతూల శ్శతమూర్తి ర్మహాశయః  
మహానిధి ర్మహాకర్తా మహాభోగో మహాద్యుతిః ॥ ౧౭౪
- మహారదో మహాద రో మహాదేవాత్మ కోవిభుః  
సిద్ధార్థ సిద్ధిసంకల్ప స్తపస్సిద్ధక హేతుకః ॥ ౧౭౫
- జీవదాతా మమస్తశ్చ ప్రమోదాత్మా జయేశ్వరః  
వైరివా క్షమభిసత్సైవ సర్వవశ్యకరో బుధః ౧౭౬
- యక్షవిద్యాధరారాధోభ క్తసంఘ ప్రతిష్ఠితః  
అన్తర్లక్ష్యో మహాభోగీ శ్రితభాగ్యా లయోలయః ॥ ౧౭౭
- అనంతోత్సర్జ పీఠస్థ శోర్పర్ధ్వరేతాః పురందరః  
సిద్ధప్రభావో మహాకర్మ వికర్మచ సతాంపతిః ॥ ౧౭౮
- జాగత్స్యమనుషుప్త్యాది రూపస్సత్య నిధిస్సుభః  
ద్రష్టాద్రిప్తవ్యరూపశ్చ శత్రుద్వేష్టా మహానటః ॥ ౧౭౯
- సీరవిజ్ఞానసమ్పన్నః ప్రజ్ఞానైక విభూషణః  
గాయత్రీతత్త్వరూపశ్చ సర్వదేవాత్మక స్థిరః ॥ ౧౮౦
- సతాంగతి సుత్యవాదీ సకలేషిత విగ్రహః  
నిశ్చేయసో నిష్కృతిశ్చ నిర్మోహో మహతో మహాన్ ॥ ౧౮౧
- త్రైలోక్య మోహనకరో మేధారూపః పరాఽర్థవిత్  
పదావతీప్రియశ్చైవ మునిధర్మ పరాయణః ॥ ౧౮౨
- యత్న సాధ్యశ్చ భూతేశో యమబాధానివారకః  
నీతిప్రియః పాశహస్త శ్చేజితజ్ఞ స్తపోనిధిః ॥ ౧౮౩
- అనన్తవిక్రమః క్షౌభృద్ధితకారీ హాత్మతిః  
సర్వకామేశ్వరో గోప్తా చణ్డరశ్మి ర్జ్ఞానధరః ॥ ౧౮౪
- చరాచర మయశ్చైవ జాడ్యఘోష జీవనౌషధః  
జగజ్జీవన హేతుర్వై శాపాఽనుగ్రహ శక్తిమాన్ ॥ ౧౮౫

ప్రణతామయహారీచ జగత్స్యమీ జగత్ప్రీతా  
 చతుర్ధూర్తి ర్నిరోమాసి గజేన్ద్రఘ్నా నిరాశ్రయః॥ ౧౮౬  
 రిపుదర్పాన్తకో వీరో రత్ననాభో విమత్సరః  
 దిగచ్ఛిరశ్చ మస్త్రాఙ్గి స్థిరయోగో జయూజ్యుశః॥ ౧౮౭  
 గుణరత్నాకరో యోగమూర్ధవి ద్గమ్భవర్జితః  
 ఆయుర్వేదప్రియ స్సర్వ దేవాత్మా చోర్జుసమ్భవః॥ ౧౮౮  
 యువాచ మజ్జాధార స్సర్వమజ్గ మజ్జః  
 సర్వభూతాశ్రయో దివ్య స్సాయోన్మజ్జలవిగ్రహః॥ ౧౮౯  
 ఇదం ధన్వంతరే రామ సహస్రం యః పఠేన్నరః  
 త్రికాలం వా ద్వికాలం వా షణ్మాసం యతమానసః ౧౯౦  
 బ్రహ్మహత్యా సురాసాన స్వర్ణస్తేయాదికా నృపహన్  
 పాపాన స్తస్యనశ్యన్తి శ్రీధన్వంతర్యమగ్రహాత్ ౧౯౧  
 అపమృత్యుభయంనైవ యస్మాత్కస్మాద్భవిష్యతి  
 శుచిర్భూత్వా ద్విరాచమ్య శాశ్వతం భక్తవత్సలమ్॥ ౧౯౨  
 ధన్వంతరిం సమభ్యర్చ్య యోజపే దేన ముత్తమమ్  
 స్తవం సలభతేకామూన్మహత స్సుర దుర్లభాన్॥ ౧౯౩  
 కార్తిక్యాం పార్ణమాస్యాం వా త్రయోదశ్యాం భృగోర్దినే  
 చైకాదశ్యాం మందవారే చంద్రసూర్యోపరాగయోః॥ ౧౯౪  
 అశ్వతమూలమాగత్య యఃపఠేద్భక్తి పూర్వకమ్  
 సన్వై మహాదరిద్రోఽపి భవతి శ్రీమతాం వరః॥ ౧౯౫  
 లోకాఽనర స్థితాలక్ష్మీ రాయూత్యేన హితత తాత్  
 జడా స్వయం సమాగత్య భక్తిబద్ధా భజన్తితేమ్॥ ౧౯౬  
 రోగేభ్యో రోగిణస్సద్యః ప్రముచ్యేర న్నసంశయః  
 వన్ధ్యాచ లభతే పుత్రం కన్యాప్రాప్నోతి సత్పతిమ్॥ ౧౯౭  
 శత్రవో మిత్రతాం యాన్తి యాన్తి శాన్తిం మహామయాః  
 ప్రభవోవశతాంయాన్తి కింపున స్స్వల్ప మానవాః ౧౯౮  
 ఏతన్నామ సహస్రస్య పరనాచ్చివణాదపి  
 యం యం కామయతే మర్త్యస్తం తం కామ మవాపుయాత్

ఏతన్నామ సహస్రస్య పూజనా ల్లేఖనాదపి  
 ధన్వంతరి పునాదేన సుఖభూత్వా మహీతలే || ౨౦౦  
 గోభాహిరణ్య వస్త్రాద్వై రవిచ్ఛిన్నైశ్చభావుకైః  
 ధనదారపపుత్రాద్వై ర్భౌగైశ్చ సురదుర్లభైః ౨౦౧  
 ఆయుర్యశో జ్ఞానవృద్ధి మవాప్యబుధరజ్ఞనః  
 అస్తే విమానమారుహ్య గచ్ఛేద్రబహూ సనాతనమ్ || ౨౦౨

శ్రీమద్వైఖానసాభిఖ్య వంశార్ణవ కలానిధేః  
 శ్రీరామ దేశికేంద్రస్య నిగమాగమ వేదినః ౧  
 తార్తీయీక తనూజేన భక్తిబద్ధాఽఽఙ్గిరేణునా  
 శ్రీనివాస కృపాలబ్ధ కవితా భాగ్యశాలినా || ౨  
 వసతా లఘునాభిఖ్య సగరే శ్రీశసన్నిధౌ  
 రామానుజాభిధానేన కృతం స్తోత్రం మిదం మహత్ || ౩

ఇదం ధన్వంతరే రామ సహస్రస్తోత్ర ముత్తమమ్  
 త్యక్తకైతవ వృత్తానాం గుణసర్వస్వవేదినామ్ || ౪  
 సుధియాం సమదృష్టినాం న్యాయబద్ధాఽస్తరాత్మనామ్  
 హృదయానందభూత్వా జీయాదా చంద్రతారకమ్ || ౫

శ్రీ కృష్ణార్జునుస్తు

శ్రీమ ధన్వంతరి సహస్రనామ స్తోత్రం

సంపూర్ణమ్

శ్రీమద్భరద్వాజకులాభిచంద్రం  
 శిష్యేషు కారుణ్య రసైకసాన్ద్రమ్  
 శ్రీకాన్తపాదామ్బుజ పట్టదేన్ద్రం  
 భజామి శ్రీరామసుదేశికేన్ద్రమ్ ||

(౪)

(౪)

(౪)

## శ్రీరస్తు

—॥ శ్రీమద్ధన్వంతరి సహస్రనామావళిః ॥—

ఓం శ్రీమతే నమః.

,, ధన్వంతరయే నమః

,, దేవాయ నమః

,, సర్వలోకైకవందితాయ నమః

,, సర్వాశ్చర్యమయాయ నమః

,, కామరూపిణీ నమః

,, పరబలార్దనాయ నమః

,, నిత్యాయ నమః

,, సర్వేశ్వరాయ నమః

,, సత్యాయ నమః

,, సత్యనిషాయ నమః

,, పరాత్పరాయ నమః

,, చతుర్భుజాయ నమః

,, ప్రసన్నాత్మనే నమః

,, సర్వవిఘ్ననివారకాయ నమః

,, కామదాయ నమః

,, కరుణాసింహవే నమః

,, కమలాకాముకాయ నమః

,, పరస్మై నమః

,, పురుషుతాయ నమః

,, పుణ్యకీర్తయే నమః

,, ప్రపుల్లాబ్జదళేక్షణాయ నమః

,, భవదుఃఖభయధ్వంసినే నమః

,, భగవతే నమః

,, భక్తవత్సలాయ నమః

ఓం నీలచంద్రశాఖాయ నమః

,, కలిదోషనివారకాయ నమః

,, సర్వశక్తిమయాయ నమః

,, అనన్తాయ నమః

,, సర్వసాక్షిణీ నమః

,, తమోహరాయ నమః

,, సర్వజ్ఞాయ నమః

,, సర్వదాయ నమః

,, సత్యవాచే నమః

,, సత్యవిగ్రహాయ నమః

,, శిషివిషయ నమః

,, షరణామాయ నమః

,, శాన్తాయ నమః

,, ఉదారాయ నమః

,, సనాతనాయ నమః

,, కల్యాణగుణపాథోధయే నమః

,, ప్రసన్నవదనేక్షణాయ నమః

,, క్షీరార్ణవసముద్భూతాయ నమః

,, శంఖచక్రధరాయ నమః

,, అవ్యయాయ నమః

,, సుఖాప్రదాయ నమః

,, భైషజ్యకరాయ నమః

,, కల్యాణకారకాయ నమః

,, హేమారవిన్దనీరస్థాయ నమః



ఓం కామదుహే నమః

- ,, భక్తపాలకాయ నమః
- ,, సనకాదిమహాయోగివర్దితాఙ్గి
- సరోరుహాయ నమః
- ,, దేవదేవాయ నమః
- ,, జగన్నాథాయ నమః
- ,, సర్వామయ కులాస్తకాయ
- నమః
- ,, పాణిదాయ నమః
- ,, ప్రాణరూపాయ నమః
- ,, ప్రణతార్తిహరాయ నమః
- ,, అచ్యుతాయ నమః
- ,, ప్రియోపదేశకాయ నమః
- ,, శ్రీదాయ నమః
- ,, శ్రీమయాయ నమః
- ,, శ్రీనికేతనాయ నమః
- ,, ఆయుర్వేదప్రవక్త్రే నమః
- ,, శ్రుతిమాళినితాయ నమః
- ,, హరయే నమః
- ,, కర్రే నమః
- ,, కారయిత్రే నమః
- ,, కార్యకారణరూపవతే నమః
- ,, సర్వజీవేశ్వరాయ నమః
- ,, జిష్ణవే నమః
- ,, వజ్రపూహితకాయ నమః
- ,, అభవాయ నమః
- ,, ఆమ్నాయ నూచకాయ నమః
- ,, విదుషే నమః

ఓం సహస్రసాక్షాయ నమః

- ,, సహస్రపదాయ నమః
- ,, సహస్రమస్తకాయ నమః
- ,, సర్వార్థాయ నమః
- ,, సర్వసాధకాయ నమః
- ,, వేదవేదాఙ్గరూపిణే నమః
- ,, సర్వకర్మఫలప్రదాయ నమః
- ,, పాపనాయ నమః
- ,, పాపసంహారే నమః
- ,, వాత్సల్యైకవిభూషణాయ
- నమః
- ,, జగత్తేమజ్కురాయ నమః
- ,, శుద్ధాయ నమః
- ,, పూర్ణేనుసదృశాననాయ నమః
- ,, లోకాంతితాయ నమః
- ,, పుణ్యకీర్తయే నమః
- ,, లోకనాథాయ నమః
- ,, అర్ధికల్పకాయ నమః
- ,, మధుకైటభసంహారే నమః
- ,, మానసియాయ నమః
- ,, ప్రతాపవతే నమః
- ,, సూర్యమణ్డలమధ్యస్థాయ
- నమః
- ,, చంద్రమణ్డలసంస్థితాయ నమః
- ,, వహ్నిమణ్డలసంస్థితాయ నమః
- ,, వాయుమణ్డలమధ్యగాయనమః
- ,, విద్యుత్మణ్డలమధ్యస్థాయ నమః

ఓం త్రిగుణాయ నమః

,, త్రిగుణాత్మకాయ నమః

,, అనాదిమధ్యనిధనాయ నమః

,, అర్చారూపాయ నమః

,, త్రివిక్రమాయ నమః

,, కుక్షిస్థస్థైర్యబహుజ్ఞాయ నమః

,, కోటిసూర్యసభాయుతాయ  
నమః

,, అనంతవీశళాన్తైస్సంస్తూయ  
మానాయ నమః

,, జగత్ప్రియాయ నమః

,, సర్వాత్మనే నమః

,, సర్వగాయ నమః

,, సర్వసిద్ధిప్రదాయకాయ నమః

,, ఆమృతార్ణవపర్యజ్ఞాయ నమః

,, పురాణపురుషాయ నమః

,, శుచయే నమః

,, క్రతుభుజే నమః

,, క్రతురూపాయ నమః

,, విష్వక్సేనాయ నమః

,, జనార్దనాయ నమః

,, భోగీంద్రభోగమాణిక్యదీపి  
తాజ్ఞాయ నమః

,, దరస్మితాయ నమః

,, శరణాగతరక్షైకదీక్షాబద్ధాయ  
నమః

,, సురోత్తమాయ నమః

,, అవ్యక్తాయ నమః

ఓం వ్యక్తరూపాయ నమః

,, సర్వోత్కర్షలాత్మకాయ నమః

,, చిద్రోర్ధ్వపుణ్యసంశోభితాన  
నాబ్ధాయ నమః

,, ప్రియంబదాయ నమః

,, మినాకృతయే నమః

,, సోమకాఖ్యైతేయప్రాణ  
భజ్జనాయ నమః

,, మన్మథాద్రిధరాయ నమః

,, శేషిణే నమః

,, కమరాయ నమః

,, కోడరూపవతే నమః

,, హిరణ్యాక్షసుహృద్రేనమః

,, నారసింహాయ నమః

,, వీర్యవతే నమః

,, జహ్నుమణ్డలనిర్భిన్నవియచ్ఛర  
పయోధరాయ నమః

,, దైతేయసాధ్వసాకారాయనమః

,, హిరణ్యకనిష్ఠూదనాయ నమః

,, ప్రహ్లాదపాలకాయ నమః

,, దక్షాయ నమః

,, ధర్మవిదే నమః

,, ఉత్తమాయ నమః

,, బలిసర్వస్వహరిణే నమః

,, భృగువంశోత్తమాయ నమః

,, కృతినే నమః

,, రాజవంశఘటాసింహాయ నమః

,, కార్తవీర్యమదాంతకాయనమః

ఓం విశ్వామిత్రాయ నమః  
 ,, విదేహానందనాయ నమః  
 ,, పుంసాంమోహనిరూపాయ  
 నమః  
 ,, వీరలోకభయంకరాయ నమః  
 ,, అభీష్టసుఖదాత్రే నమః  
 ,, రామాయ నమః  
 ,, భక్తమనోరమాయ నమః  
 ,, కల్పదుర్వనసజ్ఞారిణే నమః  
 ,, రత్నసింహాసనస్థితాయ నమః  
 ,, వసిష్ఠవామదేవాది మన్యర్పిత  
 పదామృతజాయ నమః  
 ,, అయోధ్యాధిపతయే నమః  
 ,, ధన్వినే నమః  
 ,, రిముకులోత్తమాయ నమః  
 ,, జ్ఞానవిజ్ఞానహేతవే నమః  
 ,, ప్రజ్ఞారూపాయ నమః  
 ,, సుభోగభాజే నమః  
 ,, రామభద్రాయ నమః  
 ,, రాజేంద్రాయ నమః  
 ,, జానకీప్రాణవల్లభాయ నమః  
 ,, ఖరదానవవిధ్వంసినే నమః  
 ,, జిత్రకోధాయ నమః  
 ,, దృఢవ్రతాయ నమః  
 ,, అనూయారహితాయ నమః  
 ,, కౌసలేయాయ నమః  
 ,, ధర్మపరాయణాయ నమః

ఓం విపులంసాయ నమః  
 ,, మహాతేజసే నమః  
 ,, సుప్రతాపాయ నమః  
 ,, సుకీర్తిమతే నమః  
 ,, సుభగాయ నమః  
 ,, సుందరాయ నమః  
 ,, సునాసీరాభివర్దితాయ నమః  
 ,, లోకాత్మనే నమః  
 ,, లోకకృతే నమః  
 ,, లోకేశాయ నమః  
 ,, లోకభావనాయ నమః  
 ,, సర్వసాధనసమ్పన్నాయ నమః  
 ,, సర్వపావనపాపనాయ నమః  
 ,, సర్వగోప్త్రే నమః  
 ,, కోదణ్డినే నమః  
 ,, సుగ్రీవప్రాణరక్షకాయ నమః  
 ,, అకల్మషాయ నమః  
 ,, నివృత్తాత్మనే నమః  
 ,, ధీరోదాతాయ నమః  
 ,, సువీర్యవతే నమః  
 ,, అనన్తదృష్టయే నమః  
 ,, కల్యాణప్రకృతయే నమః  
 ,, సర్వకామదాయ నమః  
 ,, గుణశ్రేష్ఠాయ నమః  
 ,, అభివన్ద్యాయ నమః  
 ,, వీరరాగాయ నమః (200)  
 ,, జనేశ్వరాయ నమః  
 ,, మహాప్రభావాయ నమః

ఓం సుఖదాయ నమః

- ,, సత్యనాదినీ నమః
- ,, విశ్వకృతే నమః
- ,, బుధచూడామణయే నమః
- ,, కర్త్రే నమః
- ,, కాలానాయ నమః
- ,, బ్రహ్మవర్ధనాయ నమః
- ,, రక్షితర్షితపే నమః
- ,, మారీచపథవిదాయ నమః
- ,, విరాధప్రాణహరిణే నమః
- ,, దమ్యాయ నమః
- ,, దుస్స్వప్ననాశనాయ నమః
- ,, కుణ్డినీ నమః
- ,, కవచినీ నమః
- ,, శజినీ నమః
- ,, చక్రిణీ నమః
- ,, ఖగ్గినీ నమః
- ,, సర్వజితే నమః
- ,, జ్ఞాయమోక్షదాయినీ నమః
- ,, సహిష్ణవే నమః
- ,, వేదశాస్త్రవిదే నమః
- ,, మహాకాంతయే నమః
- ,, విశ్వయోనయే నమః
- ,, స్థానవే నమః
- ,, శత్రుప్రమాదకాయ నమః
- ,, గుణాచ్యుతయే నమః
- ,, అజేయాయ నమః
- ,, సర్వభూతహితేరతాయ నమః

ఓం ఉపేంద్రాయ నమః

- ,, ధనుర్వేదవేత్తే నమః
- ,, జామ్బవద్రాశితాయ నమః
- ,, కృతసుగ్రీవసఖ్యాయ నమః
- ,, శరణాగతచత్వలాయ నమః
- ,, చాలిప్రమథనాయ నమః
- ,, మన్త్రిణే నమః
- ,, రోగహర్త్రే నమః
- ,, మహాప్రభవే నమః
- ,, పదాఽఙ్గుళినఖోత్తిప్తదైత్య  
కజ్జాలాయ నమః
- ,, హనుమద్వత్సలాయ నమః
- ,, ధుర్యాయ నమః
- ,, సద్గతయే నమః
- ,, లక్ష్మీణాఽగ్రజాయ నమః
- ,, మనోవేగసమాయుక్తాయ  
నమః
- ,, పూర్ణాయ నమః
- ,, పురుషరథాయ నమః
- ,, సురలోక హితారమ్భాయ  
నమః
- ,, కౌసల్యానందవర్ధనాయ నమః
- ,, భక్తాఽనుకూలవరదాయనమః
- ,, సాధుశీలాయ నమః
- ,, ప్రమోదవత్తే నమః
- ,, విభీషణత్యాగహర్త్రే నమః
- ,, సేతుబద్ధనవణితాయ నమః
- ,, కుమ్భకర్ణప్రశేత్త్రే నమః

ఓం రావణ ప్రాణహరకాయ నమః

,, దివ్యాముఖధరాయ నమః

,, వస్త్రాయ నమః

,, గభీరాత్మనే నమః

,, ప్రజాగరాయ నమః

,, శబ్దైతిగాయ నమః

,, కోమలాక్షాయ నమః

,, ఆత్మయోనయే నమః

,, జితేంద్రియాయ నమః

,, నిరాకులాయ నమః

,, నిర్లేపాయ నమః

,, వివిక్తాయ నమః

,, శ్రుతివర్దితాయ నమః

,, యుగాయ నమః

,, సంవత్సరాయ నమః

,, ఋతవే నమః

,, మాసాయ నమః

,, పక్షాయ నమః

,, అయనాత్మకాయ నమః

,, దివసాయ నమః

,, ప్రహరాయ నమః

,, రాకారూపిణే నమః

,, భానుమతే నమః

,, సీసీవాల్మీకికాయ నమః

,, ధర్మాయ నమః

,, అనుమతిరూపకాయ నమః

,, కుహూరూపిణే నమః

,, భర్గాయ నమః

,, కలాకాష్ఠాదిరూపభృతే నమః

ఓం శార్ఙ్గప్రాణయే నమః

,, గుడాకేశాయ నమః

,, అహల్యాశాప మోక్షదాయ నమః

,, తాటకాప్రాణహస్తే నమః

,, సుఖాహువధసీక్ష్మితాయనమః

,, నీలకణ్ఠధనుర్ధ్వంసినే నమః

,, సీతాచిత్రైపహరకాయ నమః

,, భార్గవస్మయభేదినే నమః

,, పితృభక్తిపరాయణాయ నమః

,, దణ్డశాపనసంహారిణే నమః

,, మునిమణిలపూజితాయ నమః

,, శతకోటిస్సకృశశ్వేతచ్ఛత్ర విరాజితాయ నమః

,, అక్షయేషుధియుక్తాయ నమః

,, మహాభాగ్యైధినాయకాయ నమః

,, చిత్రకూటవిహారిణే నమః

,, కాకదానవరక్షకాయ నమః

(300)

,, సర్వభూతనివాసాయ నమః

,, రాఘవాయ నమః

,, సత్యవిక్రమాయ నమః

,, భక్తచింతామణయే నమః

,, ధీమతే నమః

,, పుణ్యశ్లోకాయ నమః

,, అజ్ఞద్రవియాయ నమః

ఓం రాజరాజాయ నమః

,, ధనాధ్యక్షాయ నమః

,, పవనాధిపరాజ్యదాయ నమః

,, పావకాయ నమః

,, విశ్వనేత్రాయ నమః

,, కేశపాయ నమః

,, కామజితే నమః

,, సర్వలోకశరణ్యాయ నమః

,, లోకైకప్రియదర్శనాయ నమః

,, హలాయుధధరాయ నమః

,, కామినే నమః

,, పులమృసురమారకాయ  
నమః

,, ఆత్మరామాయ నమః

,, మహామానినే నమః

,, విధాతే నమః

,, వారుణీస్రిమాయ నమః

,, యమునార్కురవిధ్వంసినే నమః

,, స్వకాన్త్యదీపితవ్రజాయ నమః

,, శంఖచూడావధోద్యోగినే నమః

,, యమునావరదాయకాయ  
నమః

,, కాలీయోరగగర్వాపహారిణే  
నమః

,, హరసమర్చితాయ నమః

,, విజయస్యద్దనారూఢాయ నమః

,, గీతాచార్యాయ నమః

,, శుచిస్మితాయ నమః

,, ధర్మమార్గైకనిరతాయ నమః

ఓం వాసుదేవాయ నమః

,, సనాతనాయ నమః

,, కంసాదిదుష్టసంహారే నమః

,, భక్తిశృంఖలబద్ధితాయ నమః

,, ధర్మభారహారిణే నమః

,, ద్రాపదీమానరక్షకాయ నమః

,, రాధాహృదయరాజీవపట్టు  
తాయ నమః

,, శుభదాయకాయ నమః

,, వృషభాసురసంహారిణే నమః

,, కాలకాలాయ నమః

,, కాశ్యపయే నమః

,, జాలస్థరపాణహరే నమః

,, భాస్వరాయ నమః

,, లోకపూజితాయ నమః

,, బృన్దావనాంతర్భూరిణే నమః

,, కమలావాఙ్మితార్థదాయ  
నమః

,, దైత్యగర్వవినాశినే నమః

,, గోపీనాథాయ నమః

,, ధనుర్ధరాయ నమః

,, ముకుందాయ నమః

,, ప్రణవాతీతాయ నమః

,, నిరాకారాయ నమః

,, నిరాశ్రయాయ నమః

,, ఈశానాయ నమః

,, త్రిదోషహూయ నమః

,, చక్రపాణయే నమః

ఓం గదాధరాయ నమః

- ,, బదర్యాశ్రమ శుశ్చారిణే నమః
- ,, మురళీనాదతత్పరాయ నమః
- ,, సామగానరతాయ నమః
- ,, జితామితాయ నమః
- ,, జగన్మయాయ నమః
- ,, కరుణాపూరితస్వాంతాయ నమః
- ,, పూర్ణాష్టాంగ్య విగ్రహాయ నమః
- ,, విషయార్ణవహృన్మగ్న దీనా వనసముత్పాకాయ నమః
- ,, శంభుచక్రగదాచిహ్న చిహ్న తాక్షిసరోరుహాయ నమః
- ,, జగద్ధాత్రే నమః
- ,, జగద్భక్త్రే నమః
- ,, జగదానందాయకాయ నమః
- ,, శరణ్యాయ నమః
- ,, వరేశ్యాయ నమః
- ,, భోగదాయ నమః
- ,, సుఖదాయ నమః
- ,, శుచయే నమః
- ,, శ్చయవృద్ధివిహీనాయ నమః
- ,, యోగాత్మనే నమః
- ,, విజితేంద్రియాయ నమః
- ,, నిరీశ్వరాయ నమః
- ,, దేవాధిదేవాయ నమః
- ,, పరపూర్ణాయ నమః

ఓం అమృతానంద సమూర్ణలోచ

నాయ నమః

ఓం పురుషోత్తమాయ నమః

- ,, నిగమావేదితానన్తగుణకర్తృణే నమః
- ,, మహామతయే నమః
- ,, వరణ్యాగ్ర్యాయ నమః
- ,, మహామతయే నమః
- ,, శరణ్యాగ్ర్యాయ నమః
- ,, ప్రధానాయ నమః
- ,, జగత్కారణకారణాయ నమః
- ,, శుశ్చమాత్రాత్మకాయ నమః
- ,, జ్ఞానకర్తేంద్రియేశ్వరాయనమః
- ,, సచ్చిదానందరూపిణే నమః
- ,, జ్ఞానకర్తృనిరూపకాయ నమః
- ,, శ్రుతిస్మృత్యావలాయనమః
- ,, యమాయ నమః
- ,, యమవతాంపరాయ నమః
- ,, తప్తాయ నమః ...
- ,, తపస్వినే నమః
- ,, తాపక్రియహరాయ నమః

రం

- ,, బలినే నమః
- ,, నిత్యముక్తిప్రదాయినే నమః
- ,, నిత్యమక్తాభివృద్ధితాయ నమః
- ,, దుర్లభాయ నమః
- ,, సులభాయ నమః
- ,, నదనతైత్రిగాయ నమః
- ,, శవయే నమః
- ,, కర్మిణే నమః
- ,, కర్మస్వరూపిణే నమః

ఓం గోవిందాయ నమః

,, గోకలాధిపాయ నమః

,, విష్ణవే నమః

,, మహావిష్ణవే నమః

,, సదావిష్ణవే నమః

,, యదూద్వహాయ నమః

,, వ్యాఘ్రానారాయణాయ నమః

,, గజేంద్రప్రాణదాయకాయనమః

,, మాయినే నమః

,, మాయావతాంఘ్రాయ నమః

,, ధర్మాధర్మవిదే నమః

,, ఉత్తమాయ నమః

,, కృష్ణాయ నమః

,, ఉత్కృష్టకర్మణే నమః

,, క్షరాయ నమః

,, అక్షరాయ నమః

,, ఇష్టాయ నమః

,, ఇష్టప్రదాయినే నమః

,, వైష్ణవేశాయ నమః

,, అక్షిరాధిపాయ నమః

,, జయినే నమః

,, విజయరూపాయ నమః

,, విజయానందదాయకాయ నమః

,, స్వకీర్తిరానుకంపినే నమః

,, దృశ్యాయ నమః

,, ఆదృశ్యాయ నమః

,, శ్రుతాయ నమః

,, అశ్రుతాయ నమః

ఓం తారకాచంద్రదీపా విద్యు

దర్శాదిదీప్తిదాయ నమః

,, జగన్మోహయ నమః

,, ఉరుగాయాయ నమః

,, పారిజాతాపహరకాయ నమః

,, సంసారసాగరసముత్తర

ణోపాయబోధకాయ నమః

,, స్వయంభూవే నమః

,, శేషభూవే నమః

,, ఆదిత్యాయ నమః

,, బ్రహ్మణ్యాయ నమః

,, బ్రాహ్మణప్రియాయ నమః

,, క్షీరాబ్ధినన్దినీజనయే నమః

,, బ్రహ్మచర్యపరాయణాయ

నమః

,, హంసాయ నమః

,, హయాననాయ నమః

,, వృషభాయ నమః

,, పరమేశ్వరాయ నమః

,, నిర్జగముత్తసన్ధాత్రే నమః

,, భ్వరాద్యామయలుణ్ణకాయ

నమః

,, నామజాత్యాదిహీనాయనమః

,, సర్వదోషవివర్జితాయ నమః

,, హవ్యకవ్యస్వరూపిణే నమః

,, సర్వశబ్దార్థాయ నమః

,, విష్వక్సేనసన్ధాది దాసదాసై

స్సమాప్తతాయ నమః

,, మారమోహకరాయ నమః



ఓం యజ్ఞప్రోతిణే నమః

,, భానుమతే నమః

,, అస్సన్తభోగశయనాయ నమః

,, అస్సన్తభోగసమాయుతాయ  
నమః

,, ఖగేశ్వరభుజారూఢాయ నమః

,, ఛత్రచామరశోభితాయ నమః

,, వద్దాప్రకాశితోరిస్తాయ నమః

,, జ్ఞానగమ్యాయ నమః

,, కృపానిధయే నమః

,, ధర్మిస్తాయ నమః

,, ధర్మపాలాయ నమః

,, భవాయ నమః

,, బ్రహ్మణే నమః

,, త్రయీసుయాయ నమః

,, భక్తపాపాన్మోచినే నమః

,, గదాపాణయే నమః

,, దిశాంపతయే నమః

,, సరకాన్సురసంహారిణే నమః

,, సత్యభామారతాయ నమః

,, సుధియే నమః

,, ద్విజరాజాక్షు నమః

,, సురాధీశాయ నమః

,, కేశవాయ నమః

,, నిరుపాధికాయ నమః

,, ఆధారకూర్మరూపిణే నమః

,, సయనానందకారకాయ నమః

,, అద్భుతాకారసమృద్ధాయ  
నమః

ఓం జగద్రయోక రాయ నమః

,, అమలాయ నమః

,, వరిషాయ నమః

,, వరేశ్వాయ నమః

,, సర్వపాపహరాయ నమః

,, వ్రతినే నమః

,, తత్పూరుషాయ నమః

,, ధర్మాత్మనే నమః

,, దోషఘ్నాయ నమః

,, గరుడధ్వజాయ నమః

,, శాన్తాయ నమః

,, శ్రుతిధీశాయ నమః (500)

,, దుర్నిర్యాయ నమః

,, దుర్ధరాయ నమః

,, రసేశాయ నమః

,, సరసాయ నమః

,, సిగ్ధాయ నమః

,, ముగ్ధాయ నమః

,, ప్రియశ్రవాయ నమః

,, తోషితామరసజ్ఞతాయ నమః

,, సత్యవాచే నమః

,, సత్యసజ్జరాయ నమః

,, పూతనా ప్రాణహర్యే నమః

,, యశోదానందవర్ధనాయ నమః

,, సిగ్ధాజ్ఞానేషికాయ నమః

,, బాలాయ నమః

,, శకటానురమారకాయ నమః

,, గోపాలసుందరీజారాయ నమః

,, పరశ్చక్షోతిషే నమః

ఓం పరిస్ఫుటాయ నమః

- ,, పద్మనాభాయ నమః
- ,, అమరజ్యేష్ఠాయ నమః
- ,, గణాధ్యక్షాయ నమః
- ,, మహామనసే నమః
- ,, రాధాననావల్బజాదిత్యాయ నమః
- ,, కంసప్రాణాపహరకాయనమః
- ,, రుక్మిణీశాయ నమః
- ,, యదుశ్రేష్ఠాయ నమః
- ,, ప్రద్యుమ్నాయ నమః
- ,, మహాబలినే నమః
- ,, వనమాలాలంకృతాయ నమః
- ,, మహావీర్యాయ నమః
- ,, మహాధనాయ నమః
- ,, చైద్యదర్పవిनाశినే నమః
- ,, గరుడస్మయ భంజకాయ నమః
- ,, తేజోరూపాయ నమః
- ,, తమోరూపాయ నమః
- ,, వహ్నిరూపాయ నమః
- ,, విశ్వజితే నమః
- ,, విష్ణవే నమః
- ,, పురుషాయ నమః
- ,, సత్యాయ నమః
- ,, అచ్యుతాయ నమః
- ,, అనిరుద్ధాయ నమః
- ,, పరస్మై నమః
- ,, పూహాయ నమః
- ,, విభవాయ నమః

ఓం అస్త్ర్యామితే నమః

- ,, జగత్ప్రియాయ నమః
- ,, అర్పారూపాయ నమః
- ,, భద్రరూపాయ నమః
- ,, భావుకస్పదాయ నమః
- ,, స్యమస్తకధరాయ నమః
- ,, ప్రాజ్ఞాయ నమః
- ,, చణ్డోపినే నమః
- ,, మహామునయే నమః
- ,, గోనర్ధననగోద్ధరే నమః
- ,, తిరస్కృతశచిత్తయే నమః
- ,, ప్రతిజ్ఞాపాలకాయ నమః
- ,, ఈశాయ నమః
- ,, భక్తచింతామణయే నమః
- ,, స్వభువే నమః
- ,, నారాయణాయ నమః
- ,, శతానందాయ నమః
- ,, శ్రీకృతే నమః
- ,, యశోధనాయ నమః
- ,, ప్రత్యగాత్మనే నమః
- ,, గురవే నమః
- ,, అప్రమేయాయ నమః
- ,, సదాశివాయ నమః
- ,, వేణునాదసమూహూత గోపీ జననమీక్షితాయ నమః
- ,, ధరాపతయే నమః
- ,, ఆచిన్త్యాత్మనే నమః
- ,, శశిశేఖరపూజితాయ నమః

ఓం నీలారవిస్తనజ్ఞా శి శ్వామ

గాయ నమః

- ,, కోమలకృతయే నమః
- ,, అకళజ్ఞాయ నమః
- ,, శుద్ధసత్త్వాయ నమః
- ,, ద్దుష్టవైరినిబహుళాణాయ నమః
- ,, యగునాతీరసంభారిణే నమః
- ,, భువనావనదీక్షితాయ నమః
- ,, బలవిక్రమసమ్పన్నాయ నమః
- ,, ద్విజరాజకులేశ్వరాయ నమః
- ,, అపూర్వ దివ్యశృంగార మూర్తయే నమః
- ,, నాగ్నజితీసిమాయ నమః
- ,, మిత్రవిగ్రాహకాయ నమః
- ,, పుణ్యశోకాయ నమః
- ,, కీర్తిమతే నమః
- ,, ఆశేషభాగ్యసమ్పన్నాయ నమః
- ,, ద్వారకాపురసంస్థితాయ నమః
- ,, సర్వజీవ దయామూర్తాయ నమః
- ,, సద్వేద్యాయ నమః
- ,, సర్వమంజరాయ నమః
- ,, సర్వపదాశ్రిత వంద్యు భోగమోక్షై కదాయకాయ నమః
- ,, వడ్డునైశ్వర్యసమ్పన్నాయ నమః
- ,, సర్వశాస్త్రవిశారదాయ నమః
- ,, సర్వావధీశాయ నమః
- ,, సర్వాధిపాయ నమః

ఓం సర్వసాధనసాధనాయ నమః

,, మారజన్మనే నమః .....

,, దయాదృష్టయే నమః

,, జగన్నాటకవైభవాయ నమః

.. ౬౦౦

,, ఆర్తార్థి హరణోపాయాయ నమః

,, పూర్ణకామాయ నమః

,, ప్రతాపవతే నమః

,, పాణ్డవప్రాణబంధవే నమః

,, సుయోధన కులాస్తకాయ నమః

,, యోగీశ్వరేశ్వరాయ నమః

,, తేత్రజ్ఞాయ నమః

,, ప్రాణదాయకాయ నమః

,, నాదబిందు కళాతీతాయ నమః

,, చతుర్వర్గఫలాత్మకాయ నమః

,, యోగమాయాసమాయుక్తాయ నమః

,, సుషుమ్నామూర్తగాయ నమః

,, హరయే నమః

,, విజ్ఞానాదర్శ సమృద్ధాయ నమః

,, జయదాయ నమః

,, జపప్రియాయ నమః

,, జాపకప్రియకృతే నమః

,, ధాతే నమః

,, శ్రేయఃపతయే నమః

,, అతద్వితాయ నమః

,, వాక్పతయే నమః

ఓం భక్తివశ్యాయ నమః  
 ,, నిత్యతృప్తాయ నమః  
 ,, అనుపద్రవాయ నమః  
 ,, త్రికాలాయ నమః  
 ,, త్రిదేహాయ నమః  
 ,, త్రితత్త్వజ్ఞాయ నమః  
 ,, తపోనిధయే నమః  
 ,, అన్నదాయ నమః  
 ,, అన్నరూపాయ నమః  
 ,, సద్యోజాతాయ నమః  
 ,, వైద్యుతాయ నమః  
 ,, గోబాహ్మణాస్థితాయ నమః  
 ,, మృత్యుమృత్యు స్వరూపవతే  
 నమః  
 ,, దేవకీపుణ్యరాశయే నమః  
 ,, సత్త్వోద్రిక్తాయ నమః  
 ,, సర్వగాయ నమః  
 ,, గ్రహతారాధిపాయ నమః  
 ,, లోకభావనాయ నమః  
 ,, తపనాయ నమః  
 ,, రవయే నమః  
 ,, సర్వమజ్జశమాజ్జల్యాయ నమః  
 ,, సర్వశోకనివారకాయ నమః  
 ,, సర్వాఽధ్యక్షాయ నమః  
 ,, అపవర్గాయ నమః  
 ,, మూలపక్వతయే నమః  
 ,, ఈశితే నమః  
 ,, అనస్తకతయే నమః  
 ,, ఆశురక్షరక్షణే నమః

ఓం కైవల్యనాయకాయ నమః  
 ,, కార్యకారణరూపిణే నమః  
 ,, నిగూఢాయ నమః  
 ,, మనోలయాయ నమః  
 ,, విముక్తసజ్జనంయుక్తాయ నమః  
 ,, పంచపాణాత్మయే నమః  
 ,, హితాయ నమః  
 ,, దుష్ప్రసాదాయ నమః  
 ,, స్వతంత్రాయ నమః  
 ,, గుణసజ్జవివర్ధితాయ నమః  
 ,, శక్తిత్రయసమేతాయ నమః  
 ,, ప్రసన్నపరిపాలకాయ నమః  
 ,, అనన్తరూపిణే నమః  
 ,, కర్మేంద్రియసాపాప్యాయ నమః  
 ,, దుర్నియాయ నమః  
 ,, సర్వాశీనే నమః  
 ,, మహారాద్రాయ నమః  
 ,, తమోఘ్నాయ నమః  
 ,, శత్రుశూదనాయ నమః  
 ,, తప్తజామ్బూనదాభాయనమః  
 ,, విశ్వకర్మణే నమః  
 ,, మనవే నమః  
 ,, కవయే నమః  
 ,, హిరణ్యగర్భాయ నమః  
 ,, అగ్నిగర్భాయ నమః  
 ,, వ్యోమచారిణే నమః  
 ,, త్రయీతనవే నమః  
 ,, ద్వాదశాత్మనే నమః  
 ,, తేజస్వినే నమః

- ఓం చతుర్వింశతిమూర్తిమతే నమః  
 ,, జ్యోతిషే నమః  
 ,, గణపతయే నమః  
 ,, వేదగర్భాయ నమః  
 ,, మధుసూదనాయ నమః  
 ,, సంసారోత్తారకాయ నమః  
 ,, గోపగోపీ చిత్తాపహరకాయ  
 నమః  
 ,, బాణబాహువనధ్వంసినే నమః  
 ,, మహేశానందవర్ధనాయ నమః  
 ,, ధర్మధ్వజాయ నమః  
 ,, ధరాశాస్తాయ నమః  
 ,, ధర్మాయ నమః  
 ,, ధర్మనిరూపకాయ నమః  
 ,, కేద్రుదాయ నమః  
 ,, ఇంద్రానాథాయ నమః  
 ,, వ్యోమకేశినే నమః  
 ,, భీషణాయ నమః  
 ,, మహాముని మనోల్లాసాయ  
 నమః  
 ,, త్రైకాలికఫలప్రదాయ నమః  
 ,, ఛత్రీకృతఫణింద్రాయ నమః  
 ,, యశోదాతల్పలాలితాయ నమః  
 ,, తృణావర్తనిహస్తే నమః 700  
 ,, కుబ్జానుగ్రహమానసాయ  
 నమః  
 ,, వసుదేవళిపమూర్తయే నమః  
 ,, బృహ్దావనజనప్రియాయ నమః  
 ,, రాశుక్రీడావిలోలాయ నమః
- ఓం గోపీవస్త్రాహరకాయ నమః  
 ,, దస్తవక్త్రీరచ్చేతే నమః  
 ,, బర్హిబర్హవిభూషణాయ నమః  
 ,, భీష్మముక్తిప్రదాయ నమః  
 ,, శౌరయే నమః  
 ,, మధురానగరాధిపాయ నమః  
 ,, పౌణ్డ్రీకపాణహరిణే నమః  
 ,, ముచుకున్దవర్ప్రదాయ నమః  
 ,, ధేనుకాసురహస్తే నమః  
 ,, ధృతగోగోభూమికాయ నమః  
 ,, కురుపణ్డవసన్ధానయత్నకౌ  
 రిణే నమః  
 ,, దయానిధయే నమః  
 ,, ధర్మసంస్థాపనచార్యాయ  
 నమః  
 ,, చతుర్వర్ణవిభాగకృతే నమః  
 ,, సాధుసజ్జనస్త్రాణాయ నమః  
 ,, దుష్టప్రాణాపహరకాయ నమః  
 ,, ఇంద్రసూను బహిఃప్రాణాయ  
 నమః  
 ,, పద్మనాభాయ నమః  
 ,, అర్ధికల్పకాయ నమః  
 ,, దుర్మర్షణాయ నమః  
 ,, విషుద్ధాత్మనే నమః  
 ,, విశ్వరూపాయ నమః  
 ,, ప్రతాపవతే నమః  
 ,, సర్వావాసాయ నమః  
 ,, పరాశాశాయ నమః  
 ,, తారకాయ నమః

ఓం మహోదయాయ నమః

„ యమతార్జున శాస్త్ర కార  
కాయ నమః

„ మహామనసే నమః

„ ప్రద్యుమ్నకోటి లావణ్యాయ  
నమః

„ ఇంద్రకోటి సుశీతలాయ నమః

„ అర్కకోటిద్యుతయే నమః

„ మరుత్కోటి మహాబలాయ  
నమః

„ విరిశ్చిగర్వసర్వస్వ హర  
కాయ నమః

„ పురుషోత్తమాయ నమః

„ ఉలూఖలనిబద్ధాయ నమః

„ కుచేల పరిపాలకాయ నమః

„ ధన్వంతరయే నమః

„ మహాభాగాయ నమః

„ భీషగానందవర్ధనాయ నమః

„ అహేయగుణసమ్పన్నాయ  
నమః

„ కలానాథాయ నమః

„ ఖలాస్తకాయ నమః

„ విశ్వసృష్టిసితిధ్వంస కార  
కాయ నమః

„ స్వయంప్రభవే నమః

„ యజ్ఞసూత్ర సమాశ్రిత్యత్తులసీ

రత్నమాలికాయ నమః

„ మందారదామసమ్పద్ధనీలకోమల  
కున్దలాయ నమః

ఓం మల్లికార్కరకరదాయ నమః

„ సుధాస్మతరదచ్చదాయనమః

„ శతకోటినుసంకాశముఖమణ్డల  
శోభితాయ నమః

„ కమ్బుగ్రీవాయ నమః

„ మహారస్కాయ నమః

„ మహాస్కంధాయ నమః

„ మహాజ్వలాయ నమః

„ వీతామృరధరాయ నమః

„ స్రగ్వణే నమః

„ సాక్షాత్సావణ్యవిగ్రహాయనమః

„ రత్నకంఠా కేయూర కాశ్మీ  
నూపుర శోభితాయ నమః

„ మానిహృత్పండురీకస్థాయ  
నమః

„ పరమేష్ఠినే నమః

„ త్రిలోచనాయ నమః

„ జ్ఞానదాయ నమః

„ జ్ఞానరూపాయ నమః

„ జ్ఞానగమ్యాయ నమః

„ చిరంతనాయ నమః

„ అణవే నమః

„ మహాన్నతాయ నమః

„ సూలాయ నమః

„ గుణభృతే నమః

„ నిర్గుణాయ నమః

„ లఘవే నమః

„ ప్రజాపతయే నమః

„ పరంబ్రహ్మణే నమః

ఓం పరమాత్మనే నమః  
 ,, పరేశ్వరాయ నమః  
 ,, మణ్డూవాచే నమః  
 ,, దివ్యతేజసే నమః  
 ,, దివస్పతయే నమః  
 ,, అనుత్తమాయ నమః  
 ,, ప్రాజ్ఞాయ నమః  
 ,, ప్రజ్ఞావతాం మాళయే నమః  
 ,, యజ్ఞాయ నమః  
 ,, యజ్ఞఫలప్రదాయ నమః  
 ,, భవమగ్నసముద్ధరే నమః  
 ,, స్వకైజ్జగత్సర్వతాదరాయనమః  
 ,, నిరస్తరపదధ్యాన భక్తహృ  
 త్పజ్జగజ్జగత్సాయ నమః  
 ,, నిర్వేలకరుణాపూర పూరితా  
 త్మనే నమః  
 ,, నిరంజనాయ నమః  
 ,, విశ్వేశ్వరాయ నమః  
 ,, కాలమూర్తయే నమః  
 ,, కపిలాయ నమః  
 ,, విశ్వరూపభృతే నమః  
 ,, దామోదరాయ నమః  
 ,, పృథవే నమః  
 ,, వ్యాసాయ నమః  
 ,, పరమధార్మికాయ నమః - 00  
 ,, ఛందోమయాయ నమః  
 ,, చిదానందాయ నమః  
 ,, కృతఘ్నఘ్నాయ నమః  
 ,, రుచాంపతయే నమః

ఓం బ్రహ్మణానందస్థిహిర్వాప్తాయ  
 నమః  
 ,, సుకుమారాయ నమః  
 ,, మహాబలాయ నమః  
 ,, యోగిహృద్ధ్యానగమ్యాయ  
 నమః  
 ,, భవతాపహరాయ నమః  
 ,, వరాయ నమః  
 ,, విశ్వరేతసే నమః  
 ,, మేధావినే నమః  
 ,, బలభవే నమః  
 ,, శుచిగ్రవాయ నమః  
 ,, ఆమోఘాస్త్రధరాయ నమః  
 ,, రుద్రాయ నమః  
 ,, కృతజ్ఞాయ నమః  
 ,, ధురంధరాయ నమః  
 ,, నవబ్రహ్మాస్త్రకాయ నమః  
 ,, సిద్ధాయ నమః  
 ,, మాధవాయ నమః  
 ,, మహాతపసే నమః  
 ,, సర్వాదయే నమః  
 ,, సమదర్శినే నమః  
 ,, సవిషాయ నమః  
 ,, లోహితామ్బికాయ నమః  
 ,, ప్రజాభవాయ నమః  
 ,, సర్వదశినే నమః  
 ,, విశ్వయోనయే నమః  
 ,, శాశ్వతాయ నమః  
 ,, వరాహాయ నమః

ఓం వేదాక్షాయ నమః

“ వక్షాత్మనే నమః

“ జగదాదిజాయ నమః

“ ధృతాత్మనే నమః

“ నియమాయ నమః

“ ప్రాంశవే నమః

“ సాలగ్రామస్వరూపభాణే నమః

“ వంద్యుజనమన్తారాయ నమః

“ త్రివశానందకన్దళాయ నమః

“ వసురూపిణే నమః

“ సమాత్మనే నమః

“ నియమాయ నమః

“ మధుసూదనాయ నమః

“ లోకైకవిశ్రుతాయ నమః

“ విద్యామూర్తయే నమః

“ పద్మాసనస్థితాయ నమః

“ ధరాధరధరాయ నమః

“ విశ్వవ్యాప్తినే నమః

“ నిజకరసత్కృతాయ నమః

“ ప్రతాపనాయ నమః

“ ప్రసన్నాయ నమః

“ చంద్రాంశవే నమః

“ లోకపావనాయ నమః

“ సత్యధర్మాశ్రయాయ నమః

“ కామాయ నమః

“ సమితిజ్ఞాయ నమః

“ సమయజ్ఞాయ నమః

“ హవిషే నమః

ఓం సర్వశుభలక్షణ లక్ష్మీతాయ

నమః

“ దయాయ నమః

“ హిరణ్యగర్భాయ నమః

“ మహాభోగాయ నమః

“ సువ్రతాయ నమః

“ సుదర్శనాయ నమః

“ ఉగ్రరూపిణే నమః

“ సుఖోపాయ నమః

“ మనోహరాయ నమః

“ శత్రుఘ్నాయ నమః

“ పవనాయ నమః

“ కాలాయ నమః

“ ధనేశాయ నమః

“ అంశుమతే నమః

“ సుఖినే నమః

“ సద్ధర్మకృతే నమః

“ మహాదేవాయ నమః

“ సోమపాయ నమః

“ చిరన్తనాయ నమః

“ రసాంపతయే నమః

“ సత్యసన్ధాయ నమః

“ దాశాక్షాయ నమః

“ శాస్త్రవిగ్రహాయ నమః

“ త్రిలోకరక్షకాయ నమః

“ ధన్వినే నమః

“ సత్కీర్తయే నమః

“ ముక్తసంశయాయ నమః

“ విభూతినాయకాయ నమః



ఓం అర్చిష్టతే నమః

- ,, అనిరుద్ధాయ నమః
- ,, ప్రజాపతయే నమః
- ,, యజ్ఞాక్తాయ నమః
- ,, శత్రుధాయ నమః
- ,, సత్కర్త్రే నమః
- ,, వసుప్రవాయ నమః
- ,, అనిగ్ధాయ నమః
- ,, కున్దహోనాయ నమః
- ,, చక్షాంశవే నమః
- ,, జగదావిజాయ నమః
- ,, అప్రమేయాయ నమః
- ,, వగాధీశాయ నమః (900)
- ,, నారదాయ నమః
- ,, సర్వరూపభాజే నమః
- ,, ఉత్తమాయ నమః
- ,, కామదృశే నమః
- ,, జేత్రే నమః
- ,, మాతరిశ్వనే నమః
- ,, మనోరమాయ నమః
- ,, లక్ష్మీప్రదాయ నమః
- ,, పరాసన్దాయ నమః
- ,, చతుర్విద్యతామయాయ నమః
- ,, హిరణ్మయాయ నమః
- ,, ఖేచరాయ నమః
- ,, భూచరాయ నమః
- ,, వేదరూపకాయ నమః
- ,, చతుర్వింశతితత్త్వాత్మనే నమః
- ,, ఉద్గీభాయ నమః

ఓం విశాంపతయే నమః

- ,, అపస్మారహరాయ నమః
- ,, స్వర్గద్వారాయ నమః
- ,, అక్షరాధిపాయ నమః
- ,, జ్యోతిరోతిషే నమః
- ,, నాదరూపాయ నమః
- ,, నిరాలంబాయ నమః
- ,, పురాతనాయ నమః
- ,, జగద్గురవే నమః
- ,, బ్రహ్మచ్ఛక్తయే నమః
- ,, సత్యవాదినే నమః
- ,, కళాధరాయ నమః
- ,, దివ్యోషధాశ్మకాయ నమః
- ,, యోగినే నమః
- ,, యోగగమ్యాయ నమః
- ,, తత్త్వదాయ నమః
- ,, మహేశవద్వితాయ నమః
- ,, సత్యసన్ధాయ నమః
- ,, వైకుంఠనాయకాయ నమః
- ,, రసజ్ఞాయ నమః
- ,, శరభాయ నమః
- ,, మాయానిర్జితాసురమర్ద  
లాయ నమః
- ,, సప్తవిద్వితాయ నమః
- ,, మోక్షదాయినే నమః
- ,, దౌర్భాగ్యనాశకాయ నమః
- ,, భక్తాపచారసహస్రాయ నమః
- ,, శతమన్తవే నమః
- ,, అకల్మషాయ నమః

ఓం స్వతేజఃత్రాస్త దశదిబ్జణ్డ  
లాయ నమః

,, చిత్రయాపభృతే నమః

,, సుధీమణయే నమః

,, భద్రరూపాయ నమః

,, విపశ్చితే నమః

,, మునిమణ్డనాయ నమః

,, సద్యోజాతాయ నమః

,, సుశీలాయ నమః

,, శ్రీపతయే నమః

,, సర్వశక్తిమతే నమః

,, అరిస్తమాయ నమః

,, నిత్యతృప్తాయ నమః

,, తీర్థపాదాయ నమః

,, బహుశ్రుతాయ నమః

,, యుగపన్నిర్గతాదిత్య శతకోటి  
సమద్యుతయే నమః

,, శక్తిచక్రసుధామృద్ధి దివ్యో  
షధ లసత్కరాయ నమః

,, దివ్యరత్నప్రభాపుష్ప జ్వలచ్చ  
ఇలకణ్డలాయ నమః

,, వైజయంతీసూక్తిష్య ద్వయ  
స్థులవిరాజితాయ నమః

,, తటితనూనసంజ్ఞాశ శ్రీమతీ  
తామబ్ధిరోజ్వలాయ నమః

,, లావణ్యామృత గుండోహయ  
నమః

,, సంస్మృతికేశనాశకాయ నమః

ఓం ప్రళయార్క సహస్రాభ

ఃరీటోజ్వలమస్తకాయ నమః

,, శ్రీవత్సాజ్జమహూరిస్తాయ  
నమః

,, శతప్రతనిభాననాయ నమః

,, అచలద్వైపజ్ఞాశాయ నమః

,, కౌస్తుభప్రియదర్శనాయ  
నమః

,, ఉజ్వలస్మణిహారాయ నమః

,, వనమాలావిభూషితాయ నమః

,, తప్తజామూనద బ్రహ్మనూత్ర  
దీప్తభుజాస్తరాయ నమః

,, అనేకార్కప్రతీకాశ కేయూర  
మణి దీధితయే నమః

,, రత్నహాటక ముక్తాఢ్య కటక  
ద్వయ శోభితాయ నమః

,, నవరత్నమ యాజ్ఞాశ్శాఖర  
ణాలజ్ఞుతాయ నమః

,, అంశుమతే నమః

,, సితాభ్రగనితాస్యాబ్జాయ నమః

,, సురక్తాధరవల్లవాయ నమః

,, ధిక్ష్మాతాఖిలతేజస్కాయ  
నమః

,, వీరపట్టవిరాజితాయ నమః

,, దీఘకావీవరదోర్ధ్వాయ నమః

,, కమ్బుగ్రీవాయ నమః

,, అరుణేక్షణాయ నమః

,, స్నిగ్ధకుశ్చితకేశాస్తాయ నమః

,, సహాసాయ నమః

ఓం సింహానికమాయ నమః

,, నిత్యలీలావిభూతీశాయ నమః

,, వివిధానస్తవేషభాజీ నమః

,, ఉద్యద్దినేశ నిమ్బాభ చూడా  
మణి విరాజితాయ నమః

,, ఆకర్ణభూర్ణియనాయ నమః

,, పద్మకర్ణావతంసకాయ నమః

,, తిలపుష్పసమూకార నాసికా  
పుట శోభితాయ నమః

,, నిమ్మనాభయే నమః

,, స్ఫుర్దివ్యమాణి క్యోనరబద్ధ  
నాయ నమః

,, హస్త హస్త ప్రతీకాశ జాను  
మణి మణితాయ నమః

,, శిశ్నద్రక్షి తులాకోటి కాన్త్య  
ద్వీప వదామ్బుజాయ నమః

,, సర్వర్తుకాల సజ్జాతసుమదామ  
భుజాన్తరాయ నమః

,, సర్వాలంకార సంయుక్తాయ  
నమః

,, సర్వావయవ సుందరాయ నమః  
౧౦౦౦

,, అప్రాకృతాజ్ఞవిభవాయ నమః

,, ఆయుర్వేదదృశే నమః

,, ఇజ్యభాజీ నమః

,, సంసారతూల వాతూలాయ  
నమః

,, శతమూర్తయే నమః

,, మహాశయాయ నమః

ఓం మహానిధయే నమః

,, మహాకర్మణే నమః

,, మహాభోగాయ నమః

,, మహాద్యుతయే నమః

,, మహారదాయ నమః

,, మహాదారాయ నమః

,, మహాదేవాత్మికాయ నమః

,, విభవే నమః

,, సిద్ధాంతరాయ నమః

,, సిద్ధిసంకల్పాయ నమః

,, తపస్విద్యుక్త హేతుకాయ నమః

,, జీవదాత్రే నమః

,, మకుందాయ నమః

,, ప్రమోదాత్మినే నమః

,, జయేశ్వరాయ నమః

,, వైరివాత్సల్యనాయ నమః

,, సర్వవశ్యకరాయ నమః

,, బుధాయ నమః

,, యక్షవిద్యాధరారాధ్యాయ  
నమః

,, భక్తసంకల్పప్రతిష్ఠితాయ నమః

,, అన్తర్యమ్యాయ నమః

,, మహాభోగినే నమః

,, శ్రీతభాగ్యాలయాయ నమః

,, అలయాయ నమః

,, అనంతస్సజ్జితస్తాయ నమః

,, ఊర్ధ్వరేతసే నమః

,, పురందరాయ నమః

ఓం నిష్ప్రపజ్ఞాయ నమః

,, మహాకర్మిణే నమః

,, వికర్మిణే నమః

,, సతాంపతయే నమః

,, జాగత్స్వప్న సుషుప్తాది రూపాయ నమః

,, సత్యనిధయే నమః

,, శుభాయ నమః

,, ద్రష్ట్రే నమః

,, ద్రష్టృరూపాయ నమః

,, శత్రుద్యేష్ట్రే నమః

,, మహాసతాయ నమః

,, సిద్ధివిజ్ఞాన సమృద్ధాయ నమః

,, ప్రజ్ఞానైకవిభూషణాయ నమః

,, గాయత్రీతత్త్వరూపాయ నమః

,, సర్వదేవాత్మకాయ నమః

,, సిగ్ధాయ నమః

,, సతాంగతయే నమః

,, సత్యవాదినే నమః

,, సకలేప్పితవిగ్రహాయ నమః

,, నిశ్చేయసాయ నమః

,, నిష్కృతయే నమః

,, నిర్మోహాయ నమః

,, మహతోమహానే నమః

,, త్రైలోక్య మోహన కరాయ నమః

,, మేధారూపాయ నమః

,, పరాఽర్థవిదే నమః

,, పద్మావతీప్రియాయ నమః

ఓం మునిధర్మపరాయణాయ నమః

,, యత్నపాథ్యాయ నమః

,, భూతేశాయ నమః

,, యమబాధానివారకాయ నమః

,, వీత్తిప్రియాయ నమః

,, పాశహనాయ నమః

,, ఇజ్జితజ్ఞాయ నమః

,, తపోనిధయే నమః

,, అనన్యకమాయ నమః

,, త్మోభృతే నమః

,, హితకారిణే నమః

,, హరిత్పతయే నమః

,, సర్వికామేశ్వరాయ నమః

,, గోస్త్రే నమః

,, చణ్డశక్తయే నమః

,, జహాధగాయ నమః

,, చరాచరమయాయ నమః

,, జాడ్యఘ్నాయ నమః

,, ధీననౌషధాయ నమః

,, జగజ్జీవనహేతవే నమః

,, శాపానుగ్రహశక్తిమతే నమః

,, ప్రణతామయహారిణే నమః

,, జగత్స్వామినే నమః

,, జగత్ప్రితే నమః

,, చతుర్మార్తయే నమః

,, సరాయ నమః

,, మానినే నమః

ఓం గజేంద్రఘ్నాయ నమః  
 ,, నిరాశ్రయాయ నమః  
 ,, రిపుదర్పాన్తకాయ నమః  
 ,, వీరాయ నమః  
 ,, రత్ననాభాయ నమః  
 ,, విమత్సరాయ నమః  
 ,, దిగమ్భరాయ నమః  
 ,, మన్త్రాన్తకాయ నమః  
 ,, సిరయోగాయ నమః  
 ,, జయాన్తకాయ నమః  
 ,, గుణరత్నకరాయ నమః  
 ,, యోగమార్గవిదే నమః

ఓం దమ్భవర్జితాయ నమః ౧౧౦౦  
 ,, ఆయుర్వేద ప్రియాయ నమః  
 ,, సర్వదేవాత్మనే నమః  
 ,, ఊర్జసమ్భవాయ నమః  
 ,, యూనే నమః  
 ,, మజ్జశౌధారాయ నమః  
 ,, సర్వమజ్జశమజ్జశాయ నమః  
 ,, సర్వభూతాశ్రయాయ నమః  
 ,, దివ్యాయ నమః  
 ,, సాక్షాన్మజ్జశేవిగ్రహాయ నమః  
 ౧౧౦౧

శ్రీ కృష్ణార్పణ మస్తు

శ్రీమద్ధన్వంతరి సహస్ర నామావళిః

సమాప్తా

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

—॥ శ్రీమద్ధన్వంతరిమజ్జిమానికాయ సన్ శ్లోకాః ॥—

- క్షీరాక్షరవసముమ్భత శ్రీనికేతనవక్షసే  
ధన్వంతరిసఖాఖ్యాయ దేవరాజాయ మజ్జశమ్॥ ౧
- మజ్జశం భువనేంద్రియ మహేశాభీష్టదాయినే  
సురాసురైకసంసేవ్య పాదాబ్జతాయ మజ్జశమ్॥ ౨
- శ్రుత్యాగమైకవేద్యాయ సుఖమోనవిధాయినే  
మోక్షాలయాధినాథాయ మునివంద్యాయ మజ్జశమ్॥ ౩
- అతసీకుసుమాభాస విగ్రహాయ మహాత్మనే  
చిదోర్ధ్వపుణ్య సంశోభితాననాబ్జాయ మజ్జశమ్॥ ౪
- కిరీటహార కేయూర కటకాది విభూషణై  
రూపితాజ్ఞవిలాసాయ పుణ్యశ్లోకాయ మజ్జశమ్॥ ౫
- విద్యుత్ప్రకాశ యజ్ఞోపవీతాలంకృతవక్షసే  
చతుర్భుజధరాయాస్తు స్వామినేమమ మజ్జశమ్॥ ౬
- జ్వలంతోస్తుభ మాణిక్యధారిణే పీతవాససే  
సహస్రప్రతిరాయ సర్వాధారాయ మజ్జశమ్॥ ౭
- భిషజాం భద్రరూపాయ భద్రదాయాగమ శాలినామ్  
శరణ్యానాం శరణ్యాయ జ్ఞానరూపాయ మజ్జశమ్॥ ౮
- సుదర్శన సుధాకుమ్భ శబ్ద భైషజ్యధారిణే  
అపూర్వ దివ్యలావణ్య దీపితాజ్ఞాయ మజ్జశమ్॥ ౯
- కల్యాణగుణపూర్ణాయ కామితార్థప్రదాయినే  
లోకత్రయ మహారోగ్య పరిపాకాయ మజ్జశమ్॥ ౧౦
- ఆయుర్వేదదృశే సత్యసజ్జలాయ మహాజనే  
భిషజ్ఞాయన భాగ్యాయ భాగ్యరాజాయ మజ్జశమ్॥ ౧౧
- రామానుజకృతంచైత ధన్వంతరి ముదావహమ్  
మజ్జశం యః పఠేన్నిత్యం తస్మై భూయాత్తు మజ్జశమ్॥ ౧౨

—॥శ్రీమద్ధన్వంతరికరావలమ్మస్తోత్రమ్॥—

చిత్రాణ శృజచక్రౌషధ విమలసుధాపూర్ణకుమ్భం శృతుర్భి |  
 ర్దోర్భిః పద్మాసనస్థ సుతతనుతపద శృన్వచూడాది దివ్యైః |  
 నానాబ్రహ్మాణ్డ భాణ్డోదర లనదఖిలప్రాణీనాం ప్రాణరూపః |  
 పామూద్ధన్వంతరి రాత్రిం జటిల నటదఘా చ్ఛీశదివ్యావతారః ॥

శ్రీవత్స కౌస్తుభ విభూషిత దివ్యమూర్తి  
 ర్భోగీన్ద్ర వాగనుపలబ్ధ విశాలకీర్తిః  
 ద్రాక్షస్సంహృతాఖిలజగజ్జన సచ్చియా  
 ర్ధన్వంతరి ర్దిశతుమేంద్ర్య కరావలమ్బమ్ ॥

౧

కేయూర హార మకుటోజ్జ్వల నవ్యరత్న  
 ప్రోతమ్భిత ప్రచురదీధితి దీపితాశః  
 మాణిక్యకుణ్డల సువర్ణమయోపవీతీ  
 ధన్వంతరి ర్దిశతుమేంద్ర్య కరావలమ్బమ్ ॥

౨

యోగీన్ద్రనన్దిత పదాబ్జయుగః ప్రసన్నః  
 పాపావర్జితన మహోత్కట వీణిహాత్రః  
 సర్వామయోరగ విహజ్జకులేశ్వర శ్రీ  
 ధన్వంతరి ర్దిశతుమేంద్ర్య కరావలమ్బమ్ ॥

౩

తాపిచ్ఛ శక్రమణి నవ్యవలాహకాభః  
 కల్యాణదః కమలగోమల పత్రనేత్రః  
 ఆజానుబౌహు రకశంఖ శశాంకువక్త్రో  
 ధన్వంతరి ర్దిశతుమేంద్ర్య కరావలమ్బమ్ ॥

౪

కస్తూరికాకలిత చందనచర్చితాంజ్లి  
 కమ్రోరుణద్యుతి పదాముర్బరుహో మహాత్మా  
 కున్దాభిమాన హరణోద్యుత దంతకాంతి .  
 ధన్వంతరి ర్దిశతుమేంద్ర్య కరావలమ్బమ్ ॥

౫

రోగాపనోదన విధాయకశాస్త్ర మాయు  
 ర్వేదాఖ్య ముత్రిముఖ సురయమ విద్యరేభ్యః |  
 సూతాత్మనైవ య ఉపాదిత దక్షిణా ౭ సౌ  
 ధన్వన్తరి ర్దిశతుమే ౭ద్య కరావలమ్బమ్ ||

౬

సవ్యేనశఙ్ఖ మితరేణకరేణ చక్ర  
 మవ్యేన సౌధకలశఙ్ఖ పరేణదివ్యమ్ |  
 భైషజ్య మాద్యమవలమ్బ్య విరాజమానో  
 ధన్వన్తరి ర్దిశతుమే ౭ద్య కరావలమ్బమ్ ||

౭

ఇంద్రాగ్ని దణ్డధర కోణప పాశభృద్భి  
 ర్వాయ్యర్థనాధగిశైః పరిగీయమాన  
 పాచుర్య దివ్యవిభవః పరమః కృపాళు  
 ధన్వన్తరి ర్దిశతుమే ౭ద్య కరావలమ్బమ్ ||

౮

యస్యాజ్ఞో నీరజపరాగధ రోత్రమాజ్ఞాః  
 ప్రద్యోత నేన్దు కుజ సౌమ్య వచోధినాథాః  
 శుక్రాగ్ని రాహు శిఖినశ్చ భవన్తి సో ౭ సౌ  
 ధన్వన్తరి ర్దిశతుమే ౭ద్య కరావలమ్బమ్ ||

౯

ఛిద్రోర్ధ్వపుణ్డ్ర లసదానన కాన్తికాన్తః  
 పద్మాక్ష నవ్యతులనీదళ చమ్పకానామ్ |  
 మాల్యై స్సమేధిత రుచిప్రక రాజ్గరాగో  
 ధన్వన్తరి ర్దిశతుమే ౭ద్య కరావలమ్బమ్ ||

౧౦

మార్తాండమణ్డల నిభాముబజ కరికాన్త  
 ర్విద్యోతమాన శతమన్మథ సున్దరాజ్ఞః  
 బ్రహ్మాణ్డకో ట్యభిహితార్థ ఫలస్వరూపీ  
 ధన్వన్తరి ర్దిశతుమే ౭ద్య కరావలమ్బమ్ ||

(౧౧)

క్షీరా ర్ణవోన్మథన జాతపరిశ్రమాణాం  
 నాకౌకసా మమరతా మమ్మతప్రదానాత్



దాతుం స తత్ర కృపయైవ య ఆవిరాసీ  
ధన్వన్తరి ర్దిశతుమే ఽద్య కరావలమ్బమ్ || ౧౨

గాయన్తి యస్య చరితం వివిధం విపశ్చీ  
నాదైస్సమం వియతి తుమ్బురు నారదాద్యాః |  
సోఽప్రాకృతః పరమమజ్గళవిగ్రహ శ్రీ  
ధన్వన్తరి ర్దిశతుమే ఽద్య కరావలమ్బమ్ || ౧౩

బ్రహ్మాదిదేవ పరిషత్కృత యాచ్ఛమా యః  
పాథోధి గర్భకుహారా జ్జనిమాదధానః |  
తస్యై సముత్సుక మదాత్స జగన్నియన్తా  
ధన్వన్తరి ర్దిశతుమే ఽద్య కరావలమ్బమ్ || ౧౪

నూర్యేన్దువహినయనః పురుషః పురాణ  
స్సర్వాత్మక శ్శృతిశిరః పరివ ర్తమానః  
కుక్షిస్సర్వభువనః పరతః పరశ్రీ  
ధన్వన్తరి ర్దిశతుమే ఽద్య కరావలమ్బమ్ || ౧౫

సృష్టినితి ప్రళయ హేతు రకారవాచ్య  
స్సర్వజ్ఞమూర్తి రమలః కరుణార్ద్రచిత్తః |  
దృఢాత్మత్రసంహృత జగత్త్రితయామయాశి  
ధన్వన్తరి ర్దిశతుమే ఽద్య కరావలమ్బమ్ || ౧౬

అగ్రే చతుర్ముఖ మృడాద్యమరైశ్చ పృథే  
భృగ్వత్రి కశ్యపమరీచి ముఖైర్మునీనైః |  
నిత్యైశ్చ పార్శ్వయుగళే తు సమీద్యమానో  
ధన్వన్తరి ర్దిశతుమే ఽద్య కరావలమ్బమ్ || ౧౭

దేవాజ్ఞా కరతలార్పిత పారిజాత  
ప్రత్యగ్ర దివ్యకుసుమాగుళులాజమిత్రైః  
దూర్వాఙ్మురై ద్విహిత మణ్డన మణ్డితాజ్ఞో  
ధన్వన్తరి ర్దిశతుమే ఽద్య కరావలమ్బమ్ || ౧౮

గన్ధర్వ యోషి దభివీచిత చామరాస్త  
ర్విభాజమాన మణిమణ్మప హటకాజ్ఞే  
నిష్ఠః కఠోర భగణాధిప లాఙ్ఘనాభో  
ధన్వన్తరి ద్విశతుమే ఽద్య కరావలమ్బమ్ ॥ ౧౯

ఇన్ద్రోపలాది పరివర్తిత చన్ద్రికాయా  
గర్వాపహరచణ సున్దర మన్దహాసః  
వాత్సల్యసిన్ధు రభయాగత దీనబన్ధు  
ధన్వన్తరి ద్విశతుమే ఽద్య కరావలమ్బమ్ ॥ ౨౦

మాతా పితాచ గురు రాత్మహితశ్చ బహు  
ర్భ్రాతా సఖాచ కులదైవత మగృధీయమ్  
సర్వం త్వమేవ సకలాగమ వేదవేద్య  
ధన్వన్తరే మయి కృపాం యీష తావకీనామ్ ॥ ౨౧

శ్రీరామదేశిక వరేణ్యతనూభవేన  
రామానుజేన ఫణితం క్రతుభుగ్వరస్య  
ధన్వన్తరే స్తవమిమం నిరతం పరే ద్యః  
ప్రాప్నోతి నిర్వృజనతాం చిరసమ్మదశ్చ ॥ ౨౨

లోకే ఽతిచిత్రత రఘోర గదాబ్ధిమధ్యే  
పాపాతిరేక మరుతా వినిపాతితానామ్  
స్తోత్రం నృణాం సముదయేషు కరావలమ్బమ్  
రామానుజేన రచితం హ్యమృతప్రదాతుః ॥ ౨౩

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీమత్త్రిరపయోదధేః పరిసరే నాకాకసః పీఠాయన్  
వాత్సల్యా దమృతం వితీర్య ఫణిరాట్ట లేపి జహాతుం శ్రీమమ్  
నిద్రాముద్రిత లోకనాథ కరుణాలక్ష్మర లేజోనిధే  
స్వామిన్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౧

యోగీంద్రో స్సనకాదయోఽంబురః సద్గజ్ఞా ప్రవాహే భృశం  
సాక్షాత్వా కాల్యణిపాస్య కృత్యమతులం దివ్యైర్ఘటైః కాఞ్చనైః  
ఆదాయాంబు భవన్త ముచ్చయతు మతాః ౨౨ గత్య తిష్ఠనిభో  
స్వామిన్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౨

శుశ్రూషైః పరిరమ్భితం శతధృతీశాద్వై స్సదాసేవితం  
శ్రీభూమి కరపల్లవోపచరితం యుష్మత్ప్రదాబ్జద్వయమ్  
ధ్యాయన్త సుకలాగమోక్త వచనైర్వాఙ్మనీతా యాజకా  
స్వామిన్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౩

ఏకత్ర శ్రుతిపారకాశ్చ పరతో వీణాస్వనై స్సాదరం  
గాయన్త స్తవదివ్యమజ్జళచరిత్రం చాన్యతో ద్రావిడా  
మామయ స్తోత్రపరా వసన్తి విబుధా స్త్వద్గోపుర ప్రాజ్ఞణే  
స్వామిన్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౪

గన్ధర్వాశ్చ జగు స్తవాదృత యశశ్చిత్రిం ప్రబంధం మహా  
ద్వీణా వేణుమృదంగ నిస్వనయుతం నృత్యన్తి రమాభదయః  
స్వర్గేశ్వర్యా భవదాలయాగ్రాశిఖరజ్యోతీర్షి దృష్ట్వాఽంబరే  
స్వామిన్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౫

యుష్మద్వాద సరోజలేఖవహనే మూర్ధస్వతీ వోత్సుకాః  
ప్రాజ్ఞా స్సన్తభక్తిలీనహృదయా బద్ధాః శ్చుత్య  
తిష్ఠన్యద్య భవత్కథా మధురతా మాస్వాదయన్తో భృశం  
స్వామిన్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౬

శ్రీమత్సర్వగ సార్వభౌమ ఫణరత్నతోత్తి రుద్భాసిత  
 పోత్తుడ్లజిలిన సౌమ్య మహాకల్యాణానిసో సుహృ  
 ద్భున్ధో బన్ధురగన్ధసినుర విపత్సంహార తేజోమణే  
 స్వామిన్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ 2

రత్నపోత విచిత్రవీర మృగరాజాజ్ఞాన నాగ్రస్థిత  
 స్వర్ణామౌర్భురూప సన్నివిష్ట చతురాస్థేశాన ముఖ్యామర  
 వ్రాత పార్థిత పాదసీరజ జగత్కల్యాణ లీలావిభో  
 స్వామిన్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౩

త్వత్పదాబ్జ సమర్చనాగ మతులం సౌవర్ణకుమ్భం నదీ  
 పాథోభిః పరిపూరితం గజశిరస్యారోపయంతస్త్రీయా  
 ధ్వానైస్సార్థ ముపాగతాశ్చ బహవస్తే యాజ్ఞాకాః కౌతుకాత్  
 స్వామిన్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౪

మందారామ్బుజ చూతకున్దనకు లామోదావహూనా మారుతః  
 మందం మంద ముపాగతో ౭త్ర ససుఖం చానాతి భ్యజ్యంతరైః  
 భృష్ణాః పజ్జుజబన్ధితాశ్చ సభయం ధావన్తి తారస్వనై  
 స్వామిన్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౫

బ్రహ్మాన్ద్రాదిసురై స్సమర్చిత పదాబ్జద్వన్వ వాతసల్యసా  
 శీత్యాదార్య మహోజ్వలాతిశయ విజ్ఞానాద్యసజ్జేయ క  
 ల్యాణానంద గుణాభిరామ భువనసేమైకధామ స్ప్రభో  
 స్వామిన్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౬

విందత్యేవ రథాజ్ఞపాళి రతులం మోదం మహద్భిర్భువనై  
 సాననందం చరణాయుధాః పృథికలం కూజన్తి పారావతాః  
 ఉడ్డినాది గతిప్రభేదవివశా స్వస్మన్మహాగ్రేసీతాః  
 స్వామిన్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౭

ఆకాశే తిమిరం చకోరనివహే హ్వానంతలేశో నసం  
 దృశ్యే తే విజహతి కాన్తిమతులాం నక్షత్రరాజిః కృమాత్

సక్కోచః కుముదావతో ప్రవిశతి ప్రాచీముదం చాశ్నుతే  
స్వామిక్ జాగృహి సు ప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౧౩

త్వద్దాహ్యేయ మయాలయాగ్రశిఖర జ్యోతీంషి సంవర్ధయ  
నాభస్వానద్య గభస్తిభి ర్దశతై ర్దైన్యాస్పదే జాయతే  
ధ్యాయ స్త్య స్ఫుటవర్ణ గుమ్భితపదై స్వాం వజ్జరస్థాశ్శుకాః  
స్వామిన్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౧౪

యుష్మద్గోపుర కూట వేదిఖచి తేన్ద్రాశ్రమప్రభా మణ్డలం  
చోద్వీత్యై ౨ భమసీషయా సకుతుకం నృత్యంతమీ బర్హిణాః  
దివ్యస్ఫుటిక కాన్తిరూషిత మహాసాలాగ్ర భాగశితాః  
స్వామిన్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౧౫

జాతీచమ్పక కేతకాబ్జ వకుళాన్యదాయ హైమైశ్శుభైః  
పాత్రైరర్చయితుం భవంత మచిరాత్వద్దాహదానవజః  
తివ్రత్యేవ సువర్ణగోపురవరద్వారే సమాగత్య భో  
స్వామిక్ జాగృహి సుప్రభాత మధునా ధన్వంతరే తావకమ్ ॥ ౧౬

భారద్వాజ మలాబ్ధి కాన్తుణమణే శ్రుత్యాగమజ్ఞానిన  
శ్రీరామాఖ్య విపశ్చిత స్తనభునా రామానుజే నోదితమ్  
శ్రీధన్వంతరి సుప్రభాతవనం భక్త్యానిశం యఃపరే  
త్తస్మైయచ్చతి సర్వకామనివహం తుష్ట్యా సధన్వంతరిః ॥ ౧౭

శ్రీకృష్ణార్పణ మను.

శ్రీ రస్తు

శ్రీ శ్రీనివాస పరబ్రహ్మణేనమః

ప్రాతరనునన్దేయశ్లోకాష్టకమ్ —

శ్లో॥ ప్రాతస్సృరామి కలికల్మషతాపశాన్త్యై  
సీలామ్బువాహనిభ దివ్యతనూవిలాసమ్  
సమ్ఫుల్ల శోణజలజాయత చారునేత్రం  
ధన్వంతరిం సకల కామద మభిజాతమ్॥

౧

శ్లో॥ ప్రాతర్నమామి భవవారినిధిం తితీర్తుః  
కల్యాణరాశి మమలం ధృత శఙ్ఖచక్రమ్  
సర్వామయోజ్జ్వల ధనజ్ఞయ వారివాహం  
ధన్వంతరిం కనకచేల ముదారభావమ్॥

౨

శ్లో॥ ప్రాతర్భజామి మనసా పదపద్మయుగ్మం  
సర్వోత్తమస్య భువనావన దీప్తితస్య  
కారుణ్యపూర్ణహృదయస్య శుభైకహేతో  
ధన్వంతరే రభవ భయాగ్ని నివారకస్య॥

౩

శ్లో॥ వందేహ మద్య తరుణారుణ కోటిదివ్య  
కాన్తులస్థ దనశిరోమణి దీప్తితాశమ్  
రాకాసుధాకర నిభాస్య విరాజమానం  
ధన్వంతరిం కనక నీరజ సన్నివిష్టమ్॥

౪

శ్లో॥ మాణిక్యకుండల విరాజిత గణ్డభాగం  
ఆకర్ణపూర్ణ నయనాబ్జ యుగాభి రామమ్  
స్మీరాననం నవసుధాస్నుత విద్రుమోష్ఠం  
ధన్వంతరిం గురనుతం హృదిభావయేహమ్॥

౫

శ్లో॥ సౌందర్యరాశి మమలం సుగుణాలచాలం  
భక్తానుకూల మఖిలాగమ వేదమూలమ్  
స్నిగ్ధాలకాళి విజితోన్మదభృజ్జాలం  
ధన్వంతరిం హృది భజామ్యజితం సుశీలమ్॥

౬

శ్లో॥ డివ్యోల్లస న్మణి కిరీట గభ స్తిమాలా  
మన్దికృతాఽర్కశతకోటిరుచి ప్రవాహమ్  
కస్తూరికాతిలక శోభిత ఫాలభాగం  
ధన్వంతరిం హరి మహం శిరసా నమామి॥

౭

శ్లో॥ సేవే సుధాధర మనస్త మజం ప్రసన్నం  
నిత్యానవద్య గుణరత్న పయఃపయోధిమ్  
బ్రహ్మేంద్రముఖ్య సురమాళి పరీవృతాఽఘ్రిం  
ధన్వంతరిం గురుకృపాభరణం మహాన్తమ్॥

౮

శ్లో॥ రామానుజేన విఖిన్తో మునికల్పసూత్ర  
బద్ధాత్మనా విరచితం భిషగీశ్వరస్య  
శ్లోకాష్టకం మురరిపో స్సతతం పఠేద్యః  
ప్రత శ్శుభాని స ఉపైతి సుదుర్లభాని॥

౯

శ్రీమద్ధన్వంతరయేనమో నమః

— “శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు” —

శ్రీలక్ష్మీ హయగ్రీవానమః

## శ్రీ ధన్వంతరి చరణధ్యాన పంచకం

శ్లో॥ దుగ్ధాంబురాశి మధనే త్రిజగజ్జనాఘ  
రక్షోచణోఽమల పయోజ దళాంతరసః ।  
యస్సర్వరోగ హరణాయ సముద్ధితోఽస్య  
ధన్వంతరేస్తు చరణౌ శరణం ప్రపద్యే॥ ౧

శ్లో॥ ఏకేన పంకజనిభేన కరేణ శంఖం  
చక్రంచ పల్లవ విలాసముపాపరేణ ।  
ధృత్వామహాః కిమపి భాసయతేఽహమస్య  
ధన్వంతరేస్తు చరణౌ శరణం ప్రపద్యే॥ ౨

శ్లో॥ వీయాష మోషధి వరాంశ్చ పయస్సముద్రా  
న్నిదాణతా వశమపేయుష ఆనినాయ ।  
ఆర్తప్రజా కుశలకామనయైవయోఽస్య  
ధన్వంతరేస్తు చరణౌ శరణం ప్రపద్యే॥ ౩

శ్లో॥ యస్త్యాదితేయ జనతా పరిపూజితాంఘ్రిః  
లీలాలసత్కరధృతాఽమృత పూర్ణకుంభః ।  
యో భక్తియుక్త జనతాశుభదోస్సృనిత్యం  
ధన్వంతరేస్తు చరణౌ శరణం ప్రపద్యే॥ ౪

శ్లో॥ యస్య ప్రసాద లవమాత్రమవాప్తిహేతు  
రారోగ్యభాగ్య శతజీవిత ధీనుఖానాం  
మేధా శరీరబల వర్ణకృతాంచతస్య  
ధన్వంతరేస్తు చరణౌ శరణం ప్రపద్యే॥ ౫

మంగళం మహత్ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

వేదాంతం అనంతపద్మనాభాచార్యుః,

బెదిమిగు - కృ.సా.సి.లా





శ్రీనివాస పరబ్రహ్మణ్యము:

— అసాధు సాధు పద పత్రికా. —

పుట పక్కా అసాధు	సాధు	పుట పక్కా అసాధు	సాధు
2 11 వ్యక్తము	వ్యక్తము	31 15 కుటుంబానాంస	కుటుంబస్వన
.. 26 ద దాద్య	ద దాద్య	.. 16 రావ	రావ
4 6 సుఖోదావత	సుఖోదా (అవ	.. 18 మర్కల	మర్కల
.. 6 వసుమంతాజ్య	చేరదుంసంపూ	.. 18 పశ్చిమా	పశ్చిమా
.. 6 వ	జ్య) వ	.. 24 రిపామినేనమః	రయేనమః కా
6 27 రహహే	రహహే	.. 24 నర్వహారకా	మూలాదిసర్వ
8 16 బ్రహ్మమానస	బ్రహ్మమానస	.. 24 మూలాదిక సమర్ప	పవరాణాపరికల్ప
11 4 నిర్మలంక	నిర్మలంక	.. 1 గురుభ్యోనమః పర	అర్చ్యుభ్యోనమః
.. 18 తస్మిన్	తస్మిన్	.. 1 మగురుభ్యోనమః	నమః అస్మత్పర
14 14 ద్భవద్భు	ద్భవద్భు	.. 1 మగురుభ్యోనమః	మగురుభ్యోనమః
.. 16 ద్భవద్భు	ద్భవద్భు	.. 1 స్మద్గురుభ్యోనమః	అస్మత్పరాపర
.. 17 ద్భవద్భు	ద్భవద్భు	.. 17 మిథ్యస్తరిమా	గురుభ్యోనమః
.. 23 అస్తివన్నా	అస్తివన్నా	.. 10 కాపశిమ	మిథ్యస్తరిమా
15 12 గ్నయోఃపూ	గ్నయోఃపూ	.. 12 చిత్తభ	కాపశిమ
20 6 న్వస్తరేః ఆ	న్వస్తరేః ఆ	.. 28 మహాజ	చిత్తభ
.. 17 తేపుకురోత్త	తే . ఆముర్యే	.. 27 లామోరోజ్య	మహాజ
.. 24 పురస్కృత్య	పురస్కృత్య	.. 27 జ్ఞంకటికటివి	లామోరో
21 1 సాన్వ్యః	సాన్వ్యః	.. 28 వనప్రౌఢ	జ్ఞంకటికటివి
28 10 శ్వణదే	శ్వణదే	.. 27 యాలావా	వనప్రౌఢ
.. 24 మహాత్మని	మహాత్మనః	.. 3 ఇక్షితా	యాలావా
.. 24 తోత్తమే	తోత్తమః	.. 7 బాహుస్కన	ఇక్షితా
30 15 నారీత్వాత్త	నారీత్వాత్త	.. 18 మదుమేకా	బాహుస్కన
.. 18 వ్యష్టిరమోద్యా	వ్యష్టిరమోద్యా	.. 3 నమోకంత్రక	మదుమేకా
31 14 శర్యనామంత	శర్యనామ. త	.. 11 నమోష్టాల	నమోకంత్రక
		.. 4 కూర్వాదా	నమోష్టాల
			కూర్వాదా

పదే పట్నా ఆసాదు	సాదు	పదే పట్నా ఆసాదు	సాదు
41 8 పట్నాజే	పట్నాజే	66 24 తృతాయ	తృతాయ
.. 24 తాదహే	తాదహే	68 5 వరద్యాగ్రాయనమః	
.. 25 ర్దదాయ	ర్దదాయ	.. 8 మహామతయేనమః	
12 1 దుహేనమః	దుహేనమః	.. 22 చ్చిమతాది	త్యముక్తాఽఽఽ
.. 4 ఇజ్జితా	ఇజ్జితా	69 21 బుద్ధకా	బుద్ధకా
.. 6 కస్యవాఽద్య	కస్యవాఽద్య	.. 27 తేనననదాది	తేనననదాది
44 7 ధన్వస్తరి	ధన్వస్తరి	71 28 శేఖర	శేఖర
46 6 ఇహఃసా	ఇహఃసా	73 19 శత్రుకూద	శత్రుకూద
.. 8 హరి	హరిః	76 12 సుచిన్రవాయనమః	పద్మిశ్రవనేనమః
.. 12 మస్తరి	మస్తక		
.. 15 రేన్దన	రేన్దన		
47 6 పవాన్	పవాన్		
.. 23 కిర్తిమాన్	కిర్తిమాన్	.. 14 యాయమః	యాయనమః
48 9 కుణ్దరీ	కుణ్దరీ	78 5 జ్యోతిర్జ్యోతి	జ్యోతిర్జ్యోతి
.. 20 మోదివాన్	మోదివాన్	80 26 పీరస్థాయ	పీరస్థాయ
49 4 జర్గుడా	జర్గుడా	86 25 రైద్విహరి	రైద్విహరి
.. 6 కల్గధను	కల్గధను	87 1 వీరితచా	వీరితచా
.. 15 శ్వతేశపత్నై	శ్వతేశపత్నై	.. 12 ధన్వస్త	ధన్వస్త
50 21 త్యముక్తి	త్యముక్తి	.. 21 ప్తార్పణ	ప్తార్పణ
57 14 ఉజ్వలి	ఉజ్వలి	88 6 ప్రభాత	ప్రభాత
58 8 స్పిదైక	స్పిదైక	.. 14 స్వామిన్	స్వామిన్
.. 12 లయోలయః	లయోలయః	.. 24 బద్ధాజ్జరీశ్చక్రే	బద్ధాజ్జరీశ్చక్రే
59 2 రూర్తిర్న	రూర్తిర్న	89 14 చానాతిభిస్థి	చానాతిభిస్థి [తవరే
.. 22 జదాస్వ	జదాస్వ	90 3 వర్షయ	వర్షయ
65 19 జటాయు	జటాయు	.. 5 దైస్వాంప	దైస్వాంప
మోక్ష	మోక్ష	.. 8 త్యస్తమీ	త్యస్తమీ
		.. 17 ప్రభాత	ప్రభాత

